

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Vande H. Maghet Geertrvyt Abdisse Tot Eisleben

Gertrudis <de Helfta>

T'Hantvverpen, [1607]

Het vijfde boeck vanden invloedt der Goddelijcker goedertierentheydt.
Inhoudende sommighe dinghen belanghende de staet over-leden sielen/
waer mede vermenghelt gaen veel profijtelijcke dinghen/ om ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-43080

3

*Het vijfde boeck vanden
invloedt der Goddelijcker
goedertierentheydt.*

**Inhoudende sommighe dinghen be-
langhende den staet der ober-leden sielen/
waer mede barmhertichheit gaen veel profyte-
lijke dinghen / om hem tot het steruen te
bereyden.**

Voor-reden vanden vijfden Boeck.

Desen vijfden Boeck houdt in vele
salighe veropenbaringhen, hoe dat
elck een met een bly ende ouerghe-
gheuen ghemoet hem sal bereyden tot het
steruen, ende hoe hy Godts, ende der Heyli-
ghen bystant sal versoecken, hoe dat oock
het rechtveerdich Oordeel Godts, aen elck
een verghelt naer sijn wercken, hoe pro-
fijtelijck dat hy besorght door sijn barm-
herticheydt, dat voor de ghene die inden
staet der liefden steruen, onderstant ghedaen
wordt: soo door de ghebeden, als andere
godtvruchtighe vvercken, der ghener die
noch leuen. Van dese oeffeningen dan die de
ouer-leden meest vervoorderen, wordt in
desen Boeck ghehandelt, onder de welcke
dese de voornaemste bouen andere zijn, die
ghenomen zijnde uyt den onuytputtelijcken
schadt der verdiensten Christi, voor de sielen
A ghe-

geoffert worden aen den seluen Christo. Ende hier door wordt oock Godts barmhertigheydt ende sijn ouerfoete goedtheydt wonderlijck ghepresen, dat hy aen alle de ellendighe ende verlaten sondaers hulpe gheeft, waer door sy als sy ommers willen hen seluen ende oock andere moghen verlossen vande sonden ende straffe der seluer.

Van't heyligh leuen van Mevrouw de Abdisse S. Geertruyt, hoe dat Godt sijn vermaken heeft in een bedrceft herte, ende van een bescheyden spijs-nuttinghe, en communie. Ende vande oeffeninghe der siecken, en vande verdienstē der ghener diese dienen.

DATI. CAPITTEL.

Mevrouw S. Geertruyt eerwerdigher ghedachtenisse / als een vriendinne Godts ende volbanden h. Gheest die wy met oprechteliefden moeten naevolghen als een goedertierenste ende allen lof / en eere werdighe Abdisse / die heeft haer Ampt van Abdisse wijselijck / suetelijck / verstandelijck / met een wonderlijck bescheydenheydt / tot lof des Heeten / en profijt der mensche gheregeert / den tijdt van veertich Jaeren ende elf daghen / door een brandende liefde / en deuotie / tot Godt inde meeste goedertierenheydt ende sozghbaldigheyt / tot haren euen-nasten: met een diep

oot

ootmoedicheyt ende strenghticheyt tot haer sel-
 uen. Want sy is seer neerstich gheweest inde
 siecken te besoekē / hen besozghende sulcs alse
 van noode hadden ende sy hielpse met haer ey-
 ghen handen / soo tot hun vermaken / als tot
 hun ruste / ende andere dinghen diese van doen
 hadden / soo wannect het haer toegelaten wert
 ende niet belet en werdt dooz de caritate van
 d'andere Keligienzen / die met ghewelt sulcs
 van haer niet en begheerden ghedaen te hebbe.
 Ende niet alleenlycken in dese dinghen ; maer
 dock in andere / als int Clooster te vaghen / te
 schicken elck dinc op syn stede / wasse d'erste
 inde weer / ende somtighen doock alleen inden
 arbeidt / tot datse d'andere doock haer ondersa-
 ten soo lockte / hen booz-gatude / en met soete
 woorden. nooddende om datse haer helpen sou-
 den. Alse nu van met dese en andere verschey-
 den / is alle denighden bloepende was als een
 roose / al haer leuen dooz / wonderlyck beha-
 ghelyck ende begraciet vooz Godt en de men-
 schen / ten lesten alsse het xl. Jaer ende xi. da-
 gen soo ouerzacht hadde / isse (och lammer!)
 ten lesten in een cranckheyt gheballen diemen
 de cleyne gheraektheyt noemt. Den welken
 schicht / als komende upt de handen vanden
 Almoghenden (dit sochte die edele siele nu bet
 ghemaect zynde met soo veel bruchten der
 denighden / te trecken t'hem waerts upt het
 belt vande lichamelijke ellendicheyt) hoe dat
 die tot het merck toe dooz-ghedaen heeft het
 binnenste van haer ondersaten / dat moghense
 weten die haer ghekent hebben : want wy en
 ghelouen niet datmen inde breedte des werels
 eenen mensche soude konne vinde n die met soo
 grooten ghebenedydinghe van Godt is booz-

Haer lief-
selijck-
hedt.

komen geweest soo naer de nature als naer de gratie ende wat daer aen cleeft tot Godt streckende / als dese. Want hoe wel dat het ghetal der persoonen diese onder haer moederlycke behoedinghe ontfanghen heeft / ende opghewoedt inde keligie / bouen het ghetal van hondert ghecommen is: soo en hebben wy nochtans niet konnen verstaen / dat sy eenighen mensche ghebonden hadden / diese oft meer bemindt hadden / oft die haer in eenighe dinghen soude te bouen gegaen hebben. Sy was soo lieffelijck / dat (het welck nochtans wonder is) alser somwylen kinderen die onder hun seuen Jaren waren / int Clooster ontfangen werden die hun natuerlyck verstant noch niet en hadden / om te verstaen de dinghen die Godt belanghen / datse terstont als sy doech naer kinder boeren begosten te kennē dat sy hun gheestelycke moeder was / met sulcken liefde tot haer heylighe goebertierenheyt onsteken gewordē zyn / dat het hen dochte ombehoorlyck te zyn dat sy sonden beleden hebben / datse hun vader / ofte moeder / oft vermanden van hun vzienden liever sonden gehadt hebben / als haer. Dese en dierghelycke dinghen / en in sonderheydt wat dat de vrimde van haer gheboelt hebben / als sy haer sagghen / ende haer woordē hoorden / die vol van de wysheydt Godts waren / soude te langhe zyn om hier te verhalen. Daerom me sullen wy dit al-te-mael t'samen wederom storren met lof ende danck-segghinge inden afgrouvande Goddelijcke goetheydt wyt de welke alle goedt vloeydt. Als dan nu dese strale der Sonnē was streckende tot den ondergaanch des doots / dooz de cranchheyt des lichaems / haer

haer dochters vreesende ofte moghelijck haer
 ontrocken zijnde het verblicken van soo cla-
 ren exempelē/ende van haer ghenomen zij-
 nen het gheleydt van sulcken goedertieren
 moeder / soude moghen ghebeuren datse in-
 den wegh der Religie souden comē te missen/
 hebben niet gansche de affectie haerder hertē
 haer toeblycht ghenomen tot den vader der
 hem herticheden/ om hem te verbidden met
 sulcken ghebeden soo sy best mochten. Ende
 om dat hy dat opperste goet is / vandē wel-
 ken alle goet / de verdiensten cruyght des goet-
 heyts: soo en heeft hy niet versmaeyt de ghe-
 beden van sijn armen/ ende wiens ghebeden
 niet en betaeindē datse souden verhoort wor-
 den teghen sijn bestieringhe / die heeft hy soo
 verhoort gelyck het profitelijc was tot haer
 salichent / ende hy heeft haer-lieden soo ver-
 troost datse begosten haer te verblijden inde
 saligheyt vā haer moeder. Want als sy vooz
 haer baden/ heeft hy haerliedē dickwils dooz
 dese S. Geertruydt antwoordtgegeuen inden
 gheest: waer dooz sy vertroost zyn geworden/
 alst blyckelijck int vervolgh verclaert sal
 worden. Op eenen tijdt als eene vooz haer
 biddende wensten haren staet te weten / soo
 heeft de heere gheantwoort: Ick hebbe ver-
 wacht met een onuerdeerlijcke blyschappe
 desen tijdt/ dat ick mijne beinide soude ley-
 den alleen inde woestijne: sy dat ick daer son-
 de spreken naer haer herre/ende ick ben ghe-
 comen tot mijn beinieten: want sy comt met
 my ouereen in alles naer mijn aenghenam-
 ste welbehaghen/ende sy is my onderdanigh
 in als / naer mijn soetste genoeghen. Om dit
 te verstaen / so is de woestijne de sieckte: daer

Toe- /
 vlucht tot
 Godt al-
 men be-
 sorght is.

Osae 2.

de Heere spzeekt tot het herte van sijne be-
 minde/ende niet tot de ooze: want soodanich
 is sijn uytspzacke datse naer der menschen
 voer niet verstaen en can worden/ghelijcker-
 wijs die dinghen die tot het herte geseft wor-
 den/die worden meer gheboelt als ghehoort.
 waerom de woorden des Heeren tot sijn be-
 minde / zijn tribulatiën ende beswaringhen
 des herten/te weten: als den krancken peest
 dat hy onnut is / ende dat hy synen tydt on-
 nuttelijcken verlijt / ende dat de andere om
 synent wille arbeiden / ende oock hinnen
 tydt verquisten / om datter moghelijck dooz
 hinnen arbeidt gheen profijt tot gesontheit
 volghen en sal. Waer op sy alderbest naer het
 wel behaghen Godts antwoordt/ alsse in haer
 herte lidsaem blyft/ begheerēde dat alle den
 wille Godts in haer soude volbröcht worden
 want sulcken antwoordt en wordt inden he-
 mel niet op der menschen maniere ghehoort/
 maer het clinckt als dooz de soetste Godde-
 lycke orgel / te weten: dooz herte Jesu Chri-
 sti/ met de meeste genoechte hande heele Dy-
 buldicheyt/ ende alle het hemels hof. Want
 gheen menschelijck herte dat sterffelijck is en
 soude/ ter wylen het de beswaernisse geboelt/
 uyt ganffcher sele connen segghen / dat het
 dat gheerne wilt lyden nae den wille Godts/
 ten ware dat sulcs daer in ghebloeydt waere
 vā dat volmaeckste herte Jesu Christi. Waer-
 om dat oock vā noode is dat het sijn geclanck
 gheue indē hemel dooz dat selfste herte/te we-
 ten Christi Jesu. Ende de Heere heeft daer by
 gheboeght: mijn wt-verkozen die is my ghe-
 boozsaem naer mijn soetste ghenoeghen om
 datse niet en versmaeyt de beswaernissen / ge-
 lyck

De voox
 den des
 Heeren
 tot sijn
 uytver-
 coren.

De beste
 antwoort
 op de
 vwoorde
 Gods.

lijck Vasti de Coninghinne versmaeydt heeft
 het bebel van den Coninck Assuerus/als hy
 begheerde datse binnen soude comen op haer
 hooft hebbēde de Keyserlycke croone / op dat
 hy soude verthoonen aen sijn Princen haer
 schoonheyt: soo ic oock alst my lust de schoon-
 heyt van dese myne Wat-berkozen te verthoo-
 nen inde teghenwoordigheyt van altydt eer-
 weerdighe Ghybuldicheyt ende van het ghe-
 heel hemels hof: als dā besware ic haer meest
 met cranckhepdt ende verdriet ende daer by
 versoet sy mijn herte / alse van door haer be-
 scheydentherdt met verdult toelaet eenighe
 vermakelijckheyt en ghemack des lichaems/
 ende dat is haer noch tot een vermeerderinge
 der glorie alse sulcs somwylē noch doet met
 ghepertsheyt. Nochtans moet sy haer daer in
 vertroostē/oberdenckēde dat aen den genen die
 Godt beminnen, alle dinghen, door mijn lieffe-
 lijckste goedertierenthepdt/ ghedijen tot goet.

De tribu-
 lation ver-
 cieren de
 siele.

Rom. 8.

Hier na alse noch op een ander tijdt door
 haer badt/ heeft de Heere gheantwoydt. Ick
 hebbe somwylē ghenoechte dat mijn bemin-
 de my wat frays maecht ende dan gheue ick
 haer peerlen ende gouwe blommen. Om dit
 wel te verstaen: de Peerlen sijn haer sinnen
 en de gouw- blommen sijn haer legghen tijt/
 waer mede sy my seer bequaem ende aenghe-
 naem tierlijckheyt maecht / als sy leegh sijn-
 de en nu eenigh sin haer crachten wederom
 ghecreghen hebbende beghint haer te keeren
 tot haer ampt/sozghybuldigh zijnde hoese alle
 de dinghen die de Keligie mooghen verboorde-
 ren ende in stant houwen / soo mochte bestie-
 ren / dat naer haer doot alle haer insettingen
 ende boozbeelden mochten sijn als eenen va-

Vat dat
 de Peerle
 en gou-
 we blō-
 men zijn.

Vast be-
zouwe.

Vat ge-
trouwic-
heyt het
herre
Christi
beveegt.

sten pilaer om de Religie te ondersteunen tot
mynen eewighen lof: maer alse in dese din-
ghen arbejdende merckt datse haer ghesont-
hejdt soude crencken / terstont ophoudende /
betrouwende alle dinghen myn beveest / op dat
ick het al verbullen soude. Want dese ghe-
trouwicheyt is die mijn Goddelijck herte de-
weeght / datse soo haest als sy ghewaer wordt
datse op de beter handt is / terstont proeft /
wasse vermach inde dinghen die haer ampt
belanghen / ende terstont oock alse ghevoelt
datse verargert / datse dan wederom ophoudt
ende myn beveest.

Op eenen anderen tijt als de boorzepde me-
rouwwe de Abdisse S. Geertruyt (lieffelycker
ghedachtenisse) sonderlinghe hier mede be-
swaert was / om datse gheen handtwerck en
roste gedoen / ende daerom vreesse hadde / datse
haeren tijdt onnuttelijck verstete / ende soose
naer haer gewoonlycke ootmoedicheyt van
dese selue (wiens antwoorde sy bouen de an-
dere achten) onderstat sochte / heeftse begeert
datse daer bozen den Heere soude bidden: het
welck alse seer devotelijcken dede / soo heeftse
dusdanighen antwoort van den Heere beco-
men. Eenen goedertieren Coninck en soude
noyt qualijcken conuen nemen / dat sijn upt-
berhozen versumden boort te langhen haer
fraey dinghen op dien tijdt / als hy met haer
spelende ghenoechte heeft haer handekens te
tasten: maer het soude hem des te aenghenam-
mer zijn / als hy haer vondt altydt ghereedt
om in alles sijnen wille te doen: soo oock de
soetichert mynder herten heeft veel lieuer dat
dese mijne uptbercozen verduldlijcken lijdt
alse door sieckten belet wordt: maer alse ghe-
wart

waer wordt nu wat gebeteret te zyn / laetse dan wederom nemen den wille om de Keligie te verborderē soo heel als in haer is / sonder schade van haer ghesontheydt.

Item soose overmits haer cranckhepde (dooz de welke haer dochte datse gheen profijt en coste doen in haer ampt) begheerde den last / bande Abbdije ouer te laten / ende daer op oock dooz dese den wille van Godt begeerde te weten; soo isse met dese woorden bande Heere onder-wesen gheworden: Ick heylige mijn iuytberkoze dooz de sieckte om dat ick in haer soude wonen: ghelijck een Kercke geheyligt wordt dooz de wydinghe des Bischops. Item ghelijck een Kercke met sloten gestoten wort op dat de onweerdighe daer niet in en souden comen: soo beslupte ick ooc dese dooz de cranckheden / om dat haer sinnekens niet en souden vatten soo heel verscheyden wterlijcke dinghen in de welke somtijde niet al te veel profijts en is / ende nochtans het herte ongherust maken / ende somtijds beletten dat het herte hem met my soo wel niet en can bekommeren. Waerom ick (die spreke inden boeck des wijsmans

De sieckte heyligt de siele.

Prov. 8.

Dat mijn wellusticheydt is te zyn met de kinderē der menschen,) dese my / soodanighe gemacckt hebbe: dat ick ouermits de bestuaringen van haer sieckten / te recht in haer moet wonen. Naer dat : By is de Heere allen den ghenen die verdruckt van herten zyn. Daer-en-bouen hebbe ick toeghedaeu soo haer te vercierē in goede meyninge ende goeden wille dat ick in haer bliuende als eenen Coniuck in sijn stilste rustplaetse / booz eenen tijdt op aerttryck in haer mijn wellusten soude hebben / naer mijn best behaghen / eer dat ickse sal brenghen tot de ewighe

Psal 33. vers. 19.

wighe wellusten des hemels. Maer haer uyt-
terlycke sinnen die hebbe ick haer eensdeels
ghesondt ghelaten: om dat ick dooz haer ant-
woordt soude geuen ende mynen wille te ken-
nen gheuen acide kinderen der vergaderinghe
daer sy ouerste af is. Ghelyck ick eertgits de
kinderen van Israel ghegheuen hadde de Ar-
ke des Testaments om dat sy my daer bragen
fouden / ende dat sy my in die souden ontlien.
Laet haer oock gelyck die Arcke / in haer heb-
ben het Manna: dat is de sueticheydt des ver-
troostings / inde affectie / ende oock inde wooz-
den / naer haer vermoghen / tot alle haer on-
dersaten. Laet haer oock hebben de Tafelen
des Testaments / dat is: laet haer bevelen te
doen ende te laten naer myn wel-behaghen /
soo sy dat sal conné onder-scheyden. Laet haer
oock hebben de roede van Aaron / dat is: beris-
pinghe der quaden / in penitentsien te stellen:
bescheydende met een blytichheydt des Sheests /
ouerdenckende dat ick dooz mijn seluen alle
onghebeterde saken beteren can / soo dooz
inspake / als dooz tribulatiën: maer al dat ick
dooz haer doen / daer mede vermeerdere ick
haer verdienste: is datse niet verbetert en wo-
den diese berispt / dat en sal haer niet schaden /
als sy maer sorgbuldige neersticheyt en doet:

1. Cor. 3.

VWant den mensch mach begieten ende plan-
ten, maer ick alleen can den wasdom gheuen.

Item soose breesde datse haer hier in on-
achtsamelyck droegh / om datse de H. Com-
munie achter liet / oock het gebedt met andere
gheestelycke oefeninghen / ende daer en teghen
breesde onuerdelijcken te Communiceren /
ouermidts datse om haer cranckhepts wille
haer niet gheen betamende oefeninghe tot de
H. Com

Hoe dat
wy moe-
ken vor-
den de
Arcke
Christi
de māna.
De tafelen
des Te-
stament.
De roede
van Aarō

H. Communie coste ghercedt maken / heeftse
 verdient vande Heere dooz dese / met dusdani-
 ghen woorden onderrecht te worden ende ver-
 troost. Alse euckelyck om inigent wille de
 Communie ofte yet sulcks achter laet datse
 anders geerne doen soude / maer ghelwaer wort
 dat het haer let / dan soo wilt mijn milste goe-
 dertierentheydt booz haer eyghen deel dat sy
 versupint / haer gheuen mijn deel / ghelyck het
 mijn eyghen is / al wat goet datter inde heele
 Kercke ghebrocht wort. Soose oock (naer de
 gewoonte vande goede sielen die soude breesen
 daer gheen sonde en is) op eenen tijdt beswaert
 was / om datse sach dat die haer dienden sche-
 nen haeren tijdt te verliezen: ouerindts datter
 geen vrucht van gesontheyt met haer en volgh-
 de. Den ghetrouwen Godt / die niet toe en laet
 dat yemant ouer sijn macht gheerkeert soude
 worden, die vertrooste haer ouer dit / dooz dese /
 met dese woorden / t'ingnder liefden ende eeren
 wille salinen haer dienen met eerweerdicheyt /
 minnelijckheydt / neersticheyt / en vrolijckheydt,
 want ick den Godt die in haer woone hebse
 ghestelt tot een hooft vande vergaderinghe:
 waerom elck een van die / haer schuldich is te
 helpen ghelyck de lidmaten hem hooft. Ende
 laet haer dat met blyschappe ontfangt' mijn-
 der eeren / dat ick dooz haer als dooz eene mi-
 ne ghetrouste vriendinne / vermeerdere de ver-
 diensten van mijn uytbercozen als ick alle de
 weldaden die haer bewesen worden / niet al-
 leenlycken dooz den daet / maer oock dooz de
 affectie / ende woorden / sal beloouen al ofse
 my bewesen werden.

Gregor.

1. Cor. 10

Item soo alle de gemeynte op den feestdach
 van S. Leui. nus een ghemeyn ghebedt booz
 haer

S. Leui-
 nus.

haer hiel op datse dooz de verdiensten van den
 doozf. Heplighen soude ghesesen worden/ den
 selfsten salighen Martelaer ernstelijcke / dooz
 dese aengheroepen wesende scheen haer dusda-
 nighen antwoordt te geuen. Als den Coninck
 ghenuchte heeft te spelen met sijn uytbercoz
 op sijn rustplaetse/ duncket v dan dat het wel
 soude betamen/ datter eenen soldaet soude co-
 men om hem inopelijck te vallen/ midts bid-
 dende dat hy sijn uytbercozen soude uyt laten
 comen: om dat sijn huysghenooten dooz haer
 souden moghen vertroost worden: soo en soude
 gock niet betamen dat yemandt haer ghesont-
 heyt soude begheeren/ wiens cranckheyt dooz
 lijdsaeinheyt ende goeden wille vereenicht met
 Godt / is vooz den Coninck der hemelen als
 een minnelijcke lief-feedinghe. Waerom moet-
 men weten: dat een / wiens sieckte tot meer-
 deren lof Godts streckt / als sijn ghesontheyt/
 die de heplighen aenroeft / daer dooz verdient
 dat de gratie Godts hem soetelijc vader- rech-
 tende lijdsaeiner maect/ ende gewint vooz de
 sieckte/ ouerbloedighet vzychten tot meerder
 Godts lof.

Vande wonderlijcke lijdsaeinheydt van dese H.
 Moeder, van haer liefde, deuotie ende me-
 delijden, en hoe de Heere haer besocht
 heeft in haer uysterste.

DAT II. CAPITTEL.

Alle de ghene die ouermerckende de ghele-
 ghentheyt van haer leuen/ bekendt hebben
 de gratie Godts in haer sieckten / die sijn ghe-
 dwonghen te belijden dat dese ghetuyghenissen
 waer

maer ſonder bedrogh zyn. Want ſooſe xij. we-
ken gheduerende haer ſprake verlozen hadde
ſoo doek datſe noch dooz eenigh woordt / noch
doek reecken te kennen coſte gheuen / wat haer
ombrack: npt. genomē alleen dooz twee woord-
den / te weten: Mynen gheest. Dooz de welke
ſoo de omſtaenders niet en verſtonde wat haer
meyninghe was / ende daer ouer anders de-
den als ſy meynde / ende als de Moeder hier op
arbeydende in dickwils te verhalen / mynen
gheest / niet en boozderden: ten leſten als een
tam lammecken ſtille ſwiggende / in dooz een
briendelike geſicht als der dupue rondom ſien-
de / loechſe ſomwijlen lieffelijcken / ouer de din-
ghen die reghen haeren kinne ghedaen werde.
En noyt en heeft men conuen beemercken datſe
tot eenighe ongheduldicheyt ghevallen is. Ende
dat heeft men doek beemerckt in deſe cranckheyt
booz. namelijk als ſpruytende npt den wortel
vande liefde Godts / ende haeren naeſten (die
ſoo diepe gheplant was in haer binnenſte haer
leuen gheduerende) datſe noyt ſoo qualyckheit
te paſſe is ghetweeft / ofte ſy en wert bzoelycker /
al oftet ſy niet gelede en hadde als ſy yet hooz-
den ſpreken van Godt / t' zy int Serindon / oft
anderſins.

Lijdsae-
heyde van
S. Geer-
truyt

Datſe daer-en-bouen groote deuotie gehad
heeft dat betuyghden wel de tranen dieſe ouer
bloedelijk ſtozen / ſooſe ten H. Sacramente
ſoude gaen / ende dook de godtbzuchtighe veſte-
ninghen / waer mede ſy haer de ſſende / alſſe de
miſſe hoorde. Waer toe datſe altydt begheer-
de ghebzoght te worden: hoe wel dat haer een
been nu verſtozen was / en het ander daerſe
op ſteunden / ſoo onuerbzachtelijcken haer ſeer
vede / datmen dat het minſte niet en coſte aen-
raken

Deuotie
van S.
Geerttruyt

raken sonder groote pyne / op het welck sy nochtans tradt / nietwets opt met het ghelact behoonende de pyne: om datse niet en soude weder houwe worden bande *Misse* te hooren. Sy was in haer ghetijden seer neerstich ende deuoot / soo oock dat hoe wel sy somwylen dooz de cranckhepdt slupmerde / ende oock somtijds oft een broesken in haeren mondt hadde oft den kroes aen haer lippen / altydt nochtans op de ghetyden lettende / wasse miraculeuselyck wacker soo langhe die duerden. De leste male alse seyde *Spiritus meus*, dat is *Mijnen gheest* / was om het *Completoziū* te sluppen / daer naer begostse te wercken naer de doot. *Wozts* hoe datse inde liefde volmaecht was dat heeftse dooz haer ouerbloedige bziendelijckhepdt te kennen ghegheuen: want soose ghelijck ick gheseyt hebbe / anders niet en coste spreken dan *Spiritus meus*, *Mijnen gheest* / soo boldedese daer mede aen een pegelijck / ontfanghende die binnēti quāmen soetelyckskens / haer een handt (diese nauwelijcks en coste gerouwen) npt-stekende betwees sy elck-een feest / beantwoordende tot elke vrage / en met haer handt raecte sy bziendelijcken hun kinneken ende handen: soo dat oock machtrighe en treffelycke persoonē bekenden datse noyt vermoeyt en werden van haer gheselschap / maer datse meer ghendechten met haer hadden als met yemāden anders / die hen wat profitelijcks oft gaf / oft seyde. Sy seyde oock adieu dooz't boozschreuebeersken *Spiritus meus*, aen die nu hen verroocken / soo lieffelycken haer siecke handt ophessende / om hen te ghebenedyden / dat het seker ghendechlyck was om te aenschouwen.

De liefde
vā Sinte
Geertruyt

Soos

Soose verstondt dat een van haer dochters sieck te bedde sach diemen seyde dat seer cranch was / hoe wel datse niet eenē boet en coste ber-
 stappen / oft eenich woorz spreken anders dan wy gheseyt hebben Spiritus meus, soo ist noch-
 tans datse niet sulcken teekenen alse best co-
 ste sulcken groore begheerte verthoont heeft /
 om den siecken te besoeken / dat die by haer
 waren niet en kosten achter laten haer soose
 best kosten by de siecke te brenghen: alwaer ge-
 tomen zijnde heeftse niet teekenen / ende ghe-
 laet aen haer sulcken ghetrouwen gheneych-
 lijckheyt des medelijdens verthoont / datse de
 herde herten tot kryten beweeghde. En nade-
 mael gheen penne te vollen haer sonderlinghe
 deughden ende godtbruytichheydt vermach te
 beschryuen: laet ons vooz elke van die/den
 gheue van alles int gheineyn op-offeren / op
 het innichste/ een offerhande des lofs.

Als (ghelijckmen uyt het dooz-gaende tan
 bespozen) sy soo mirakelerselijck / volcomer-
 lijck sprack alleen dat woorz Spiritus meus, en
 dit gheduerlijck verhaelde / ende gheen ander
 altoos / datmen verstaen coste: dese die soett-
 lijcker bouen andere t'haetwaerts gesint was
 heeft den Heere ghebracghet / wat dat dit bedie-
 den mochte: waer ouer sy dooz de Heere aldus
 is onderricht gewordē: Om dat ick den Godt
 die in haer woone / hare gheest so t' mywaerts
 inghetrocken hebbe / ende niet myn beteenight /
 datse in alle de schepselen myn alleen begheert:
 daerom ist / datse in al watse spreect / antwoort
 ende begheert / als sulcs van doen hebbēde al-
 tijdt vermaent van mynen gheest / inden wel-
 ken haren gheest lees / ende soo dickwils als sy
 dat doet / soo gheue ick een teeken aent hemels
 hof /

Haer me-
 delijden
 met de
 siecken-

Hoe dat
 haeren
 gheest
 met Godt
 versaemt
 was.

hof/datse my alleen soecht. Waer vooz hy oock een eeuwighe glozie inden hemel hebben sal. Dierghelycke noch meet andere gheruyghenissen soudenmen moghen by hzenghen bande gheluckicheyt van dese onse salighste Moeder/die aen dese haere Gheestelycke dochter veropenbaert is geworden/de welcke wy hier om coztheyt wille naelate: om datse altemael hier in ouer-een comen/ende daer toe strecken:dat/al watmen in haer coste met lichamelijcke oogghen beschoutwen / naer upt-wyzen bande h. Schryfture betuyghde claerlycken / dat Godt waerachtelycken in haer woonde / ende oock met haer: ende dat alle wat dooz haer gebeurde/dat hy sulcs dooz synen soetsten gheest naet sijn beste behaghen bestierde.

De vrië-
delijckhz
Christi.

Maer soo't nu een maent geleden was van datse haer sprake verlozen hadde/ende op eenē mozghen soo qualijcken te passe was / dat het scheen datse haren gheest soude gheuen/en soomen die vant Conuent t'samen geroepen hebende haer rasselijck het h. Elisse gaf:soo heeft hem de Heere verthoont inde ghedaente ende fraeyheyt van eenen Bruydegom/die sijn armen uptrepekte / als om haer te omhelsen/ende haer aenschoude om haer te fcesteren / ende hy keerde hem derwaerts daer haer aenschijn henen ghinck/ als om vooz haer hem te stellen. Waer dooz aen dese te kennē wert gheghenen/dat de Heere soo soetelijck tot sijne be-minde geneyght was/ dat hy als dooz verlanghen van haer tot hem te uemen (te weten soo bereydt zijnde) als sijn handen upt-streckende van haer te omhelsen/ wenste met grooter begheerten/datse soude ontbonden worden bande lichame/ hoe wel datse nochmans naer

dier

dien tijdt ouer de vier maenden gheleest heeft.

Als dese Maeghde hoe dat dese onse eerweerdighe moeder daer wy af spreken / vergeleken wort met de verdienſten vande h. Maeghden die nu gheanonizeert waeren / en haer leden bloet boort ghelouue ghestort hadden / so heeft de Heere geantwoort. Sy heeft int eerste Jaer datse Abdiffe is gheworden haeren wille soo met den mynen vereenicht / ende door mijn mede-werkinge isse in allen wercken so gheproeft gheworden / datse heeft moghen vergeleken worden met de verdienſten der gheentre die hooghste ghecroont zyn. Maer nu soo veel denghden alſe naer het ghetal der Jaeren daer by geboegt heeft / so veel hebbe icht daer by vermeerdert de verdienſten der glozie. Waer by een yder wel can verstaen / met wat e blinckende ouerdraghende glozie / dese yptbercozen Godts onse goedertierenste Moeder ghecroont is.

Als dan dien dach ghecomen was / die van dese yptbercozen Godts met sulck bly berlanghen ghewenst was / ende met soo veel deuote ghebeden ghewapent was / datse begoft den strijt des doots / so scheen de Heere die van hem seluen heel lustich is haer te ghemoeten / vergheselschapt aen syn rechter zyde / en aen syn linker zyde: daer met syn salichste Moeder / ende hier met sijnen belmindē discipel S. Jan den Euanghelist / naer de welke volghde een ontallijcke menighe van mans en vrouwen personen vant gheheel hemels hof / en sonderlinghe het wit heyt der Maeghden / het welck scheen dien dach / als sy in haer ypterste was het heel hups te verbullen / haer borgende oock onder onse ghemeynte / die oock dien

B

dach

Sy wort vergeleek in verdienſten met de gheanonizeerde Maegden.

Hoe de Heere en de Heylighen de vele besocht hebben die in doots noot was

dach daer bleef beschreyende met tranen ende
 suchten haer verlatentheyt/ende bebelende aen
 Godt met deuote ghebeden den uytganck van
 haere soo lieuen Moeder. Maer als de Heere
 Iesus ghecomen was tot het bedde van syne
 beminde/so scheen hy haer met soo soeten ghe-
 laet feest aen te doen/dat te recht de bitterheyt
 des doods daer dooz ver saccht wert. En soo
 men booz de crancke las/inde Passie: Et incli-
 nato capite emisit spiritum, De Heere Iesus
 als dooz onuerdragelycke liefde hē neerbuy-
 ghende ouer die haeren gheest soude gheuen/
 met beyde sijn handen sijn eyghen herte open-
 doende/heeft dat bouen haer ghehanghen. En
 als alle de vergaderinghe int ghebedt was/
 dese wederom dooz een soet beweeghsel gedre-
 uen zynde / heeft gheseydt tot den Heere: Nu
 dan goedertierenste Jesu/dooz die onophou-
 welycke goedertierentheyt/waer dooz ghy ons
 sulcken lieffelycken Moeder ghegheuen hebt/
 nademael dat ghyse nu wederom wilt nemē/
 soo bidden wy dat ghy b laet beweghen dooz
 ons schreyen/ende suchten: ende wilt haer soo
 veel alst moghelyck is gelyck maken met v h.
 Moeder/haer yet mededeplest hande liefde die
 ghy betwefen hebt aen v salichste Moeder soo
 wanneer sy uyt den Lichaem scheyden. Waer
 ouer de Heere dooz een goedertieren medelij-
 den beweeght zynde/ scheē tot sijn Moeder al-
 dus te segghen: Seght my vrou Moeder: wat
 was v het soetste onder de dinghen die ick v
 gunde / als ghy uyt het lichaem scheyde / om
 dat dese bidt dat ick aen haer Moeder diesghe-
 lijcks gunnen soude: doen antwoorde de goe-
 dertierenste ende vermhertichste Maeght seer
 lieffelyck: daer in wast myn sone / dat ick de
 meeste

Von-
 derlijke
 meevre-
 dicheydt
 des Hee-
 ren.

meeste genoechte sceppe / dat ick sulckē booz-
sekerden toeblycht hadde tot barmen. Daer
op antwoorde de heere : dat hebby Moeder
bercreeghen om dat ghy soo dickwils op aert-
ryck met claghende luchten myns lydens ge-
dachtich zyt gheweest. Laet myn uytvercozē/
die verdiensten/daer mede verbullen/datse he-
den soo dickwils arbeide haeren aessen met
swaricheydt te verhalen als ghy op aertryck
utwen gheest oft asem ghetrocken hebt om te
ouerdenckē myn lyden/waer ouer sy soo dien-
dach ghedurende in doodts strydt gheweest is.
Daer-en-tusschen wert haer op dien dach ge-
gunt uyt het herte des heeren/ dat booz haer
open was een sekere ghenietinge vande God-
delijcke goedertierenheyt/als uyt eenen hof-
ban ghenoeghlijcke blommen/oste uyt eenen
winckel ban welrietkende specerijen. Tot ele-
ke oogeblicken soo quamen der hemelsche Gees-
ten vanden heimel op aertryck ende haer be-
schoutwende seyden sy / singhende / om haer te
noode/met een de soetste melodije:comt/comt/
comt Mevrouw/want de hemelsche wellu-
sticheden die verwachten v. Alleluia, Alleluia.

Vande costelijcke doot, en glorie vande H. Moe-
der, ende vande gratie die op dien tijdt gegunt
wert aen die op aertryck leefden. Vande offer-
hande der Missen, ende andere verdienstē voor
haer en van haer voorspraeck voort Conuent.

DAT III. CAPITTEL.

AEnstaende die wellustichste ure / dat dien
hemelschen Bruydegom den Sone vande
hooghsten Keyserlycken Vader hem selde /

om sijn beuinde/ nae lange verwachten naer
 den uytganc van den kercker deser wereltd/
 te ontfanghen inde rust-plaetse synder liefde:
 soo is hy ghehoort geworden van dese / dat hy
 dusdanighe woorden van heimich-bloeyende
 soeticheyt tot haer seyde: Siet nu immers ten
 lesten so sal ick v my vercrigen dooz het crach-
 tichste kussen mynder soeticheyt/ende ick sal
 maken dat ghy sult dooz-gaē / dooz mijn aen-
 cleuente omhelsinghe van mijn Goddelijck
 herte / tot ulven Heere Godt / mijnen hemel-
 schen Vader. Al oft hy seyde: nademael dat
 mijn almoghentheyt v tot deser uren toe al-
 hiet/om dat ghy meer verdienen soude gehou-
 den heeft / de viericheyt van mijn teere liefde
 en tan niet langher haer onthouwen van v
 mijnen begeerden schadt/ midts v ontbinden-
 de van het vleesch/v heel tot my in te brengen/
 om in v te blussen de cracht van mijn bran-
 denste liefde naer het beueuen van mijn wel-
 lustichste genoechten. Het welck gheseyt zyn-
 de is de hondertfou salighe siele/verlaten heb-
 bende den kercker des vleesch / ende verheuen
 zynde met een iubileringhe van een outweer-
 deerlycke soeticheyt ontfangen geworden inde
 eenighe bouen uytneemste sacristije / te we-
 ten:het soetste herte Jesu / dat haer soo ghe-
 trouwelijck / liberaelijck ende ghenoechelijck
 gheopent was / ghelijck het op den boozgaen-
 den dach is verthoont ghe weest: alwaer watse
 gheboelt heeft/watse ghesien heeft/watse ghe-
 hoort heeft / watse dooz de affectie des salic-
 heyts tot haer ingetrocken heeft/ uyt de bo-
 uen ouerbloedicheyt bande goddelijcke goe-
 dertierentheyt dese siele / die dooz een sonder-
 linghe priuilegie verdient heeft met dusdanig-
 ghen

ghen
 ros-
 leeft
 wa
 bau
 die h
 met
 die h
 blif
 ende
 de h
 ghe
 geb
 sche
 allen
 lijk
 sche
 luck
 sing
 dan
 len/
 So
 had
 dat
 tot
 wa
 ster
 gela
 om
 de g
 der
 nen
 dan
 ghe
 en d
 ghe

ghen ende ſoo wonderlycken rydt-koetſe oft
 ros-bare gheboert te worden / wie iſſer die
 leeft / die ſulcks can weerderen? Doorts met
 wat een honich-bloeyende vziendelyckheyt
 bande blommigen ende teeren Bruydegom /
 die haer in ſyn binnenſte ouerboerde / ende
 met wat een vrylyck ghedanſ der Engheleu
 die haer ghelept deden / ende menichvuldighe
 blyſchappe der heyligen die haer ontſingen /
 ende met wat eenen feſteligken lof van alle
 de heylighen te ſamen / dat de ſalichmakin-
 ghe der glozen van deſe gheluckichſte ſiele is
 gebzocht gheworden / nademacl dat de men-
 ſchelycke cranckheyt daer niet aſen can met
 allen wyt-ſtamelen / ſoo iſt nochtans behoer-
 lyck dat wy t'ſaemender handt met de hemel-
 ſche bozgheren / die verdient hebben hen ghe-
 luckelycken in deſe blyſchappen te binden /
 ſinghen een liedeken der iubileringhe met
 danckſegghinghe aenden oorzpronck van alle
 len / Godt den heere. Als dan die blinckende
 Sonne / die haer ſtralen ſoo wyt verſpreydt
 hadde / van dit aertryck ghetrocken was / en
 dat cleyne dzuppelken wederom ghekeert was
 tot ſynen afgront daert wytgebloedt was / ſoo
 waſt dat de dochters verlatē zynde inde duy-
 ſterniſſen der verwoeſthepdt / haer ooghen des
 geloofs oplichtende door den wegh des hoops
 om als door cleyne ſpreekkens te beſchouwen
 de glozie bande ſalicheyt van haer kede Moeder /
 der / wyt der herten ſorten ouerbloedighe tra-
 nen / om dat haer lieden ontrocken was ſoo-
 danighe ende ſoo lieffelycke Moeder / wiens
 ghelyck sy noyt gheſien en hadden / noch oock
 en dachten te ſien. Nochtans onder de tranen
 ghemenght zynde de hemelſche blyſchappen /
 hebben

hebben sy lof ghegeuen inden hemel/ met luy-
 der stemmen/ als verheught met de glorie van
 haerlieder Moeder/ ende sy hebben haer lieden
 verlatentheyt beuolen aende liefde van haer
 Godvruchtichste Moeder / met het Responf.
 (Surge virgo & nostras &c.) het welck dese h.
 Maeght ophief/ de welke verdient heeft oock
 als ghemeynsaemer haer in dese blijfchappe
 te binden. Ende soo is dat maeghdelyck Lic-
 haem als eenen eerweerdighen Tempel Jesu
 Christi dooz de maegdelijcke handen gezocht
 geworden / ende is ghestelt geworden vooz den
 Altaer. Ende als alle de vergaderinghe haer
 ontrent het lichaem ter aerden neder gewoypē
 hadde/ om te bidden/ so heeft die siele haer ver-
 openbaert met een ongheloeffelycke glorie cā
 reere/ staende inde teghenwoordicheydt vande
 eerweerdighe Dybuldicheydt/ biddende vooz
 alle die hen eertijts aen haer beuolen hadden.
 Ende soomen de Missie sancck/ ende dese/ te we-
 ten: haer Sheestelycke dochter/ vooz den Hee-
 re int ghebedt heclaeghde met droefheydt haer
 verlatentheyt de Heere haer soetelyck vertroo-
 stende heeft sulcken antwoozdt ghegheuen: en
 bermach ick niet in haer te verbullen al dat
 ick v ontrocken hebbe. Is datmen betront ee-
 nen goeden Heere / als hy neemt het goet van
 syn knechten die ouer-leden zijn / dat hy
 hun kinderen niet en sal laten verlozen gaen:
 soo veel te meer betront my (die de goetheydt
 seluer ben) is dat ghy met ghehelder herten v
 tot my bekeert / dat ick v wil zijn v volcomen
 van alle v ghene een yder van v-lieden in haer
 beclaeght verlozen te hebben. Soo dan op die
 ure/ als (ghelyck gheseyt is) de Heere in hem
 ghenomen heeft die salige siele/ soo is het herte

Jesu

Jesu met sulcken honich-soete goedertieren-
 heyt ghesmolten gheworden / ouer die gansche
 werelt / dat die maeght (aende welke gegunt
 is dese gheestelycke dinghen te verstaen) meer
 als sekerlyck verstaen heeft / dat op de heele
 breedte des aerds-bodens gheen betamelijcke
 bede en is begheert gheworden / die oock niet
 hercreghen en is gheworden van den Heere.
 t' Sanderdaechs daer nae / soonē het lichaem
 onder de eerste Masse soude begrauen: so heeft
 de diensthode des Heeren op gesfert ten tijde
 van: Offertorium booz die siele / te weten / tot
 verbullinge van haer verdiensten / het amou-
 reuse herte Jesu Christi / ghelijck hy dat vese-
 ten heeft / inde vereeninghe des menschepts /
 vol en volmaeckt in alle goet / het welck oyt
 van dat herte ghebloeydt is in eenigh men-
 schelijck herte / ende van daer wederom booz
 goede meyninge wederom tot hem ingebloeyt
 is sonder eenigh gebreck. Het welck als sy de-
 de / soo heeft de Heere hem beropenbaert / dat
 ontfanghende inde ghedaente van een fles-
 ken dat was ghelijck het herte van een men-
 sche / het welck vol was met verscheydē coste-
 lycke ende lieffelijcke fraepicheden / ende als
 hy dat in synen boesen gesteken hadde / so heeft
 hy die siele van onse goedertieren Moeder tot
 hem gheroepen met dese woorden / comt hier
 mijn Maeghdeken / siet wat dat ghy wilt ma-
 ken met dit goet / dat v van v dochters ouer-
 gesonden is. Waer ouer sy scheen haer te stel-
 len booz het aenschijn des Heere en haer han-
 den wutghestreckt te hebben inden boesem des
 Heeren om neerstelijck te ouermercken wat
 daer in schuyde. Ende alse in het weerdich-
 ste herte des Heeren Jesu van de volmaeck-

Hoe dat
 de Heere
 door de
 liefde vā
 sijn uyt-
 verkoren
 andere
 verhoort.

heyt van alle goet / ende deughden betweyght
zijnde dooz die goetgunstige liefde diese na-
tuerlyck van Godt ontfanghen hadde / van
elck wat besonders van datse daer in vant/
meer de handt opheffende / sepdese tot elck: Nu
dan mynen alderlieffsten Heere dat soude wel
voorz de Prinzinne dienen / ende dit voorz die /
ende dat voorz sulcken een / ghelyck sy wiste dat
een yder op aertrijck van noode hadde / het
welck sy wenste dat op dien tijdt soude her-
bult wordē / dooz de ouerbloedicheyt der deug-
den vant Goddelijck herte. Waerom de Heere
haer vziendelijck aensiende heeft haer dock
licffelijck aenghesproken / segghende: compt
naeder t' inwaerts mijn wtberozen. Waer
op sy rasselijck op-staende is ghetreden naer
de sincker zijde des Heeren / ende de Heere signē
arm opheffende heeft hy haer omhelst en teer-
lijcken haer persende aen sijn herte / heeft
hy gheseyt: Siet nu gelijck ick sien / waer dooz
te kennen wert ghegheuen / dat het goedt der
deughden datse cersten begheerden te gheuen
aen haer vzienden / ghelyck sy wiste dat sy op
aertyck van doen hadde / dat sulcks was dooz
menschelijcke affectie: maer dooz die omhel-
singhe / waer dooz Godt haer met hem veree-
nigh hadde / datse dan anders niet en coste
willen als Godt / die hoe wel dat hy den men-
sche lief heeft bouen het verstant der mensche /
soo laet hy nochtans toe / om redenen / datter
enighe ghebreken inde mensche bliuen. Hier
na ter uren alsinen de H. Hostie verghief: soo
heeft dese maeght met die selste Hostie opghe-
offert tot verdiensten van haer ouer beminde
Moeder die nu ouer-ledē was / de affectie van
de liefde des Soons / die het herte Jesu Christi
ghe-

ghehadt heeft tot sijn soetste ende altydt maegdelijcke Moeder Maria / het welc alst geschieden / heeft de sone Godts vriendelijck tot die siele gesept: Comt Maeghdeken: want ick wil u bewijfen de liefde als kindts van mijn soetste herte streckende tot mijn Moeder. Alsdoen de Salige Maeghdelijcke moeder Maria ontfanghende die siele in haer omhellingen / heeft die ghebraght by den Heere / tot de welcke de Heere hem blyghende heeft haer ghegeuen een ouer-soet kussen / waer mede hy haer eenighsins heeft doen proeuen sijn liefde / die hy als kindt heeft tot sijn moeder / het welck alst dickwils ghebeurde onder beel missen / ten lesten soo daer wel xx. Missen oft meer ghesonghen werden / soo wenste sy dat yet van meerder werden soude op-geoffert wordē tot vermeerderinghe der verdienste / van haer seer beminde Moeder waerom dat sy booz haer geoffert heeft de liefde des soons / die Christus Iesus ghehadt heeft tot Godt den Vader inde Godtheit / en tot Maria sijn Moeder inde menscheit / ende soose dat dede / de Sone Godts opstaende stont booz den Vader en hy riep tot hē de siele vande ouerledenen segghende: Comt herwaerts / Mevrouw de Coninghinne / wāt u is nu wat ghesonden van meerder werden / ende soo sy wederom doort gelept vande Moeder des Heeren om hooghe gheboert wert / dese die dat sach / seyde tot haer: nu en can ick u o vrou-moeder niet langher aenschouwē / noch yet van u verdiensten meer begrypen. En sy: Ghy kont my nochtans wel vraghen die dinghen daer ghy af begheert onder-recht te worden / doen seyde dese: Goede Moeder / waerom en verbidt ghy booz ons niet dat wy onse tra-

nen moghen op-houwen: want wy sijn seer
schadelijck booz onse hoofden / midts die soo
ouerbloedelijck te vergieten / om dat wy v
verlozen hebben / na-de-mael dat het v altydt
moeyelijck was / als wy sonder bescheyden-
heyt ons seluen beswaerden. Waer op sy ant-
woorden: mijnen Heere die my seer teerlijck
bemindt / die gunt my dat tot profijt en glozie
daer d'ander niet veel profijts af en hebben.
Want booz die bescheydenheyt / waer dooz ic
my beneersticht hebbe om alte sozchuldelyc-
ken D. L. te regeren / heeft hy my nu gegeuen
dat ick alle v tranen hem als in eenen gulden
kop toebzenghe / waer ouer sijn ouer-uyt-bloe-
denheyt my wederom instoort een beeycken
vā sijn honichvloeyende Godtheyt / waer dooz
ick vrolijck droncken ghemaecht zijnde sin-
ghe booz mijnen bemindē liedekens des danc-
segghincs booz mijn dochters en andere diese
stozten. Ende als dese bzaeghde oft dit alleen-
lijck gheschiede vande tranen die ter eeren
Godts ghestoort worden / te weten: om datmen
bzeefde / dat de Keligie achterdeel soude lyden
dooz haer afluicheydt. Sy antwoorde: dat
ghebeurt doock tot alle tranen die gestoort wor-
den dooz de affectie des Godtbruchticheyds.
Maer booz soo veel belanckt de tranen die
vloeyen gelyck ghy geseyt hebt ter eeren Gods
daer booz singht den Zone Gods seluet met
my danck-segghingen / ende dat valt my soo
te genuchelijcker / als den Schepper weerdiger
is / als het schepsel. Daer na dese dochter met
haren naeme roepende sepdese. Ick hebbe van
uwent wegghen dochter een sonderlinghe be-
louinghe van Godt ontfanghen / om dat ick
v ghetrouwelijck ende minnelijck verhoor-
dert

dert hebbe ter eeren Godts tot die sake die v ^vat dat
 bekend is: want my wort ghesonghen in het helpt een
 herte van mynen beuinden Heere Jhesus als ander te
 door een soet-luydende piype geduerlycken een vervoor-
 amoreus Liedeken / waer bozen alle het he- deren,
 mels hof my gloziens maect/ende by dit lief-
 felijck gheluydt is my noch dese blyschap ghe-
 gunt/dat aen mijn ooghen wort ghegeuen een
 het bzolijckste ghesichte/ende aen mynen neu-
 se ende mont den soetsten reuck ende smake.
 Maer dat aent geboelē geen sonderlinge ver-
 makinghe hier in en wort ghegeuen/comt om
 dat ick in die sake wat onachtsaem gheweest
 ben/hoe wel nochtans met goede meyninghe/
 ende om de ghemeyne brede. En als men clep-
 te ter Elevation/ soo heeft dese de H. Hostie
 aen Godt opghesoffert / tot verbullinghe van
 die boozschreue versuyntheyt der ouerledene:
 het welck soo het gheschiede/ soo veropenbaer-
 de haer die H. Hostie inde maniere vā eenen den
 genoechelijcksten sceppter (die scheen in hem
 seluen op een de ghenoechelijckste maniere te
 spelen) booz dese ouerledē siele: maer nochtans
 en coste sy dien sceppter nergens aen raken:
 want al wat hier versuynt wordt / en can in
 dander leuen nimmermeer te vollen verbult
 wordē. Sy scheen door de affectie van danck-
 baerheydt (diese door een sonderlinghe booz-
 comentlijckheyt van Godt ontfangen hadde)
 te bidden booz al die gecomē waren om haer
 iuytbaert te houwen: so dat door haer verdien-
 sten wert ghegeuen aen elck een verghiffenisse
 van veel sonden ende hun macht om wel te
 doen wert door de Goddelijcke gratie vermeer-
 dert. Ende als men de Benedictie soude gheuen
 van een bande Maissen/ soo scheen sy/ onse ghe-
 bene.

bene.

benedijde moeder te staen vooz den rhyoon
bande altyt eerweerdighe **O**pbuldicheyt en
te bidden / segghende: **O** gunner der gauen/
gheeft doch dooz de gauen van b goedertierent-
heyt dese gratie aen mijn gestouen gebeente/
dat soo dickwils als mijn dochters sullen co-

Gratie die
ghegunt
is aen die
aen haer
graf hen
aen haer
bruelen,

men aen mijn graf om haerlieder verlatent-
heden ende ghebraken te beclagen / datse als-
dan eenichsins dooz erbarentheyt moghen
wetē / dat ick haerlieder een **M**oeder der ver-
troostinghe ben / welke woorden den goet-
gunstichsten **G**odt goedertierentlijck ghe-
hoor gheuende / heeft aen elck een bande per-
soonen dooz sijn goddelijcke almoghen theyt /
wijsheyt / ende goetwillicheydt / sijn benedictie

Godt se-
gent haer
graf,

ghegheuen. **M**aer soose int graf ghelept was
dese salighe ende ghebenedijde **M**oeder: heeft
de **H**eerē tot verskeringhe van dese benedictie
selckens als men de aerde opt eerweerdige lic-
haem werp / gheschenen met iytghereyckter
hand te maken het teecken des crups opt lic-
haem. **E**en lesten oock als alle de aerde opge-
hoopt was / soo heeft de **M**oeder des **H**eerē
de **M**aeght **M**aria met haer teere handt oock
het teecken des **C**rupps gemaect op het graf /
als om daer op te dzycken den seghel / tot ghe-
tuyghenisse / dat de **H**eerē sulcken gauē aende
ouerlebene ghegunt hadde.

Maria se-
gelt haer
graf,

Vat nae
de begra-
fenisse
geschiede

Maer naer de begrauenisse / soomen begost
het **R**espons. **R**egnum mundi, &c. soo isser sulc-
ken glozie / ende blijshap inden **H**emel ghesien
gewest / al oft in een huyg alle de steenen soo
bande mueren als banden bloet hen dooz een
sonderlinge opspringen beweeght hadden. **E**n
ouder andere soo wert daer gesien eenen dans
bande schoonste **M**aeghden / die ghelept wert
dooz

dooz
ghetw
den / d
wese
berse
naest
haer
weest
rie m
de an
alsoo
blysc
Godt
wooz
niet
den
dierg
(in q
ghed
schee
te str
hare
sanch
schee
inden
dien
vooz
berd
Eni
de s
Clo
ghet
mae
onse
den

dooz Die/wiens uytbaert men hiel als oft sy
 ghetweest ware de Coninghinne der maegh-
 den/ dzagende in haer handt met een delicaet
 wesen een witte lelle/ met het bloepen van
 berscheyden blommen/soose met dander hant
 naest naer haer leyde de Maeghden die van
 haer vergaderinge die haer bebolen was ghe-
 weest/nu ouerleden waren/ ende nu inde glo-
 rie met haer. Maer de welke dock volghden
 de andere Maeghden des hemels/ ende soose
 alsoo in glorie ende dooz een onuytsprekelijcke
 blijshappe gecomen waren booz den throot
 Godts/ scheen Godt den Vader onder dese
 woorzen (quem Vidi) aen dese die voozghinck
 nietwe giften te gheuen. Maer onder die woor-
 zen (quem amavi) scheen de Sone Gods haer
 dierghelijcke te schencken/ en onder dat woort
 (in quem credidi) heeft den H. Gheest oock soo
 ghedaen. Ende onder dat woort (quem dilexi)
 scheen de ouerledene haer delicate armen uyt
 te strecken ende soetelijck te omhelsen Jesum
 haren lieften Bypdegom. Hier na soomen
 sanck het Respons. Libera me Domine, soo
 scheender eenen anderen dans in den hemel/
 inden welcken hen verheughden die sielen die
 dien dach dooz de Missen ende ghebeden die
 booz haer gedaen werden ende dock dooz haer
 verdiensten/waren ten hemelwaerts gecome.
 Onder welke sielen sonderlinge bekend wert
 de siele van eenen die conuers zijnde in haer
 Clooster/gherekent wert al wat onachtsaem
 ghemeest te hebben inde gheestelijcke dinghen/
 maer nochtans dooz de verdiensten van dese
 onse gloriense Moeder seer vertroost ghewor-
 den was.

Op den dertichsten dach soo heeft de dooz
 luyck

luchtighe ende salighe Moeder haer beropen
baert aen dese Maeght / verciert zynde met
soo wonderlycke veranderinghe / dat het by
cans niet en scheen geweest te hebben om hier
by te verghelycken / het welck haer eerste ber
thoont gheweest was. Waer in blonck alle
datse verdienst hadde te ontfangē van Godts
goedertierentheyt / booz de sware perssinghe
van haer lichaem in dit leuen.

Verdien
sten voor
de onder
wijsinghe.

Daer is dock ghesien geworden eenen gou
den boeck / die wonderlyck verciert was / booz
den Thron / inden welckē men sach geschre
uen alle de onderwijsinghe diese gegeuen had
de aen haer ondersaten op aertryck / en oock
dat daer noch in sonde geschreuen worden tot
haer verdiensten / soo wanneer permant sonde
profyt doen booz haer woorden ende wercken
als booz-beelt. En als dese die dit sach vzag
de / wat sonderlinge verdiensten sy in die rech
terhandt hadde / daerse meer in geleden hadde
soo heeftse gheantwoort: Ick omhelse mynen
beminden daer soetelycker mede ende dat is
een ontwerdeerlycke genoechte booz myn her
te dat hy mynen lieften Jesus hem gheweert
dicht die te hebben als booz eenen halstant
hy heeft sijn vermaeck om dien te geniten in
de soeticheydt der oinhelsinghen / haer rechter
zijde oock vant opperste vā haer hooft tot het
onderste van haer voeten wert gesien met een
wonderciraet als met ghesteente verciert / en
dese rechter zijde gasaende sinker zijde oock
ouet het selfste ciraet. Doozt ciraet vāde rech
ter zijde wert beduydt de verdienste diese booz
de cranckheyt bercreghen hadde. Doozt ciraet
vāde sinker zijde werdt beteeckent de ver
dienste diese ontfanghen hadde om dat haren
wille

Verdien
sten voor
de cranc
heyt.

wille alcht met den wille des Heeren ouer-een
 quam / waerom dat van de eene zyde tot de
 andere als ſtralen ghesonden werden die r ſa-
 men ſpeelden al eens gelijck als de Sonne int
 water speelt. Dooz de ſpake oock dieſe verloze
 hadde ſoo heeftſe terſtont ſooſe ouerleden was
 ſulcken kuſken handen Heere ontfangen datſe
 inder eewicheyt ſal houwen een claricheyt die
 upt haren mondt comt ſoo fraey / dat alle dat
 hemels hof oock daer een ſonderlinghe bly-
 ſchappe in ſal ſcheppen. Maer ſoo deſe onder
 de Abdiſſe badt upt gansch haer affectie de Hee-
 re / dat hy aende ſiele vā onſe dickwils nu ver-
 haelde Moeder de Abdiſſe ſoude verghelden
 alle de weldaden die ſy van haer ontfanghen
 hadde / heeft de Heere gheſeyt / een yder van v
 lieden is ſoo volboende dat ick nu nauwelijcs
 yet van mijn goet can achter houden oft ick
 en moet het al in die ſiele ſtoztē. Hier op / ouer-
 minnelijck de ſiele beſchouwende heeft hy ge-
 ſeyt: het is wel beſteedt gheweest dat met ſul-
 ken danckbaerheyt is vergolden gheweest.
 Hier na ſy vallende booz den Throon der glo-
 rien heeft Godt bedanckt booz de getrouwic-
 heyt van haer onderſaten met deſe woorden:
 O zy eewighen onmetelijcken / ende v onber-
 anderlijcken lof / mijnen alder-ſoetſten Godt
 booz alle uwe weldaden / ende ghebenedijt zy
 dien tjt / inden welcken ghy my bereydt hebt
 om te ontfanghen deſe ouer ſalichſte ende al-
 derſoetſte brycht. Ende ſy heeft daer by ghe-
 boeght: O Godt mijns leuens antwoordt ghy
 haer liede / booz my: waer op de Heere ſeyde: Ic
 ſal mijn oogen des barmhertichepts op haer
 beſtighen / en ſoo ſcheen de Heere met ſijn hee-
 lichſte handt twee cruycken te maken / waer
 mede

Den loon
 des dans-
 baccheys

32 Het V. boeck vanden invloet des
mede hy een yder vande vergaderinghe gaf
gratie van een goet exempel oft boozbeelt in
de upterlycke wercken / ende meyninghe oft
oplicht der goddelycke liefde van binnen int
herte.

Vande suyuerheyt, vast betrouwen, ende suyue-
ringhe van Suster E.

DAT IV. CAPITTEL.

DEn twaelfsten dach naert ouerlyde van
Mezrouwe de Abdisse de minnelyste S.
Geertruyt saliger gedachtenisse / is ooc ouer-
leden een ander persoone van haer achter ge-
laten dochters / wiens ouerlyden heeft deene
dzoefheyt op dandere veroorzaecht aende ver-
gaderinghe / want sy was seer lief- ghetallich
geweest soo booz Godt als booz de menschen /
ouermidts de glozie van haer onnooselste suy-
uerheyt ende groote deuotie / ende oock haer
wonderlycke soeticheyt van manieren / ende
ghemeynsaemheyt tot een yder. Maer wiens
doot dese ouerpeysende de soeticheyt van haer
leuen ende handelinghe heeft met dzoefheyt
tot den Heere ghesert: Nu o alder liefsten Hee-
re / waerom hebbyse soo haest van ons ghenoe-
wen: waer op de Heere antwoorde: Alsinen
het uptbaert hiel van myn beminde Abdisse
Geertruyt nemende myn vermaken inde vie-
richste debotie vande vergaderinghe / ben als
beneden ghecomen om te weyden onder de le-
lien / ende als ick dat lelken sacht booz myn
handt daer toe uptgheseken / ende als ick dat
nu elf daghen ghedurich tusschen myn vinge-
ren

ren hiel om dat te brenken: so ist dooz die cranck-
 hept dat het ghewassen is ende cracht gewon-
 nen heeft tot eenen wonderlijcken reuck ende
 fraeyhept. Waerom dat ick dat nu tot my ge-
 nomen hebbe / om mijn ghenoechte daer in te
 hebben. Ende de heere heeft daer by gheboegt
 Als pemant van v lieden ouerpepente de soe-
 tichept van haer gheselschap haer gheerne we-
 derom hadde / en my als dan tot mynder ge-
 lieften haer offert / die brenghet booz mynen
 neuse een lalie van den soetsten reucke / het
 welck ick haer naer mijn goedertierentheydt
 met hondert fout vruchten sal verghelden. En
 als dese met alle haer susterlycke ghetrouwic-
 hept offerde booz haer / soomen de h. hostie
 op-hief alle de getrouwichheit vant het te Chri-
 sti Jesu / soo heeftse ghesien datse hoogher ver-
 heuen wert / al oft sy tot meerder weerdichept
 op ghenomen hadde ghewrest / ende al oft men
 haer blinkende cleederen hadde aenghedaen
 ende eerlijcken dienaers beschickt ende dat
 selfste sachtse telcken alsse de selfste offerhande
 booz haer offerde. Daer naer soose den heere
 vzaeghde waer by dat het quam / dat de self-
 ste Maeght / alsse in haer ypterste arbeiden /
 scheen naer ghedaente ende gheluydt als ver-
 baest te zyn: **S** heeft dusdanighe antwoordt
 banden heere betomen. **M**ijn groote ghetrou-
 wichheit t'haerwaerts die heeft sulcs in haer
 ghebrocht / want soose booz sommighe daghen
 in haer cranckhept dooz v ghebedt wenste te
 hercrighen / dat ick haer na de doot sonder ee-
 nigh beletsel tot my soude nemen ende daer
 van dooz v beloftenisse ontfangende sulcs met
 betrouwen gheloof gaf: ick siende haer be-
 trouwen hebbe ghenoechte ghehadt om haer

Een offer-
 hande
 voor de
 ouerle-
 dene.

C

noch

noch meer goets te doen. Ende ouermids dat de tonghe seucht / selden heel gesupuert is oock bande gemeyne onachtsaemheden / als is van sijn ghenoechte te hebben in dinghen die niet seer noodich en sijn / ende dierghelycke / en dat sy daerom stont om gesupuert te worden door de pynne der siekten / als ickse nu ter glorie riep / en hebbe niet connen verdragen dat sulcke pynne soo verduldelick gheleden haer niet en soude te vollen strecken tot de eewighe glorie / maerom ick toeghelaten hebbe datse alsdan soude verbeert worden doort ghesicht des duyuels / oin dat sulcs haer soude sijn tot een Daghemer / ende dat alle de andere dinghen waer mede sy gesupuert was / haer souden sijn tot verdienste des eewighs leuens / ter glorie. Waer op dese : waer waert ghy doens o hope der gheente die in wanhope sijn : de Heere antwoorde / ick hadde my verborgē aen haer sijncker zide / maer terstondt soose ghesupuert was / soo hebbe ick my haer verthoont / en ick hebse met my genomen tot de ruste ende tot de eewighe glorie.

Van hem te bereyden tot de doot, ende van sijn eyghen sinnelijckheyt te suyeren, ende vande glorie van S. Gheertruydt, ende hoe dat de Heyligen voor ons bidden, ende vande cracht der Misse.

DAT V. CAPITTEL.

NMer dese is noch een andere gherepft / die van haer kindtsheyt af sonderlinghe de boot gheueest was tot de moeder van onsen Salichmaker / dese dan soose den loop des alychtheits

heere volbzoght hebbende gheroeper wert tot
 den loon vande ewighe vergeldinghe / geno-
 men hebbende ſeer deuotelijck alle de kercke-
 lijcke rechten ende nu opt uiterſte zijnde / heeft
 ſe ghonomen met haer handen / die by na nu
 doot waren verſtozen / het beelt vanc Crux-
 cifix ende ſy heeft niet ſulcke honich-bloep ende
 woorden de heylige wonden gegroet / bedanckt
 ende aenbeden / en aen elck ſulcke ſoete kuſkens
 ghegeuen / datſe daer dooz wonderlijck de om-
 ſtaenders tot berouwe beweeghde / ende ſooſe
 niet verſchenden ghebedekens aende H. Won-
 den hadde verſocht van den Heere ende de ſa-
 lichſte Mæghe Maria / ende de H. Enghelen
 ende alle heylighen / verghiffeniffe van haers
 ſonden / verbullinghe van haere gebreken / be-
 ſcherminghe van haeren uytganck / ten leſten
 als vermoept zijnde / ruſtende den tijt van een
 cleyn urken / iſſe ghetrouwelijck gheruſt in
 den ſlaep met den Heere. Ende ſoo de bergade-
 ringhe tot deſer ſielen bate / haer tot het gebedt
 begheuen hadde / ſo heeft de Heere hem aen de-
 ſe veropenbaert houwende deſe ſiele die ouer-
 leden was in ſijn armen / ende haer ſmeecken-
 de / midts haer kinneken aenrakende ſprack
 hy haer aldus aen : kendor ghy my wel mijn
 dochter : Ende als deſe die dat ſach / den Heere
 badt dat hy aen haer dooz een ſonderlinghe
 verlooninghe ſoude willen vergelden die oot-
 moedicheyt / waer dooz ſy haer ende noch an-
 dere dieſe gheloofde dat Godt meest behaegh-
 den ghedient hadde / om datſe van haerlieden
 gratien ſoude mede deelachtich worden / heeft
 de Heere aen de ouerledene dus ghegeuen ſijn
 Godt-gemaect herte met deſe woordē : dincckt
 nu met volken kroes upt my het ghene / daer
 ghy

Verghel-
 dinghe
 der oot-
 moedige
 bedien-
 ſtigheyt.

ghy op aertryck naer ghedozst hebt dooz mijn
 nytbercozen. s' Anderdaechs soo heeft de siele
 haer beropenbaert onder de Masse als sittende
 inden schoot des Heeren/ en de Coninghinne
 der hemelen te weten / de Moeder des Hee-
 ren scheen daer oock teghenwoordich te zyn/
 ende haer eyghen blyschappen ende verdien-
 sten aen dese te schencken/ en sonderlinghe alst
 Conuēt booz haer las den Psauter/ die onder-
 schepden wert met Aue Maria, tot elck woordt
 scheen de Moeder des Heere aen die siele fraey-
 heyt te gheuen/die sy als verdiensten ontfinck/
 soo die woorden gelesen wordē vant Conuent.
 Dus soo dese begeerich was om te weten/ van
 den Heere met wat sinette de siele bande ouer-
 ledene dooz menschelijcke broosheit ghebleekt
 was/ bande welcke hy seluer oordeelden datse
 meest gesupuert moeste wordē/ eer datse upt dē
 lichaem schepden/de Heere seyde: datse wat ey-
 ghen-sinnich was. Het welck ick oock in haer
 daer dooz ghesupuert hebbe/datse ouerleden is
 eer dat het Conuent het ghemeyn gebedt booz
 haer gestort hadde / want daer dooz isse seer be-
 ancyt gewest/breysende dat het haer seer scha-
 de / siende dat den onderstant des ghebedts
 vant Conuent haer ghebzack / ende daer dooz
 wertse ghesupuert van die sinette/ ende als dese
 seyde. En coste Heere dat niet ghesupuert wor-
 den dooz leet-wesen des herten / alse in haer
 nyterste van v versochte vergiffenisse van alle
 haer sonden? De Heere antwoordde: sy en heeft
 dooz dat alle ghemeyn leet-wesen niet conuen
 ghesupuert worden: want sy is ten weynighs-
 ken in haeren eyghen sinne ghebleuen niet te
 vollen ghehoor gheuende aen die haer leerden/
 ende soo moeste met beswaringhe ghesupuert
 worden

Sayuerin-
 ghe van
 eyghen
 sinclijc-
 heydt.

worden. Ende de Heere heeft daer by geboeght
 dock noch booz een ander sake moeste sy gesup^r
 uert worden/te weten / om datse somtijt ber^r
 supmt hadde de gratie des biechts. Maer dat De gratie
 heeft mijn goedertierentheydt haer vergheuen vande
 dooz de tegenwoordicheyt van mijne en haere Biechte,
 vrienden/ die booz haer sozge droeghen/ en met
 die beswaringhe alleen/ waer dooz sy / op haer
 ten uytersten dach bedwongen zynde biechte/
 hebbe ick haer allen den schult quyt-gheschol-
 den/die sy daer in hadde. Maer soomen onder
 de Messe int Offertorium sanck/ Hostias &
 preces, scheen de Heere sijn rechtet handt op te
 heffen/ en daer dooz isser een groote claerheyt
 gheworden / al oft den heelen hemel verlicht
 gheworden waer / ende sonderlinghe die siele
 (die inden schoot des Heeren scheen te sitten)
 die scheen wonderlyck verlicht te worden/ende
 comende alle de Heyligen elck een na de weer-
 dieheydt van hun Choozen / hebben hun ber-
 diensten opghesert inden schoot van Jesus
 Christus/ tot verbullinge der verdiensten van
 die siele/ende dat heeftse verstaen te geschieden Het profie
 om dat die siele noch leuende indē lichame ge- van voor
 woon was te bidden/dat sulcs soude gheschie- de ouer-
 den booz de ouerledē sielen / alsoan alle de hey- leden te
 lighen hen aen haer soo vriendelijck bewe- bidden.
 sen : soo wast nochtans dat de Maeghdkens De voor-
 sonderlinghe als ghespelen met de vriendelijc- sprake
 ste maniere haer feest betwefen. der Hey-
 ghen.

Item op een ander mael als dese booz haer
 badt/met luttele / maer seer crachtighe wooz-
 den / soo verthoonden hen alle de woordē diese
 bidde gheseyt hadde/ als gheschreuen booz
 de borste des Heeren Jesu/ ende daer schenense
 als venstere te sijn/ die streckten tot het herte
 Jesu

Jesu des Soons Godts / en sy heeft ghehoort
 dat de Heere spzack tot de siele: Siet den heelen
 hemel ouer / ende bemerkht oft daer yet is in
 primanden bande heylighen dat ghy sout wil-
 len hebben / en treckt dat wt myn herte dooz
 dese vensteren: ende dierghelycken verstonse
 dat ghebeurde dooz elck ghebedt dat deuote-
 lycke dooz haer ghestort werdt. Maer soomen
 de verheffinge der H. Hostie dede / soo scheen de
 Zone Godts haer te geuen sijn lichaem inde
 gedaente van een onbebleekt Lammeken: aen
 het welck soo sy een ouersoet kussen gaf / soo
 scheense in dat kussen als verandert te wordē /
 al oft sy een nieu bliscchap ontfanghen had-
 de inde kennisse des Godtheydts. Doen ver-
 maende dese haer / datse soude bidden dooz de
 ghene die haer bevolen waren / ende sy ant-
 woordde: Ick bidde dooz henlieden / maer ick
 en bermach anders niet te willen dan dat ick
 sien dat mynen liefsten Heere wilt / waer op
 dese: En helpet hem dan niet datse in v ghebe-
 den hopen? sy antwoordde / het helpt hen veel:
 want de Heere siende hun begeerte gheeft ons
 dat wy dooz hen bidden. Ende dese vzaeghde
 voorts / moeghdy oock wat besonders verbid-
 den dooz v sonderlinghe vrienden die v sulcs
 niet ghebeden en hebben: Ende sy: de Heere die
 doet hen meer goets dooz sijn natuerlycke goe-
 dertierentheyt / om onsent wille / waer op dese
 seyde / bidt nochtans nu sonderlinge dooz dien
 Priester die nu rooz v comuniqueert / en sy daer
 op: hy sal my daer voren dubbelen loon ont-
 fangen. Want ghelyck de Heere van hem ont-
 fanckt / en in my de salicheydt stort: soo sal dat
 selfste wederom tot hem dooz my inghestort
 worden: midts het myne daer oock by doende /
 gl e.

ghelyck het goudt / het welck met bescheyden
 bernen onder-scheyde is / daer dooz des te aen-
 ghenamer is. Waer op dese: Ghy schijnt met
 v woorden te kennen te gheuen / dat het profy-
 telijcker is een Missie dooz de ouerleden te lesen *De vrucht*
 als een andere. Waer op sy / om de liefde wil *der Missie*
 (waer dooz hy de sielen daer mede helpt) ist
 boozdelijcker / dan oft hy een ander Missie las /
 alleenlyck om de schult des Priesterdoms.
 Maer is dat hy dooz beweghinghe des herten
 tot Godt ghezeuen wort / ende so Missie doet /
 dat is alder byzuchtichste. Ende dese: waer
 van weet ghy alle dese dinghen / daer ghy soo
 slecht van sinnen zyt gheweest inden lichames
 sy heeft gheantwoordt / daer van hebbe icht /
 daer S. Augustijn af spreekt / Godt eens ghe-
 sien te hebben / is het al gheleert te hebben.

Item soose haer op eenen anderen tijdt sach
 in groote glorie ghecleedt met roode cleederen /
 heefste den heere gebraght / waer van dat haer
 dat quam? De heere beantwoorde: Ick heb-
 be haer / ghelyck ick dooz v aen haer belooft
 hadde / ghecleedt met myn Passie. Dooz datse
 hoe wel sy groote stouticheyt des herten ghe-
 boelde / haer nochtans niet en ontrock vande
 ghemeynen arbeyt des Ordens / ende alffe in
 sulcke dinghen bouen haer macht arbeede /
 soo en claeghe sy daer niet scer ouer met on-
 lichtsamenheyt. En de heere die voeghe daer
 by / dooz datse oock in haer cranckheyt som-
 mighe ghebreken geboelde / soo hebbe ick haer
 soo veel van myn edelste dienaers ghegheuen /
 die haer veroorzaken een sonderlinge genoech-
 te der glorien / ende dat dickwils / dooz die ghe-
 breken diese verdza ghen heeft / ende dooz datse
 swaerder pyne in een van haer armen ghele-

den heeft / met so veel glorie des salicheyts ont-
 helst sy in / datse soude wenschē hondert maal
 soo veel gheleden te hebben.

Daer schenen oock sommige sielen met ghe-
 booghde knien dooz haer te sitten / die verlost
 waren dooz de ghebeden die dooz haer ghestort
 waren meer danse van doen ghehadt hadde.
 Ende soo dese vzaegghde oft de vergaderinghe
 eenigh onderstant daer dooz hadde / datter veel
 nu van haer leden inden hemel opghenomen
 waren / sy antwoorde: Ghy hebt daer dooz
 een groot onderstant / want de Heere die ver-
 menighbuldicht ter opsicht van elck een van
 ons lieden / tuwaerts syn weldaden. Ende soo
 dese dooz haer biddende in de andere Misse die
 niet en gheschiedde dooz de ouerledene haer
 sacht inde glorie / soo heeftse haer gebzaeght wat
 dat sy van die Misse coste hebben / die dooz de
 ouerledene niet ghesonghen en wert. Waer-op
 sy: ende wat heeft de Coninginne van het goet
 banden Coninck haren Heere? want ick ben
 nu versaemt met mynen Heere den Coninck
 en soetsten brydegom / soo dat ick inder waer-
 heyd mede deyle met alle syn goet / ghelyck een
 Coninginne mede deelachtich is met den Co-
 ninck ouer syn tafel / waer dooz sy den selfsten
 Coninck der Coninghen lofende glorie tot on-
 eyndelÿcke eeuwen toe.

Vande

Vande bereydinghe van Mevrouwe S. M. haren
uyterſten ſtrijt, Patientie, deuotie, leſte Oliffe,
vanden daet der Letanien, ende vande goeder-
tierenmheyt vande Moeder des Heeren.

DAT VI. CAPITTEL.

AL S Mevrouwe M. ſaligher ghedachte S. Mech-
niſſe onſe deuote Canterſſe tot de doot toe cildis.
ſieck zynde / maer vol van goede wercken / in
bol van Godt ſeluer / te bedde lach / ſoo heeftſe
by nae een maent te bozen haer ſcrue na haer
gewoonlijcke deuotie ende goetwillicheyt haer
beneerſticht / om haer te oeffenen inde ghedach-
teniffe des doots / naer de maniere ſo ſp die van
te bozen gedicht hadde. Als deſe op den ſondach S. Geer-
ſoofe int ontfangen van het heylighſte lichaem truyt
en bloet Chyſti / bevelende de uyterſte ure van crijght
haer leuen / aende barmherticheyt Gods / dock veel vi-
booz haer badt / ſo heeftſe verſtaen inden geest: ficen
dat de Heere haer ſiele heel tot hem ingetroe- van vre-
ken hadde dooz ſijn goddelijcke cracht / ende ghen S.
dat hy naer een cleyn weynighſken tijds die Mechtul-
wederom in het lichaemken geſtozt hadde / om dis.
datſe daer noch een weynighſken in wonen
ſoude. Doen ſeyde deſe tot den Heere : waerom
mildy Heere datſe noch op aertrijck bliue : om
dat ick / ſeyde de Heere / in haer ſoude volbrin-
ghen het werck / dat ick dooz mijn Goddelijc-
ke beſtellinghe in haer in deſe daghen booz-ge-
ſchicht hebbe te wercken / en daer toe ſalſe my
in dyp dinghen ghedienſtich zyn / te weten / met
de ruſte des ootmoedicheyts / met de tafel des
berduldicheyts / ende met het ſpel der deugh- eude ſpel
den. Om te verſtaen in al watſe ſiet oft hoort des Hee-
van ren.

van yemant / soo rekent sy haer verootmoedighende / ontweerdigher ende verwoypende als andere / waer dooz datse my een wellustighe ruste verleent in haer herte ende siele / ten tweeden soo aenneert sy in alle siecken en tribulacien met blyschap lydsaemheyt / ende t' mynder liefden wille soo lydt sy gheerne alle beswaernisse / ende soo maecht sy my een costelijcke tafel ghereedt. Ten derden soo verdozsaecht sy dooz de offeninghe van verscheyden deughden een het genoegelijckste spel dooz myn Goddelijck bermaken.

Op tenen anderen tijdt soose soude communitieren / als dese den Heere vzaeghde / wat dat hy met haer vzoehje / so heeft hy geantwoort: Ick ruste op de rust-plaetse hande soetste omhelvinge / met welke woorden sy verstaen heeft dat dit was de rust-plaetse der soeter omhelvinghen / op de welke sy met den Heere ende de Heere met haer ruste / te weten: dat hoe wel sy met verscheyden beswaeringhe ende ghedurige pijnen gepzaemt wert / nochtans hervrouwende op de godvertierentheydt Godts ghelooft / dat haer dat al ouer quam dooz de beuolichheit Godts tot salicheyt / althijt Godt dankende / ende alle haer dinghen ghetroouwelyck bebelende ende Daderlijcke voorszinnicheyt.

Alse nu tot het eyndeken ghinck ende dagelijcs ontrent den auont ghepynicht wert met een onuerdzaghelijcke herte pijn / so hervrooste sy op eenen tijdt de omstaende susters seer minnelijck / om dat sy met haer bitterste pijn medelijden hadden / segghende: en wilt niet krijten noch bedroeft zyn om minnen wille / alder-liefste susters. Want ick hebbe sulcken medelijden met v lieden verlatenheyt dat / waert

waert den wille van onsen alder soetſten be-
 minder / ick althdt soude willen leuen in dese
 pijnē / op dat ick b vertroosterſſe altgt mochte
 wesen in alle saken. Ende soose op eenen tgd
 rustelijcker ghedwonghen werdt dooz de ge-
 beden van sommighe om datſe eenighe mede-
 cijnē soude nemen / om de pijnē te versachten
 (ghelijck sy hoopten) ende sy hoe wel teghen
 haren danck seer minnelijck dat aenbeerde /
 ende daer op terstont soo sy de medecijnē ghe-
 nomen hadde noch swaerder pijnē creegh / en
 als dese daerhs daer nae den Heere badt / dat
 hy aende crancke sulcke vriendelijckheyt soude
 berghelden / soo heeft de Heere gheantwoordt:
 Ick hebbe / upt die pijnē die mijn beminde ge-
 cregē heeft / ouermits datſe des s' auons dooz
 ghebedt van die haer haden soo minnelijck de
 medecijnē ghenomen heeft / ghemaect een de
 ghesonste medecijnē hooz alle de sondaers de
 heele werelt dooz / ende hooz de sielkens vane
 baghe-bier.

Op den leffen sondaach op een nae / te weterē
 als men die Masse beghint: Si iniquitates, alſſe
 de leste mael communicateerde / dese hooz haer
 biddende heeft dooz de iuszake Godts verstat.
 dat hy begheerde / dat sy haer vermanen sou-
 de / datſe haer soude bereyden om te ontfangen
 het H. Sacrament des Ols / ouermits dat
 hy die den neerstichsten bewaerder is van syn
 vrienden haer wilde / naer datſe ontfanghen
 soude hebben dat vrichtbaerichste Sacramēt /
 bewaren in synen schoot hooz alle snette / ghe-
 lijck eenen schilder met syn beste neersticheyde
 bewaert een heelt / dat hy nien ghschildert heeft
 op datter gheen stof op en come / en soose haer
 dit sepde / sy die in alles haer ouericheyt onder-
 daen

daen was / heeft dat terstont ghestelt in haer
 wel-behaghen / ende haer beuolen inde Godde-
 lijcke boosfinnicheyt die nimmermeer en ver-
 laet die in hem betrouwē / de Prelaten nu / soo-
 se haer in sulcken eerweerdicheyt haddē / datse
 niet en twyfelde / oft sy en wiste wel den tydt
 wanneer dat de Heere wilde datse dat Sacra-
 ment des H. Olis ontfangen soude / siende dat-
 se dat soo ernstelijck niet en begheerden heb-
 ben opgehouden haer dat op dien dach te ge-
 uen. Maer de Heere waer-makende dat bant
Mat. 24. Euangelium / Hemel ende aerde sullen vergaē:
 maer mijn woorden en sullen niet vergaen, heeft
 dat woort dat hy tot sijn uytbercozen ghedaen
 hadde met dusdanige getuyghnisse bebesticht.
 Want sinaendaechs booz de Mettenen heeft
 de S. M. begost bestozint te wordē met so snelle
 pynen datmen dochte datse in haer uysterste
 doot strydt was. Doen heeftmen terstont de
 Priesters geroepen / ende sy heeft het H. Sacra-
 ment des Olis ontfanghen. Ende soo ist ghe-
 beurt datse hoe wel sy niet op dien dach dat H.
 Sacrament en ontfinc / datse nochtans dat
 ontfinc booz den op-ganck vanden anderen
 dach. Ende soo dese booz haer badt soo heeftse
 verstaen dat / als haer oogen door den Priester
 ghesalft werden / als-dan den heminsten Hee-
 re alle het opsicht van sijn Goddelijcke goeder-
 tierentheyt (waer door opt sijn honichbloepen-
 de herte door sijn eyghen goetwillicheyt is be-
 weeght gheweest) met een strale vande Godde-
 lijcke claerheyt seer metweerdelijck tot haer
 wendende / haer heeft met die claerheyt ghe-
 schoncken / alle de offeninghe van sijn godde-
 lijcke ooghen. Waer door haer ooghen schenen
 door de ouerbloedicheyt vande Goddelijcke
 goe-

goeder
 van een
 staen d
 door h
 nen an
 den aer
 Ende i
 haer a
 ende g
 ghingh
 alse g
 schand
 oeffen
 Maer
 vrand
 ghebor
 aen de
 alle h
 waer
 de vzi
 soome
 phint
 soo he
 nen e
 weerd
 vand
 plaet
 uytb
 opder
 door
 en oo
 met d
 vand
 tepne
 vierig
 vier i

goedertierentheyt als te licken een dochticheyt
 van een de soetste olie / hier dooz heeft sy ver-
 staen dat de Heere hem soude ghelueerdighen
 dooz haer verdiensten ouerbloedelyck te gun-
 nen aen alle die haer met vertrouwen sou-
 den aenroepen / onderstant der vertroostinge.
 Ende dat heeftse daer vozen verdient / om datse
 haer alghdt tot alle menschen goedertierlyck
 ende goetwillich verdoonden met een betwe-
 ghinghe der liefden / ende dierghelijcken oock
 alsse ghesalft wert op haer ander lidmaten /
 schanck de Heere haer oock de volmaeckste
 oeffeninghen van syn heylichste lidmaten.
 Maer soomen den mont soude saluen / hy den
 vandensten puerer der sielen / die heeft hem
 gheboeght op het melueerdichste om te gheuen
 aen den mondt van syn bzuyp een kussen / dat
 alle honich-dranck in soetichepdt ouer-wan /
 waer mede hy haer oock ghegheuen heeft alle
 de bzuucht van synen heylichsten mont. Maer
 soomen inde Letanien las: Alle heylige Sera-
 phinen ende Cherubinnen bidt vooz haer /
 soo heeftse gesien dat de heyzen der Seraphin-
 nen ende der Cherubinnen met grooste eet-
 weerdicheyt ende bzuolijcke dansinge d'een van
 dandere hen af-scheydende / een seer bequame
 plaetse tusschen hen int middel gauē / aen dese
 uytverkozen Godts / recht oozdeelende / dat die
 opder aerden een Engels leuen gelyt hadde /
 doozde heylicheyt van een maeghdelyc leuen /
 en oock die ouerbloedelyck houen de Engelen
 met de Cherubinnen geput hadde de wateren
 hande gheestelycke wetenschap / uyt de fon-
 tayne van alle wyssheyt / ende noch die met die
 vierige Seraphinen / dien die een verblinnende
 vier is / omhelst hadde / met de armen der lief-
 de:

De daet
 vande
 etanie.

de: soude moeten gheset worden berheuen onder hen lieden/nademael sy verdient hadde bouen allen/waeder te comen by de goddelijcke maiestept/en als elck persoon besonder vande heylighen inde Letanien ghenoeint werdt/den ghenoeinde met groote blychappe ende de meeste eer weerdicheyt opstaende brochte/offerende met ghebowwen knien/syn verdiensten/inde ghedaente van fraepicheyt / op den schoot vande heere: op dat hy die soude schencken tot een vermeerderinghe des blychaps/rade glorie aen syn beminde. Als nu de salvin-des h. Glisse volbragt was/ heeft de heere haer vriendelijck in syn omhelsinghe ontfanghende / soo den tijdt van twee daghen onderhouden: dat de woude van syn soet bloepende herte open stont booz den mondt vande cranche: waer upt sy scheen te trecken alle den aeffem diese upt liet. Soo dan als makende was dien ghenoechlijcksten tijdt van haeren salichsten doorganck (inden welcken de heere naer den arbeyt van verscheden crancheden booz hen ghenomen hadde te gheuen aen syn uytuerkeren den slaep sonder quellen vande ewighe ruste) te weten des woonsdaechs inde Digite van S. Elisabeth: soo heeftse merckelijck begost/booz de nonen tijdt haeren doot strigt. Als die vant Conuent van t'samen ghecomen waren/ende verwachtde den uytganck van hun mede-suster in Christo/haer met de ghewoonlijcke ghebeden booz quamen. Dese ghedreuen zijnde dooz vierigher begheerte / heeft ghesien haer siele inde gedaente van een seer teer maegdeken staende booz den heere en al den aeffem diese aeffemde / sterende booz de woude van syn heylichste zijde naer syn honichbloepende herte

herte/
zijnde
goeder
wils a
dicht
ouer b
ouer d
ghen f
ouer d
dat h
de sal
boegh
een v
mens
ke al
weld
soom
wooz
cozen
lijck
mede
bidde
met
ende
de/h
liede
ster
nu n
digh
booz
liede
ghet
haer
cran
gad
haer

herte/waer dooz het goddelijck herte beroert
 zijnde dooz de ouerbloedicheyt van sijn egen
 goeder tierentheyt ende soeticheyt / soo dick-
 wils alst haeren aeffem oft gheest introck / so
 dickwils heeft het verspreydt / dooz de bouen
 ouerbloedicheyt der liefden ouerlopende
 ouer de heele breede bande H. Kercke den re-
 ghen sijnder gratien / ende dat sonderlinghe
 ouer die per soonen die by haer waren. Ende
 dat heeftse verstaen dat gheschiedde / om dat
 de salighe siecke op dien tydt (Godt dat soo
 boegghende) hadde een deuote meyninghe en
 een vierdighe begheerte sonderlinghe dooz alle
 menschen soo leuende als doode : aende wel-
 ke altemael de Heere / wijt ende breedt sijn
 weldaden der gratien wjt gestort heeft. Maer
 soomen las de Antiph. Salve Regina, in dat
 woort / Eia ergo aduocata nostra, dese wjtber-
 cozen Godts de maeghdelycke Moeder soete-
 lijck aansprekende / heeft aen haer bevolē haer
 mede-susters / diese nu haest soude verlaten/
 biddende datse haer lieden om harent wille
 met noch meerder affectie soude ontfanghen/
 ende ghelijck sy soo langhe alsse gheleest had-
 de / haer altydt in als verthoont hadde haer
 lieden ghewillige ende ghereede vooz-spraek-
 ster / dat sy de Moeder des barmherticheyts
 nu naer haer doot oock haer soude gheweer-
 dighen met haer by harent sone te zyn / een
 vooz-spraekster ende aduocateresse vooz haer
 lieden. Waer toe de onbeslechte Maeght haer
 ghewillich verthoont heeft / ende wjtstekende
 haer delicate handen tot de handen bande
 crancke heeft de sorgbuldicheyt bande ver-
 gaderinghe die haer bevolen was / als wjt
 haer handen ontfanghen. Daer nae soomen
 las

Hoe vor-
 derlijck
 dat het is
 aen alle
 mensche
 goet te
 vvensche.

Vande
 goeder
 tierentha
 vande
 Maegh-
 delijcke
 Moeder.

las het ghebedeken Aue Iesu Christe, in dat
 woort Via dulcis, schein de Heere Iesus / den
 teeren Bypdegom der sielen / als dooz de bet-
 sicheyt van sijn Godtheyt den wech van sijn
 huyt als bette maken / om dat hyse soo soete-
 lycker ende delicate lycker tot hem soude trec-
 ken. En soo dien heelen dach inden doot stryde
 liggende en sepde sy anders niet dan / goeden
 Iesu / goeden Iesu / opentlyck betuyghende
 wie dat tot het diepste toe in haer herte stach.
 Wiens naem onder sulcken bittere pynen des
 doodts sy soo gheduerichlyck / met sulcken
 soeticheyt herhaelde in haren mondt. Ende
 soo ten yder hem in haer gebedt bebal opt de-
 notelgchste / ende alder-hande sijn nootfak-
 lykgheden haer insghelycks oock booz-hiel /
 alse nu niet meer en coste / ommers heel pro-
 perlyck sepde sy: gheerne / oft wel. Waer dooz
 sy upt dzuckelyck te kennen gaf / met wat een
 liefde datse al wat haer beboelen wert den Hee-
 re bebal. Onse S. Geertuyt die heeft oock ver-
 staen dat upt alle de lidmaten vande kranc-
 ke (daerse pijn in hadde) quam als eenen upt-
 nemenden vandom / die haer siele ghenakende
 dooz een wonderlycke maniere die was was-
 schende van alle smetten / heplichmakende en
 bequaem / tot de ewighe salicheyt. Als alle de-
 sedinghen S. Geertuyt inden gheest ghesien
 hadde / soo heeftse booz haer ghenomen die te
 berstuyghen om datmen niet weten en soude /
 dat sy die persone was aende welcke datse ver-
 openbaert waren. Het welc hoe dat het tegē de
 wille des Heeren is (V Viens glorie is het woort
 te verbreyden) die oock ghesept heeft. Het gene
 ghy hoort inde oore spreekt dat op die daken)
 is claerder als het licht doozt ghens vervolgt.
 Want

Tob. 12.

Math. 10.

Want als ten Desperen tijdt bande **H. Elisa-**
beth / **M**edzoutwe **M.** wederom blijckelijck **S. Mech-**
 scheen haren gheest te willen gheuen / soo dat **ild. 5.**
 het Conuent uyt den chooz gheroepen zynde
 de ghewoonlijcke ghebeden wederom herhael-
 de: soo en cost sy met allen haer crachten
 ende binnenste gheboelen / niet een woordken
 verstaen bande dinghen die ontrent de siecke
 gheschieden / ter tijdt toe datse haer schult be-
 kennende ende die met leet-wesen af baghen-
 de den Heere beloofde / datse tot syndet eeren
 alleen gheerne / en oock tot vertroostinge van
 haren naesten soude beropenbaren / al wat hy
 hem soude gheweerdigen aen haer te beropen-
 baren. Hier na als dese crancke naert Com-
 pletorium nu ten derden-mael schren te wille
 haren gheest gheuen. Dese wederom opghe-
 trocken zynde inden gheest / heeft ghesien de
 siele bande crancke wederom / als ghesepdt is /
 inde ghedaente van een seer teere ende lieffe-
 lijck Maegden: het welcke nu gecleedt zynde
 met nieuwe citreersel / ende fraey ghemaect
 door de ghedurighe Passien / bloogh met ghe-
 welt om den hals vanden teeren bruydegom
 Jesus Christus / ende met soete omhelsinghen
 hem douwende / soogh uyt alle de wonden des
 Heeren als een bicken dat verscheyden blom-
 men met bliticheyt supghet / sonderlinge ghe-
 nuchten diese r haer-waerts in trock. Maer
 soomen onder andere las het Respons. (Aue-
 sponsa, Virginum regina, rosa sine spina) voozts
 comede de glorieuse Maeght heeft de siele van
 de crancke noch meer hequaem ghemaect
 ende aen haer een hebbelijckhepdt ghegheuen
 om te bollen te ghenieten ende te verbrueghen
 inde wellustigheden des Godthepts. **Alldoen**

de Heere Iesus nemende als eenen karkant
die blinckende wonderlyck dooz glinsterende
gesteenten gemaect was / uyt de verdiensten
van sijn Moeder ende uyt die weerdicheyde/
waer dooz sy alleen verdient heeft gheheeten
te worden ende te sijn Moeder en Maeght / en
dien karkant heeft hy ghehangen op de boest
hande crancke / haer schenckende dat sonder
linghe Privilegie / datse tot ghelykenisse van
sijn Maeghdelycke Moeder oock soude ghe
heeten worden Moeder en Maeght / om datse
dooz eenen supueren puer sijn ghedachtenisse
in veel herten boozts ghebozocht hadde.

Machtildc. Vande salighe doot van Mevrouwve M. Voof.
ende van haer ouervloedighe vergheldinghe
ende vande verdiensten der Heylighen ende
vande voldoeninghe tot de vijf vonden.

DAT VII. CAPITTEL.

So dan op den nacht bā S. Elisabeth / als
de Mettenen begost waren / heeft de uyt
bercozen Godts wederom begonst soo heran
dert te worden / datmen meynde / datse nu
den lesten gheest soude geuen. Waer ouer het
Conuent de Mettenen achter latende is terstont
op de ghewoonlycke maniere outrent haer
ghetomen. Als doen heeft de Heere hem ver
openbaert aen dese heel blinckende / dooz dat
schynsel vande Goddelijke cracht aenghen
men hebbeude de ghedaente van eenen Bys
begom gecroont zynde met glozie ende eere / en
onuyt-sprekelyck verciert met de tierlycke
heyt vande blinckende Godtheyt. Ende aen
sprekende de siele vande crancke met de soetste
bzien

bzeudelijckheydt seyde hy : Terstont mijn bes-
 minde sal ick v berheffen by v naeste vrienden/
 dat is inde teghenwoordichheydt van mijn bes-
 minde vergaderinghe/ende soo heeft hy dooz
 een onbegrijpelycke en ontwerdeerlycke ma-
 niere die salichste siele gegroet/dooz elke van-
 de wonden van syn heylichste lichaem / so dat
 elke wonde vier wonderlycke en ghenoeche-
 lycke manieren van roepinghe uyt-gaf/te we-
 ten: van een het soetste gheluydt / des crach-
 tichsten badoms / ouerbloedichsten dans /
 ende ghenoechlyckste claerheydts / waer dooz
 de Heere ghegroet heeft syn uytuercozen / om
 datse naer synen roep getrocken zijnde comen
 soude. Dooz dat soet-luydende gheluyt (dat
 alle gheluydt der Oghelen te bouen ghinck)
 werden beteeckent alle de woorden / die sy de
 uytbercozen Godts haer leuen lanck soetelyck
 tot Godt oft profytelyck tot salicheydt van
 haren naeste gesproken hadde / de welke dooz
 hondertfoudigh der vruchten soet ghemaect
 zijnde int Goddelijck herte haer vergolden
 werden / dooz den uytbloet van elke wonde
 des Herten. Maer dooz dien wonderlijcken
 domp oft badom werden beteeckent alle de
 begheerten diese ghehadt hadde tot den lof
 Godts / naer Godt ende om Godts wille tot
 salicheydt van andere / de welke oock dooz een
 onbegrijpelyck bermienichbuldighden daet /
 aen hem wederom toe gemeten worden dooz
 elck een vande soerbloeyende wonden des Hee-
 ren Jesu. Maer dooz den wytbloeyenden dans
 we wert uytghebeest alle den toe-keer diese oyt
 tot Godt ghehadt heeft / oft tot eenigh schepsel
 om Godts wille / die oock met een onuytspre-
 kelijcke soete ghewerchte dooz de wonden des

Christus
 groet de
 siele van
 S. Mech-
 tildis met
 sijn vijf
 vonden.

Recht
 vonden

Recht
 vonden

Heeren haer sielen beweeghde. Maer door die
 clare blinckentheydt werden bereeckent ber-
 schepden passien/diese van kindts af tot den
 teghenwoordigen tijdt roe/soo na den lichaem
 als naer den gheest gheleden hadde/de welke
 bouen alle menschelijck verstandt inde beree-
 ninghe vande Passie Christi edel ghemaect
 zijnde haer siele heplijck maecten/en ghelijck-
 sojmich met de Goddelijcke liefde. In sulcke
 ghenoechte der hemelscher wellustigheden de-
 se siele rustende en heeft nochtans dese reyse
 haren gheest niet gegene. Maer sy heeft noch
 ghehaect/om dat haer noch meerder gauen
 van haren beminden bereedt ghemaect sou-
 den worden. Maer de Heere die heeft ouerbloe-
 delijck bespreydt met den wjt-bloeyenden
 dauwe sijnder gebenedijdinge/alle die daer te-
 ghenwoordich waren/segghende: bedwongen
 zijnde door mijn eygen vziendelijckheyt werde
 ick verheticht van binnen door de soeticheydt
 der liefden/ dat alle de persoonen van dese mijn
 lieue vergaderinghe souden teghenwoordich
 zyn in dese mijne soo melweerdighe verande-
 ringhe van ghedaente/om datse daer sulcken
 eere booz sullen hebben inden hemel by alle
 mijn Hepligen/als die dzy tytvercozen/te we-
 ten: Petrus/Jacobus / ende Johannes/hel-
 ben bouen d'andere Apostelen: om datse ten
 tijden als ick verandert wert van ghedaente
 op den berch verdienden daer tegenwoordich
 te zyn. Waer op dese antwoorde: Heere wat
 can dese uwe wjt-bloeyende benedictie ende
 ouerbloedighe instoztinge der gratien helpen
 booz de ghene die dat niet en gheboelen door
 den binnenste smaect: De Heere antwoorde:
 Als aen pemanden ghegheuen wordt van sijn-
 nen

en sijn
 en sijn
 en sijn
 en sijn
 en sijn
 en sijn

Transfi-
 guratie.

Een fracy
 gelijcke-
 nisse.

nen
 can
 sma
 wa
 ghe
 uen
 ston
 te: t
 upte
 terst
 die
 soer
 heb
 na
 uyt
 ry.
 ke/
 van
 den
 Go
 der
 de:
 het
 lge
 lan
 sto
 by
 G
 B
 ty
 son
 blo
 soe
 gh
 te
 gh

nen Heere eenen vruchtbaeren bogaert / soo en
 can dien terstont niet wesen ende kennen den
 smaeck van elcke vrucht: maer hy moet ver-
 wachten tot dat de vruchte rijpe wordē: diet-
 ghelycken oock als ick aen yemanden de ga-
 uen der gratien instorte / soo en geboelt hy ter-
 stont niet den smaeck vande binneste genoech-
 te: ter tijdt toe / dat hy door de oeffeninghe van
 uytelijcke deughdē gebroken hebbede de uyt-
 terste schoffse vande tijdelijcke genoechte ver-
 dient te smaken de heerne vande binneste
 soerichheit. Hier ouer het Conuent ontfanghen
 hebbende een salighe gebenedydinghe gaende
 na den choor heeft aldaer dz Matteenē boozts
 uyt ghesonghen. Maer doen men sancck het
 rij. Kēf. (O Lampas) heeft de siele vande cranc-
 ke / haer beropenbaert inde tegenwoordicheyt
 vande opperste Ghybuldicheydt biddende seer
 deuotelijck booz de heele Kercke. De welke
 Godt den Vader wederō booz de selfste woor-
 den soetelijck singhende gegroet heeft / seggen-
 de: Weest ghegroet mijn uytbercooren / die booz
 het boozbeelt van v heplich leuen waerachte-
 lijck sult moghen gheseydt worden te zyn een
 lampē vande heilige Kercke die beestēs uyt-
 stort der h. Olie / dat is der ghebeden ouer de
 breedte des werelts. Daer by so heeft de Sone
 Godts verholgt seggende: Weest verblyt mijn
 Blyt / die te recht ghenoemt wordt een mede-
 tyne der gratie / want aen veel menschen die
 sonder gratie zyn / sal booz v ghebeden ouer-
 bloedigher gratie ghegunt worden. Hier by
 soo heeft oock den heylighen Gheest gheson-
 ghen: weest ghegroet mijn onbedeekte / die
 te recht ghenoemt sult worden een voetsel des
 gheloofs: want in alle de herre der gheuer die

godtbruchtelyck gheloof gheuen / aen mijn
 goddelijcke werckinghe / die ick in v niet lie-
 hamelyck maer gheestelyck wercke / sal de
 deught des gheloofs ghevoedt ende ghegesticht
 worden / daer nae heeft Godt den Vader haer
 gheschoncken van syn almoghentheydt / datse
 aen alle die dooz menschelijcke broosheyt ver-
 beert zijn ende noch niet te vollen hen betrou-
 wen op de goetheyt Godts / soude zijn een va-
 ste borghe des versekerhepts. Den Heylighen
 Gheest heeft haer oock ghegheuen als vertroo-
 ster datse soude mogen uytreycke aende lauwe
 een vierige wermtē / uyt die viericheyt van syn
 goddelijcke liefde. Daer nae heeft den Sone
 Godts haer gheschoncken : datse aen alle / die
 sieck zijn dooz sonden / soude inde bereeninghe
 van syn heylighe Passie ende doot / medecijne
 getien. Doen quam alle de menighe der En-
 ghelen ende der Heylighen ende haer eerlijck
 booz Godt verheffende songhen sy met luyder
 stemmen: Tu Dei sacuritas, oliua fructifera, cu-
 ius lucet puritas, & resplendent opera. dat is:
 Ghy zijt de versaepdtheydt Godts / de vrucht-
 bare oliue / wiens supuerheyt verlicht / wiens
 wercken blincken / ende in dat woort Cuius
 lucet puritas (dat is: wiens supuerheyt ver-
 licht) soo presen sy die soetste ruste / waer dooz
 de Heere metweerdelijck in haer siele gherust
 heeft / en onder dat woort Et resplendent opera.
 dat is: Wiens wercken blincken / soo loofden
 sy haer loffelijcke ende pure meyninge in alle
 haer wercken. Daer nae soo songhen alle de
 Heylighen ouerluydt de Antip. Deus palam
 omnibus, &c. Maer onder de presatie bande
 Hoof-misse. heeft den blommigen Jesus we-
 derom op een nieuwe ghecleedt zijnde met de
 fracy

fraepheyt van een nseuwe glorie / met de soetste
 vriendelijckheydt bekeert het aensicht van syn
 bruyt recht tegen ouer syn aensicht: soo dat hy
 den aessen bande crancke rechtgangs scheen
 door haer toe aessenē r'hemwaerts in te trec-
 ken / ende syn Goddelijcke oogen stellende ouer
 haer ooghen / maecte hy die daer door won-
 derlijck claer / ende soo haer gheluckelijck heyl-
 lich makende wertse bereypt tot de toecomende
 glorie des salicheyts. Als nu nakende was die
 aldergetwenste ure / dat de bouen nu dickwils
 genoemde uytbercoze Bruyt Christi Jesu / nae
 het beste behaghen van haeren beuinden vol-
 maectelijck toe ghemaect zijnde / soude in-
 negaen inde slaepcamer van haeren bruyde-
 gom: soo sanc de Heere des Maesteyts seluet
 heel ouerbloepende door wellustigheden / haer
 onschijnende met het licht synder Godtheys /
 op een den soetsten toon: segghende: Venite be-
 nedicti Patris mei, percipite regnum quod vobis
 para. &c. haer ghedachtich makende van die
 ouerweerdighe gifte / waer door hy sommighe
 iaren gheleden in die selfste woorzen / aen haer
 ghegheuen hadde syn herte tot eenen pant der
 liefden ende alle genoechten ende vertroostin-
 ghen / die hy van dien dach af gheduerlijck
 aen haer vertoont hadde. Dus haer vriende-
 lijck groetende / seyde hy / waer is mijn pre-
 sent? Waer op sy haer herte opghoeffert heeft
 in het herte van haeren beuinden daerse dat
 in verzoncken hadde. De Heere oock syn heyl-
 lichste herte voeghende met haer herte / haer
 heel als verblindende door de cracht van syn
 Godtheidt heeftse gheluckelijck versacint tot
 syn glorie / alwaer sy ghedachtich zijnde onser
 die haer gedachtich zijn / hidden wy datse ons
 her-

Een vvō:
 derlijck
 lieffelijck
 steruen.

verwerue de gratie bande Goddelijcke goeder
tierentheydt.

Alsmen dan naer ghewoonte de siele bebal/
soo heeft de Heere hem beropenbaert / sittende
inde Maesteyt synder glorie / hebbende de siele
bande ouerledene in synen schoot rustende / die
hy vziendelijcken feest bewees / en soomen las:
helpt nu Heylighen Godts / comt te gheinoete
Enghele haer siele ontfanghende / de Enge-
len siende datse niet sulcken meewerdicheydt
banden Heere ontfangen was / ende soo groo-
dadelijck gheert / buyghende hun knien booz
den Heere als vzincken die van hunnen Keyser
lant ten leene ontfanghen / hebben daer weder-
rom ghecreghen hun verdienste / diese te bozen
inde saluinghe des v. Glisse opgheoffert had-
den tot vermeerderinghe der verdiensten van
dese beuinsten ende vziendinne Christi / als de
ghene die door haer verdiensten verdubbelt
waren ende wonderlijck edel gemaect. Vier-
ghelijcken deden oock alle de Heyligen elck als
synen naem inde Letanien aengeropen wert.
Doen heeft dese haer beweeght inden Gheest/
op datse soude bidden booz de ghebreken van
haer sonderlinghe vzienden. Waer op sy: Siet
ick sien nu soo claerlijck in het licht des waer-
hepts / dat alle de affectie die ick tot yemanden
hebbe connen dragen op aertryck nauwelijcs
is een druppelken bergheleken by de heele zee/
int opsicht van die soetste affectie / waer door
het goddelijck herte t'haerwaerts beweeght
wort / en oock sien ick niet wat een bozderlycke
bestieringe de Heere inde mensche toe laet / dat
ter eenighe gebreken in hem blyuen op dat hy
soude verootmoedicht worden ende dickwils
gheoeffent / ende soo van daghe tot daghe ver-
booz

Hoe
groot dat
de goe-
derie-
tentheyd
Gods is.

boordere inde falicheydt / soo dat ick oock niet
gheen ghepeps anders en can willen dan dat
de almachtighe wyfhepdt myns Heeren booz
ren yder tot hun opperste falicheyt gheschickte
heeft. Waer ouer ick my heel begenende om die
geschickste bestieringe vande Goddelijcke goe-
dertierentheyt te louen ende te bedancken / vande
de datse soo mach volbronght worden.

I Sanderdaechs daer nae / onder de eerste
Misse / te weten : Requiem aeternam, schein de
uytbercozen Godts als boozts te brengen ynt
het herte Godts goulven pypen / die genaectē
alle die t haerwaerts sonderlinge deuotie had-
den / dooz de welke sy sonden trecken ynt het
herte Godts al watse begheerden. Elcke pype
van dese / hadde een gulden kraentken dooz het
welck sy niet dese oft dierghelycke woorden
moesten tappen die yet begheerden te hercry-
ghen / te weten. Dooz de liefde dooz de welke
ghy aen v uytbercozen **M.** oft aen yemanden
van v Heylighen opt goet hebt gedaen oft ghe-
daen sout hebben / hadt ghy de menschen daer
toe ghereedt ghebonden / ende noch doen sulc
inden hemel oft op aertryck / verhoort my goe-
dertierenste Jesu dooz haer verdiensten / ende
aller uwer uytbercozen / en dus doende mach
men betrouwen datmen dooz sulcke woorden
lichtelycker de Goddelijcke vermherticheydt
trecken sal tot sulcs als men begeert. Het schein
als men de Eleuatie vande **H.** Hostie dede / dat
de **H.** Siele oock wensde t samen met de Hostie
opghesoffert te worden aen Godt den Vader tot
eeren ewigen lof dooz de falicheyt van alle de
gemeynte. Waer ouer den eenigen sone Godts
die niet en can weggeren de begheerte van syn
uytbercozen haer heel tot hem intreckende en

D 5

haer

Hoe dat
men ynt
de pijnē
van god-
delijck
herte yet
treckt
ende tapt.

haer met hem Godt de Dader opofferen/ heeft dooz die vereeninghe dobbel salicheydt uytgheleyct aen alle die inden hemel zyn/ op der aerden/ ende oock int baghe-bier.

Op eenen anderen tijt als haer siele wederom beropenbaert werdt inde glorie aen dese Maeght/ soo heeftse haer ghebræeght/ wat datse daer booz betregen hadde/ dat haer sonderlinghe kaerkens soo dieckwils booz haer ghelesen hadden die Antip. Ex quo omnia, per quem omnia, in quo omnia, ipsi gloria in secula, als sy daghen gheleest hadde op aertrijck / ende soo veel Missen hadde doen singen vande H. Ouybuldicheyt alsse iaren oudt was/ tot lof ende glorie ende danck-segghinghe booz alle de weldaden diese ontfanghen hadde. Waer op sy geantwoort heeft: dooz die Antip. Ex quo omnia, heeft de Heere my verciert met soo veel bloemen seer lustich/ als sy Antiphonen ghelesen hebben/ dooz de welke ick tot my intrecke eenen leuenden smaech uyt het honichbloeyende herte vā sijn Maesteyt. Maer booz de Missen heeft hy my dit geschonckē / dat ick in alle den lof daer ick hem mede loue getwaer worde eenen smaech der spereygen/ die wonderlyck vermaecht ende ghenoechlyck beweeght alle het gheboelen van mijn siele.

Noch op eenen anderen tijdt/ als dese opt deuoote kussende de vijf wonden des Heeren ghelesen hadde vijf Pater nosters/ die offerende aenden Heere tot verbullinghe bapit ghene sy versuymt hadde / de boozschreuen Maerrouwe M. by te staen/ te wijlen sy noch sieck was ende naer haer ouerlijden oock met behoorzlycke ghebeden/ ende dat ouermidts sy belet gheueest was dooz de ghedurighe sieckte daerse doen

doen mede beſocht wert: ſoo hebben haer ver-
openbaert byf de beſchſte blomme/ als ſpꝛuy-
tende upt de ſelfſte wonden des Heeren/ upt de
welcke door de cracht hāde ſelfſte ſoetbloepen-
de wonden Chriſti ſcheen een bochticheyt als
balsem te bloepen van een wonderlycke pꝛie-
heyt ende ſeer merckelycke cracht. Als doen
deſe vriendelyckheus groetende de ſiele vande
ſalighe M. ſeyde: O uptverzoen Godts laet b
goedertierentheydt deſe blommen/ die bloepen
upt de bouen ouerbloedicheyt van Goddelijc-
ke goedertierentheydt/ in dancke nemen door
myn ſchult die ick b noch niet en can betalen/
ende berciert b ſeluen daer mede tot vermeer-
deringhe van alle uwe verdienſten / ende ver-
bidt door my onweerdige uwen Bꝛydegom.
Waer op ſy antwoorde: myn genoechte waſt
als ick ſien die blommen die ſo eerweerdelyck
gheboeght zyn aende ſoet-bloepende won-
den myns Heeren. Want ſoo dickwils als ick
die met begheerten rakende verſſen ſal/ ſoo ſul-
len ſy my terſont upt-leken upt de cracht van
ſyn ſoetbloepende wonden een die gheſonſte
bochticheyt tot quytſcheldinghe der ſondaren
ende vertrooſtinghe der rechtveerdighe.

Vande ſielen van M. ende E. hoe volcomentlijck
datſe geſnyuert werden van haerliedē onacht-
ſaemheden, ende geloont voor haerlieden ver-
dienſten.

DAT VIII. CAPITTEL.

DAer zyn twee edele dochters naer geſlach-
te/ maer noch edelder naer der ſielen: nae
den bleesche gheſuſters / maer na den gheest/
ende

en deught noch naeder / naer datse hun kintse
 laren in onnooselheyt bloeyende inde deugh-
 den vande H. Religie hadde ouerghebracht /
 gheroepen gheweest in haer eerste viericheyt /
 van dese werelt tot de hemelste slaep-camer
 van den onsterffelycker Bruydegom. Waer
 van de eerste op den glorieusten feestdach des
 Hemel-baerts Marie / op den dach te weten /
 van haer Bruyloft ghestoruen zynde / dander
 haer / merckelyck dertich daghen daer na ge-
 volght is / met sulcken saligen steruen / datmē
 van alle beyde haer woordē en wercken die an-
 ders niet als een vierige begheerte / ende won-
 derlycke deuotie ende besten wille uyt beelden /
 grootdadighe dinghen soude moghen vertel-
 len. De eerste dan die geluckelyck op den dach
 vanden Hemel-baert dooz, ouerledē was / die
 heeft haer beropēbaert aen dese S. Geertruyt
 soose dooz haer badt / als met een groot licht en
 berschepden ciraet dooz den troon der glorie
 des Keysers Christi Jesu / by den welcken sy
 nochtans stont als een beschaeinde bruyt die
 haer aensicht schyen ter zyden te keeren / ende
 niet en doozte haer ooghen opendoen ende op-
 staen ter glorie van sulcken maiesteyt. Het
 welck als dese sacht ghedreuen zynde dooz den
 gheest des medelydens heeft sy gheseyt tot
 den Heere. Nu / o goedertieren Heere / waerom
 laet ghy dese uwe dochter soo by v staen al oft
 sy een vzeinde ware / waerom en ontfanckt
 ghyse niet in v soete omhelsinghe ? waer ouer
 de Heere als dooz het vziendelyckste ghelaet
 nu beweeght zynde / scheen sijn rechter handt
 uyt te strecken om haer te omhelsen. Waer
 de sele die scheen haer als dooz een delicate
 eerbiedinghe te ontrecken vande omhelsinghe
 des

Veropen-
 baringhe
 vande
 ouerledē
 sacher.

des Heeren/het welck dese seer verwonderen.
de heeft gheseydt tot de siele. Wat reden isser/
dat ghy schijnt v te willen ontrecken vande
soete omhelsinghe van sulcken lieffeligckē byp-
degom een? Waer op sy: om dat sommighe
blecken vande welcke ick noch niet ghenoech
ghesuyuert en ben my ombequaem maken.
Waerom ouermidts de recht-beerdicheydt/
hoe wel dat ick byien toeganck hadde tot den
heere soo soude ick my nochtans weder hou-
wen om den Bypdegom te ghenaken / nae-
demael dat ick weet dat ick noch niet genoegh
bereydt en ben tot sulcken glorieusen heere.
waer op dese: en hoe can dat zyn/ nademael
dat ghy schijnt als uu heel glorieus inde te-
ghenwoozdicheydt Godts te staen? De siele
antwoorde. Hoe wel dat alle schepsel booz den
heere is / daer nochtans door de siele sonder-
linghe hem meer naekende wert/ nagr datse
toeneemt inde liefde: Die salicheyt nochtans/
waer door de salighe siele byolyck is door de
ghenietinghe/ende beschouwinghe des Godt-
hepts met een volle vergheldinghe / en ber-
dient gheen siele te ontfanghen / booz al eer sy
te bollen ghesuyuert zynde verdient in te gaen
inde blyfchap van haeren heere. Hier na een
maendt gheleden als de suster van dese/te we-
ten: E. saligher ghedachtenisse in haer upt-
terste was/ende dese langhet booz haer ghebe-
den hadde/ naer een weynich tijds van haer
ouer-lyden heeftse ghesien haer siele in een
lichte en clare plaetse inde ghedaente van een
Maeghdeken/dat met roode cleederē geleeedt
zynde/soude soo op-gheschickt zynde gebroghe
worden booz den Bypdegom. Ende de heere
die heeft hem oock daer veropenbaert by haer
inde

inde

inde ghedaente van eenen blommighen ion-
 gheluck ende teet die dooz elk van sijn vijf
 wonden / de vijf sinnē vande siele / met een nie-
 we soeticheddt der soeticheden / vermakende
 haer met een wonderlijcke lieffelijckheydt des
 verheughens vertrooste. Doen seyde / dese aen-
 den welckē dit verthoont wert tot den Heere:
 nademael dat ghy den Godt van alle vertroos-
 singhe haer met soodantighen vrozijckheyt be-
 soecht / hoe comt het datse nochtans met droef-
 achtich aensicht betuyght beswaringhe van
 binnen: waer op de Heere: dooz dese tegenwoor-
 dscheyt en kanse niet te vollen vertroost wor-
 den: ouermits dat ick haer maer en gheue de
 ghenoechten van mijn menscheyt: want daer
 dooz hebbe ick haer alleenlijck vergolden die
 begherten ende debotten / diese tot mijn Passie
 in haer uiterste ghehadt heeft / maer hier nae
 alse sal ghesuyuert sijn vande onachtsaemhe-
 den van het booz-leden leue / dan sal ick haer
 volcomenlijck vertroosten inde tegenwoordich-
 heyt van mijn ghenoechlijckste Godtheyde:
 waer op sy seyde / hoe comet dat alle de on-
 achtsaemheden vant booz-leden leuen niet en
 sijn ghenoechsaem ghesuyuert oetmorden dooz
 de deuotie / diese verthoonde te hebben in haer
 uiterste / nademael de Schrifture seydt: dat
 elk een gheoordeelt wort nae dat hy int eynde
 vant leuen ghebonden wort? De Heere heeft
 gheantwoort: Als de mensche nu dooz gebreck
 van cracht als machteloos ten uiterste comt /
 dan is sijn handelinghe opt eyndeken gheco-
 men: om dat hy dan niet meer en can dooz sijn
 crachtadicheddt / maer alleenlijck dooz den
 wille. Ende aende welcke ick van dien tijdt af
 dooz mijn liberale goedertierenheyt gunne
 eenen

De ver-
 geldinge
 vande de-
 uotie der
 Passie.

eenen goede wille ende een deuote begeerte/die
 herboozdert / maer die en heeft altydt sulcken
 vollen daet niet/om daer mede uyt te wiffen
 alle de ſchult vande boozleden onachtfamen-
 heden/ghelijck het wel soude connen gheſchie-
 den/waert dat een menſche noch ghesont zyn-
 de ende ſterck van crachten met ganch ſynen
 wille / ſyn leuen beterde. Waer op deſe ſeyde:
 En soude mynen Heere b goedertieren berm-
 herticheydt niet vermoghen/deſe ſiele (aende
 welke ghy van kindts af hebt ghegheuen een
 toeghedaen herte tot elck een ende een goetwil-
 licheydt) nu oock te verloffen/ ende te ontbin-
 den van alle beletſelen der onachtfamenheden?
 waer op de Heere:haer toeghedaentheydt ende
 goetwillicheydt des herten die ſal ick bouen
 ouerbloedelyck berghelden:maer het betaemt
 dat om myn rechtbeerdicheyds wille alle
 ſmetten der onachtfamenheden afghebarcht
 worden/ende hier nae al ſmeeckende houwen-
 de het kinneken van het Maeghdeken ſeyde
 hy: en in dit gheeft myn bruyt gheerne gehooz-
 aen myn rechtbeerdicheyt: want alſe ſal ghe-
 ſupuert weſen/ſoo ſalſe dooz de glorie van myn
 Godtheyt vertrooft worden/ waer op ſo ſy met
 vriendelijcken aenſichte / ia ſeyde/ſoo ſcheen de
 Heere hem als naer den hemel te vertrecken/
 ende ſy bleef op de ſelfſte plaetſe alleen ende als
 met alle haer crachtē haer optwaerts trecken-
 kende wilde ſy om hooghe. Dooz datſe alleen
 bleef/ ſcheen gheſupuert te worden datſe ſom-
 wylen dooz kinſe lichtbeerdicheydt gheerne
 onder de menſchen bleef.Dooz datſe met ar-
 beyt om hooghe wilde wert gheſupuert/datſe
 om beſwaringhe des lichaems ſomwylen de
 luyheyt gehooz gaf. Maer noch op eenen an-
 deren

Liefde tot
 de recht-
 veerdichz
 is inde
 ouerleden
 ſielen.

on-
 blijf
 nte-
 ende
 des
 aen-
 eere:
 roo-
 t be-
 oef-
 van
 ooz-
 noz-
 ie de
 daer
 n die
 affie
 e nae
 nhe-
 haer
 zdie-
 ydt:
 e on-
 et en
 dooz
 haer
 : dat
 ynde
 heeft
 zreck
 ont/
 heco-
 z ſyn
 den
 dt af
 unne
 enen

deren tijdt / soose onder de Masse booz haer
 biddende seyde als men de H. Hostie verhieft.
 Heere heylighe Vader dese H. Hostie offere
 ick u booz haer van wegghen aller die inden he-
 mel / op aertrijck / ende daer beneden zijn : soo
 heeftse haer wederom verroont de boozs. siele
 als nu wat inde locht verheuen zijnde / ende
 daer schenen ontrent haer te zijn als ontallijc-
 ke personen die booz haer op hyn knien met
 beyde hyn handen de ghedaente bande Hostie
 op hieuen / waer door aen die siele een wonder-
 lijcke verhoorzderinghe ende een ontweerdelijck
 hermaken aengedient wert. Doen seyde de sie-
 le: Nu worde ick ghewaer dat het waerachtich
 is dat de schriftuere seydt: datter soo weynigh
 goet indet mensche niet en is oft het en wordt
 beloont / noch gheen schult oft sy wort ghesup-
 net / oft booz de doot oft daer na. Want booz
 dat ick gheerne de H. Communie ontfinck /
 ontfanghe ick nu veel baets vant H. Sacra-
 ment des Nuters dat booz my op-gheoffert
 wort / ende booz dat ick de menschen soo toe-
 ghedaen hebbe gheweest int gheimen / comt
 het nu oock dat het ghebiedt dat booz my ghe-
 stort wort my des te eet helpt / daer en bouen
 berwachte ick noch booz elck een ewighe ver-
 gheldinghe inden hemel / ende soo scheense inde
 locht als opgheboert te worden / als de ghene
 geholpen wert met de gebeden bande Kercke.
 En alste soude come tot dat eynde des wegges
 dat haer gheset was / wiste sy wel dat de hee-
 re haer met de croone des Rijcs booz de me-
 nichbuldicheyt synder hermerricheden soude
 te ghemoet comen / ende haer bzenghen inde
 ewighe blyschap.

Alle goet
 wort ge-
 loont
 ende alle
 schult
 moet ge-
 suuert
 worden.

Vande siele van Mevrouwve S. die door de cranche-
 heyt ghesuyuert vvert vande onghe-
 hoorfaemheydt.

DAT IX. CAPITTEL:

AL S Mevrouwve S. die een was vande
 ouwers nu saligher gedachtenisse / gheol-
 ijt was / ende dese booz haer las byf Pater
 nosters / ende ten lesten aende wonde vande
 zyde van Iesus Chistus badt / dat hy haer
 soude supueren dooz dat gebenedigt water dat
 daer uyt bloeyde / van alle haere smetten / en
 dat hyse dooz syn dierbaer bloet soude vercie-
 ren met verscheden deughden : soo is sy ver-
 openbaert gheworden iude ghedaente van een
 teer maeghdeken / dat met een crancken ver-
 ciert was / het welck de Heere met syn sincke
 arm omhelsende / in haer siele ghezocht heeft
 sulcs als dese gebeden hadde. Nochtans heeft
 dese verstaet datse noch een weynich tijts soude
 ouer bliuen / ter tijt toe datse een sonde soude
 uytbagen dooz de sieckte / diese gedaen hadde
 teghen de ghehoorfaemheydt / ouermidts datse
 te veel / ende meer alst behoorde spraeck hiel
 met een crancke / het welck oock gheschiet is
 want sy heeft daer noch vijf maenden ouer-
 gheleest sulcke sieckte lydende / dat daer dooz
 blyckelijck ghesien wert / waer vozen datse ge-
 supuert wert. Op dien dach nochtans soo ver-
 thoonde sy sulcken hemelschen blyschap / dat
 men oock merckelijck coste bemercken dat de
 Heere haer met syn gracie besocht hadde / ende
 sy dede haer beste dickwils / om datse de geue
 Godts soude te kennen geuen diese ontfangen
 hadde /

Een on-
 ghehoor-
 faemheydt
 vwordt
 door sic-
 ten ghe-
 suuert

E

hadde/maer dooz dien dat haer geboelen haer
 verghinck soo en coste sy dat niet uytbrengen
 ende als dese (aende welke dit inden gheest
 beropenbaert was / beneffens d'andere daer
 regenwoordich was / haer roepende met haer
 ren naem ende met de handen naer haer als
 wysende riepse / och segt ghy het doch my wāt
 ghy weet het / ende soo sy al lachende en play
 erende begoft hadde te spreken / de siecke ver
 volghende ghinck van selfs boozts / ende als
 de andere daer wat by voeghde als sulcs mey
 nende soo loochendent de siecke seer volstande
 lyck / maer sy hielt booz vast dat de Heere
 haer sonden verghen hadde ende dat hyse
 met deughden verciert hadde. Maer naer vijf
 maenden / daechs te bozen haeren sterfdoch /
 soo heeft de Heere hem beropenbaert aen de
 krancke al sittende ende ghereet makende een
 stille sidr-plaetse in synen schoot: waer mede
 hy booz hadde de supuerheyt ende ghemacke
 lyckheyt booz de onghemacken bande cran
 ke persoone. Maer de crancke die wert bero
 penbaert aende sincker zyde des Heeren als
 op die plaetse leggende omwonden zijnde met
 een wolfsken. Waer op die dit sach tot den
 Heere seyde: Gheenins Heere dient dese soo
 langhe als sy met dit wolfsken omwonden is
 te sitten op sulcken glorieuse sit-plaetse / waer
 op de Heere / ick laetse soo een weynigh tydt
 totdatse te vollen gesupuert zijnde by my be
 ramelycker mach bliuen / ende soo heeft die
 krancke dien dach ghedurende en den nacht
 inden strijt des doots gheweest. Maer t'san
 derdaechs heeftse ghesien dat de Heere met
 een vrollyck aensicht hem tot de crancke boog
 de ende dat de crancke om den Heere te ont
 moeten

moetē haer ophieft/ doen sey de dese. Nu comt
 ghy Heere niet/ tot dese verlatē siele/ als eenen
 vermhertighen Vader? Ende hy met een soet
 hooft knicken heeft haer van sulcs versekert/
 ende naer een weynigh tijds als de crancke
 ouer-leden was soo heeftse haer siele ghesien
 inde selfste ghedaente van een Maeghdeken/
 daer syse eerst in ghesien hadde/ becleedt zynde
 met witte en roode cleederen/ de welck bloogh
 met blyschap tot de st-plaetse die haer be-
 repdt ghemacckt was. In wiens ontfancke-
 nisse als de Heere syn sincker arm uytstreck-
 te/ sy door een alte delicate teerheyt heeft haer
 hooft daer op gheleydt als om te rusten/ ende
 terstont al oft haer dat niet gedient en hadde/
 heeftse haer ghewozpen op den rechten arm
 om daer op te rusten: ende terstont haer van
 daer op-lichtende om te kussen den mont van
 haeren ghebenedyden beminden/ ende daer
 niet connende toe-gheraken isse met ghewelt
 gheballen op den hals/ ende sy heeft den Heere
 tusschen syn borst ende hals/ een ouersoet kus-
 ken ghegheuen: ende soo gheballen zynde op de
 borst des Heeren als vermoeydt zynde/ was
 sy haer daer liggende/ ende heeft daer ghe-
 rust ter tijdt toe dat inde bebelinghe van haer
 siele men las dat woort (Tibi supplicatio com-
 mender Ecclesia.) In welck woort scheense
 uyt die borste/ waer in dat verborzen zyn alle
 de schatten der salicheden/ te putten een soete
 laeffnisse met groote ouerbloedicheydt/ waer
 door sy soetelyck vermaect zynde/ scheen haer
 oprechtende soo haeren gheest te gheuen.

Een soet
 vagevick,

Vant gheluckich steruen van suster M. ende be-
vestinghe der veropenbaringhe, ende de vvel-
daden die door haer verdiensten beloofst zijn.

DAT X. CAPITTEL.

AL S suster M. saligher gedachtenisse/nu
op haer upterste was ende dese onder de
andere badt/soo seyde sy tot den Heere / waer-
om alderlieffste Heere en verhoort ghy ons niet
die vooz haer bidden? De Heere antwoorde:
Haeren gheest is soo vande menschelycke din-
ghen verbyemt / datse naer de menschelycke
maniere van D.V. niet en sal connē vertrouost
worden. Maer sy heeft gheseyt tot den Heere:
Met wat oordeel gheschiet dat? De Heere die
antwoorde: Ick hebbe myn verborghent-
heyt in haer/ghelgck ick dat eertijts met haer
ghehadt hebbe / ende soose vzaeghde hoe datse
ontbonden soude worden/ de Heere antwoorde
de / myn binnenste Maesteyt die sal haer in-
trecken. Doen seyde dese: met wat eynde salse
verscheyden? De Heere antwoorde. Ick salse
heel verflinden met myn Goddelycke cracht
niet anders als een brandēde Sonne een drup-
pel dauw verdrooght ende soo dese vzaeghde/
waerom dat hy toe liet / datse inde upterlycke
sinnen miste / soo antwoorde de Heere: om
dat ghy soudt weten/dat ick meer int binnen-
ste dan int upterlyck wercke / en sy seyde daer
op: dat soude v gratie beter connen wysmakē
aen elck een in syn herte / ende de Heere seyde:
hoe soudense gratie verweruen die selden oft
nimmermeer hen tot het binnēste keeren daer
de gratie plochte inghestort te worden? daer
nae

nae heeft dese / de Heere ghebeden / dat hy om-
mers nae de doot vande salighe M. haer sou-
de verheffen dooz de gratie der teekenen tot
sijn glozie / om te betuyghen sijn Goddelijcke
beropenbaringen / ende om den mont te stop-
pen aende ongheloobighe. Als doen houwen-
de eenen boeck met sijn twee vingerē seyde hy:
En sal ick sonder wapenen mijn victorie niet
connen behouwen: ende hy heeft daer op ver-
bolghde alst van noode was soo hebbe ick het
volck ende de Coninckrycken met teekenen
en selsaemheden my onderdaen ghemaect.
Maer nu teghenwoordelijck / vooz die ghene
die dooz hun eyghen herbarentheyt gesmaect
hebben yet van soo-danighe inbloedinghe / die
machinen lichtelijck daer toe brenghen dat-
se ghelouuen. Maer dese verkeerders en zint
alleen niet die ick noch verdrage die dese schrif-
ten weder-segghen / maer ick sal ouer hen ale-
len de ouerhant krijghen. Onder dese dinghen
isse ghelwaer gheworden een wonderlijcke soe-
ticheyt vande aenghenaemheyt Godts / die de
Heere ontfanckt van sijn ghelouuige / so wan-
neer sy haestelijck ghelouuen de milde bouen-
ouerbloedicheyt vande Goddelijcke gratie / die

Een gode-
vruchtich
gheloof
is den
Heeraen-
ghenaem.

aende uytbercozen mede ghedeelt wordt / niet
naer de verdiensten der menschen / maer dooz
de onwederhouwelyckheydt van het Godde-
lijck herte.

Als de selfste suster M. saligher ghedachte-
nisse gheolijt wert / dese ghedreuen zynde dooz
een godtzuchtighe begheerte / heeft gesten dat
de Heere Jesus met sijn handt haer ingewant
raeckte ende seyde. Als dese salighe siele ont-
bonden zynde vanden vleesche sal verdront-
ken worden in haeren doozspronck / dan sal ick

die hooghe baren van mijn honich-soete salicheyt met een goedertieren affectie seer ouerbloedelyck uyt-storten ouer alle die hier tegenwoordich zijn. Daer na soo als de boozs. *M.* in haeren doot stryft was / ende dese met de andere eenen langen tijdt geduerende haer tot het ghebedt hadde begeuen / ten lesten heeft sy verstaen dat de Heere alle de omstaenders besthanck / rijckmakende / en begiftende met dzynderley weldaet. Deerste was dat hy alle de rechte begeerten van hun allen soude volbrēghen. Het tweede dat hy aende ghene die arbedyden / om hun gebreken te ouerwinnen / soude sonder ophouwen hun helper zijn / welke twee sy verstaen heeft datse booztaen op dese plaetse door de verdiensten vande salighe *M.* lichter sullen vercreghen worden. De derde weldaet was / dat hy met uytghestretchte handen een wijse benedictie gegeuen heeft / de welke als dese met een al-te-grooten danckbaerheyt verhaelde / soo is de Heere naer een weynigh tijts veropenbaert / hy die is de Heere der crachte / den Coninc der glorien / die de schoonste is onder de kinderen der mensche / ia bouende ghedaente der Enghelen / ende hy sadt aent hooft vande krancke / ende daer quam eenen reghen-boghe met gout-berue blinckende uyt den mondt vande krancke / te weten : haren aessem / die ghinck naer het Goddelijck herte naer de sincker zijde / ende soose langhen tijdt bleef inde soeticheyt van dit visioen ende men daer-en-tusschen sancck de Psalmen: Deus, Deus meus respice in me, &c. Soo heeft de Heere int leste van dien Psalm : Ad te Domine levauit animam meam, met een wonderlycke soeticheyt hem neder gheboghen op de krancke /

sijn Bzuyt om haer een kusken te geuen / ende
 naer een weynigh tijts hem op-heffende heeft
 hy ten tweeden mael dat hergaen. Maer dese
 dinghen soomen las de aentropinghen der
 heylighen / onder de Antiph. (Vt te simus in-
 uentes) so heeft haer veropenbaert de Maeg-
 delijcke Moeder / die gebozen was hande dooz
 lichte Conincklycke stamme / en sy was eer-
 lijck ghecleedt met purpure clederen ende
 soetelyck ende vriendelyck haer buygende tot
 de Bzuyt van haren sone / houwede haer hooft
 met haer delicate handen stierde sy dat om dat
 haeren aeffem soo te rechter sonder omwegen /
 soude gaen tot sijn Goddelijck herte: Maer so-
 men onder andere las dat ghebedeken : te we-
 ten: Ave Iesu Christe, verbum Patris, &c. So
 heeft de Heere hem veropenbaert verandert
 in figure dooz een wonderlyck licht blinken-
 de in sijn cracht als een Sonne / ende hy was
 heel dooz sijn Goddelijck aenschijn schynende
 waer van dese verwondert zijnde ende inden
 gheest van haer seluen uyt-ghevoert zijnde en
 wederom naer een weynichken tot haer selue
 gecomen zijnde / heeft sy ghesien die seer blin-
 kende hemelsche roose / te weten de Maeghde-
 lijcke Moeder datse als gheluck biedende den
 bzuydegom haeren sone / inde iubileringhe
 met de seer ghenoechlijcke verteninghe van
 hem met dese nietre bzuyt / ouer sulcs met de
 alder-soetste omhelsinghe hem gaf de soetste
 kusken. Waer dooz dese verstaen heeft / dat
 onder dese dinghen volbzoght was dese geluck-
 liche bereeninghe / waer dooz die doostighe
 siele is inghebzoght gheworden inde volle kela-
 ders / ia inden afgront selfs hande ware salica-
 heyt / waer in sy herzoncken zijnde / soo ghez-
 licken

Mevveer-
 dichey
 des Hee-
 ren.

Mevveer-
 dichey
 vande
 Moeder
 Godts.

156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

luchelijck / nimmermeer daer wederom uyt
soude comen;

Vande siele van M. ende vvat dat het vveerdich
is, als yemandt eens anders sonden of hem
neemt, ende sijn verdiensten aen een ander me-
de deylt.

DAT XI. CAPITTEL.

ALs M. B. saligher ghedachtenise in ha-
ren doot-strijt was / dese alle haer affectie
binnen by haer seluen vergaderde / dede haer
beste om met de gratie Gods te onder-soecken
alle het ghene gheschiedde ontrent de steruen-
de. Maer naer een groote ure en coste sy van
Godt niet verstaen / anders dan datse wat be-
letsel ghehadt hadde / ouermidts datse wel eer-
tijts wat ghenoechte ghehadt hadde in uyt-
lycke dingē : om dat te weten haer bedde was
behanghen met gheschildert doeck / ende ver-
gulde beelden / ende dierghelijcke. Maer alse
ouerleden was / en soomen op den selsten dach
Misse booz haer las / en dese inde eledatie van
de h. Hostie de selue op-offerde tot een mede-
cijne booz die siele / hoe wel sy die siele niet en
sach nochtans heeftse verstaen datse daer te-
ghentwoordigh was. Hier ouer-bragende heeft
sy gheseyt tot den heere : O heere waer is sy?
die gheantwoort heeft: sy comt tot my blanck
ende wlt. waer dooz sy verstaen heeft / dat die
ghebeden die booz haer inde liefde Godts eerste
stierf / ghestort waren gheweest / haer soo veel
hebben gheholpen / datse sonder beletsel is he-
nen gheblighen / te weten: daer dooz / dat some-
nighe personen haer sonden op hen gheuo-
men

Hoe dat
de sinne-
lijckheyd
der uyt-
linghe
dinghen
schade
veroor-
sacckt int
uytste.

men hebben om die dooz liefde te voldoen/ende
 daer by alle hun versten haer gheschone
 ken hebben dooz de gratie Godts tot haer ber-
 diensten. Als men se nu soude begrauen / en dese
 onder de Masse wederom vooz haer badt / soo
 heeft syse gesien aende sincker handt des hee-
 ren sittende aende tafel inde maeltijt / ende al
 dat vooz haer int ghebedt in deuotie ende dier-
 ghelycke op-gheoffert werdt / dat sulcs haer
 vooz-gestelt wert inde gedaente van verschep-
 den gerechten. Maer so den heere ten tijde van
 de verheffinghe der H. Hostie / de selfste die vooz
 haer op-gheoffert wert haer gaf inde gedaente
 van eenen dzinckbeker: so haest alsse daer een
 weynich upt gheproeft hadde / terstont isse /
 dooz-dronghen wesende ten merch toe met de
 natuerlijke Goddelijcke soeticheyt verandert
 gewordē in sulcken goedertierenh3 / datse haer
 r'samen geboeghde handen op-heffende badt
 vooz alle die haer in dit leuen met gedachten /
 woorden oft wercken teghen gheweest waren.
 Want sy verheughde haer nu vande verdien-
 sten diese daer bozen bereghen hadde. Ende
 soo dese haer verwonderende vragghde / waer-
 om datse ooc vooz haer vrienden niet en badt /
 soo antwoorde sy: mijn ghebedt valt soo te-
 crachtigher / hoe ick vterichlijcker met der her-
 ten alleen bidde tot het herte van mynen be-
 minden / vooz mijn vrienden.

Als dese S. Geertruyt op eenen tijdt ouer-
 dachte datse alle de verdiensten diese soude mo-
 ghen verdient hebben dooz de berinherlicheyt
 Godts / inde oeffeninghe van goede wercken
 heel af ghegaen hadde / om die te schencken
 tot de verdiensten vande ouerledene / droef zyn-
 de seyde sy tot den heere: Ick hope herre dat
u be-

Vande
 vrucht als-
 men de
 verdien-
 sten van
 sijn vrec-
 ken heel
 mede-
 deylt.

E s

h be-
 deylt.

beminnende barmherticheydt te dickwilber-
 sen sal sien mijn naecktheuydt ende armoede.
 Waer op de Heere/wat kan ick doch doen aen
 een die soo om de liefde wil naecht ghemaect
 is/dan dat ick die met myn eyghen cleedt oft
 blyes bedeckende / met haer des te neer stigher
 wercke : op datse des te eer wederom cryghe
 sulcs alffe uyt liefden uytgegeuen heeft ? waer
 op dese seyde. Hoe seer oock en hoe veel dat ghy
 met my werckt/soo moet ick ommyers naecht
 tot b comen : want ick ouergegeuen hebbe niet
 alleenlyck t'ghene ick hadde / maer oock het
 ghene ick noch vercryghen sal. Waer op we-
 derom de Heere: Als de Moeder de gheleede
 kinderen laet sitten neffens haer boeten/dan
 neemt sy het naecht kindekē op haren schoot/
 ende dat met haer eyghen cleederen deckende
 neemt sy dat in haer armen. Ende hy boeghde
 daer noch by. En wat hebt ghy des te minder
 sittende aenden afgront des zees als ander sit-
 ten aende uyt-ganghen der riuier en? Te we-
 ten / sulcke sitten aende uytganghen der riuie-
 ren / die eenighsins steunen op hun eyghen
 wercken/maer die dooz liefde ende ootmoediche-
 heyt hem alle dingen tot niet maeckt/ die heeft
 Godt die den afgront is van alle salicheydt.

Vande sielen van G. ende B. van suyeringhe
 vande versuyminghe des Biechts, ende vant
 tijtelick behaghen door het rechtvoerdichste
 oordeel Godts.

DAT XII. CAPITTEL

Nademael dat naert ghetuyghen bande h.
 Schryfture elck een daer dooz ghestraft
 wort/waer dooz hy sondicht/ende daer teghen
 waer

waer dooz pemandt goet doet ende lijdt/ daer
 dooz oock gheloont wort/ soo laet ons hier on-
 der stellen het ghene volght tot profyt des le-
 sers. Want daer waren by ons twee persoonē
 die te samen sieck waren op eenen tijdt / waer
 van d'eene blijkelyck uyt-drooghde / waer
 ouer sy oock met teerder opsicht (ghelyck het
 scheen van noode te zyn) gecroestert wert dooz
 die haer dienden / d'andere om datmen haer
 sieckte niet en wiste ende kende / ende daerom
 scheen sulcken noot niet te hebben / die en be-
 sorgden niet met sulcken blyticheyt: Maer
 om dat de oordeelen der menschen seer be-
 drieghlyc zyn / sy diemen meynde gheen doots
 noot te hebben / is meer als een maent dooz
 d'andere ghestozuen. Als dese dan dooz groote
 lijdsaeinheyt ende deuotie gheheplich zynde /
 meer als ghesuyuert / was ghecomen tot haer
 uytterste: soo heeft de goet-dadighe goedertie-
 rentheyt van onsen beminder niet lijdende het
 minste stofken van eenighe suette in dese sijn
 beminde bryt in haer ghesuyuert dit / te we-
 ten: datse somwylen haer neersticheyt achter-
 gelaten hadde / om te biechtē. Want als haer
 conscientie en ghemoet haer niet en broeghde
 van eenige sonde / so heeftse nochtas versuynt
 van het daghelycs stof (waer van dit sterfse-
 lyck leuen niet ouer gebroght en wort / sonder
 daer van bestonen te worden) ontbonden te
 worden dooz de woorden des Priesters. Haer De vracht
des Bichts
 ghelatende al oft sy gheslapen hadde / als den
 Priester daer tegenwoordich was om dat hyse
 niet aenspreken soude. Als nu de ure gecomen
 was / alse soude ingaen inde slaep-camer van
 den hemelschen Bruydegom / met blyschap en
 verheughen / soo heeft den ghetrouwen bemin-
 der

der eerstgangs dese sinette van haer willen af-
 bagen. Want sy heeft met angst begheert dat
 men haer eenen Biecht-bader soude brengen/
 ende doen heeftse terstont haer tale verlozen/
 waer door sy verbeert is gheworden bresende
 oft sy/om datse de biecht versuynt hadde/sou-
 de van doen moeten hebben daer booz naes de
 doot ghesuyert te worden / ende soo door die
 bresse isse ghesuyert gheworden. Ende soo is
 dese vriendinne des hemelschen Bruydegoms
 heel schoon zijnde (inde welke gheen vlesche
 ghebleuen en was) uyt ghelept zijnde uyt den
 karcker des vleschs / ghecomen met een on-
 werdeerlijcke glorie tot de hemelsche slaep-ca-
 mer. Waer van de Heere veel dinghen hem ge-
 weerdicht heeft te beropenbaren. Onder wel-
 ke ick dit alleen tot stichtinghe des lesers hier
 verhael/te weten/dat alse gebrocht was booz
 den troon vanden Coninck der glorien / soo
 heeft hy haer dese sonderlinghe Privilegie ghe-
 gunt/datse tot elcke dinghen daerse mede ghe-
 loont wert / oock wert booz-comen met een de-
 soetste vriendelijckheyt/datse die so soude ont-
 fanghen / ghelijck een de soetste moeder haer
 eenich cleyn kindeken dat cranck is plochte
 feest te bewijzen/om dat het eenighe medecyne
 soude innemen/waer mede het volcomen ghe-
 sontheydt soude vererijghen / ende dat daer
 om : om datse samwilen bedroeft wert / alse
 hoorde dat haer mede-suster inde cranckheyt
 lieffelijcker wert ghediend / als men haer straf-
 felijcker handelde int toespreken. Hier nae
 heeft de Heere daer by gheboeght sprekende tot
 die salighe siele : Seght my mijn dochter wat
 ghelieft b dat ick doen sal met de siele van b
 mede-suster / ende wat vertroostinghe begeerde
 ghe

ghy dat ick haer gheue? want ghelijckerwijſ
 op aertrijck tot haer ghelieſte ſtont wat ſpyſe
 datſe ſoude eten/ende die moeſte ghy met haer
 nemen/ hoe wel dat ghy wel ſomwijlen ande-
 ren ſoudt berkoſen hebben / ſoo iſt nu oock in
 utwen wille/te oordeelen hoedanighe vertroo-
 ſtinghe ende weldaet ick haer geuen ſal. Waer
 op ſy antwoorde: **O** Heere mijnen alderſoet-
 ſten / doet haer vrientſchappe in als/ghelijck
 ghy met my ghedaen hebt / want ick en ſoude
 geenen beteren middel oft beter maniere con-
 nen verſieren die my behaechlijcker ſoude zyn.
 Welcke woorden de Heere ghehoor gheuende.
 heeft ſeer minnelijck gheſeyt dat hy ſoo doen
 ſoude. Maer als de andere ooc nae een maent
 gherepft was van deſe werelt/ ſo is ſy oock ver-
 openbaert gewordē t'ſanderdaechs naer haer
 ouerlyden / wonderlijck verciert zijnde ghe-
 lijck dat betaemde/ ouermidts datſe haer le-
 uen lanck gedurende inde onnooſelſte ſimpel-
 heyt gheleeft hadde/ ende daer by ſeer deuoot
 ende ſeer neerſtich inde ſtrengicheyt van haer
 Orden/die blecke ſtont daer nochtans in haer
 te ſupueren/te weten: datſe in haer ſieckte (ge-
 lijck verhaelt is) ſomwighen dinghen ghehadt
 heeft dieſe niet van doen en hadde daerſe noch-
 tans ghenoechte in hadde/ te weten: in eenige
 fraepicheyt ende vertrooſtinghe der vrienden.
 Deſe ſinette dan wert verthoont datſe op deſe
 maniere geſupuert wert/te weten: datſe ſtont
 in een deure teghen ouer den troon vande glo-
 rie des Conincs / die hem verthoonde duer-
 ghelijckelijck ſchoon van ghedaente/ende den
 ſoetſten bouen alle het menſchelijck verſtant
 ende den minnelijckſten / ende hy betoonde
 ſulcken feest aen die ſiele booz. datſe door be-
 gheerte

Mercke
 de recht-
 veerdichz
 Godts.

Noteert
 hoe dat
 yemande
 eenigh-
 ſins be-
 ſmet zijn
 de te vol-
 niet en
 kan ghe-
 nieten de
 glorie
 Godts.

gheerte om by hem te comen soude hebbe con-
 nen als beswijcken: maer sy en coste in gheen-
 derley manieren naerder by hem comen als
 de ghene wiens cleederen dooz sommige nage-
 len die vast aende deure waren weder-houden
 werden / waer van sy haer niet en coste eenig-
 sins los maken. Als dese dan dit siende met
 ganschert herten compassie en medelyden met
 haer hebbende dooz haer badt / soo isse van dat
 beletsel dooz de Goddelijcke verinherticheydt
 verlost gheworden. Doen heeft dese den Heere
 vragende gheseyt: Maedemael dat die siele on-
 der ons lieden vziende heeft / die met v seer ghe-
 meyn zijn / so verwondere ick my hoe dat ghy
 se alleenlyck dooz mijn ghebeden dat belet-
 sel quyt ghemaect hebt / daer ick nochtans
 hen toebetrouwe datse devotelijck dooz haer
 gebeden hebben ende daer by oock betrouwen-
 de by v goedertierentheydt hopen datse van v
 verhoort zijn. Waer op de Heere: Ick hebbe
 waerachtelijck ghehoort de gebeden van mijn
 sonderlinghe vzienden dooz die siele ende goe-
 dertierelijck verhoort / ende ick hebbe aen die
 siele meer goets ghedaen / als sy wel souden co-
 nen gheloouen / al hadden sy met hun ooghen
 ghesien dat ick dese siele dooz hun gebeden in
 het baghevier naer den hemel gheboert hadde:
 nochtans dat beletsel dat ick dooz v ghebeden
 hebbe wech ghenomen en hebbe ick aen hen
 lieden niet veropenbaert. Waerom dat sy oock
 niet ghebeden en hebben dooz haer op die ma-
 niere ghelijck ghy ghedaen hebt. Waer op dese
 seyde: Ende hoe is dit te volken verbult geweest
 dat ghy geseyt hebt / dat ghy in alles goet wilt
 doen aen dese siele gelijck aen die d'eerste ouer-
 leden is: daer sy nochtans langher int gheeste-
 lyck

Hoe veel
 te meer
 sullé dan
 de groote
 knerten
 onder
 scheyden
 Godt van
 ons.

lyck habijt ghedient heeft / ende daer toe oock
 in sommighe deughden dese te bouen ghegaen
 heeft/ende noch dat die by b is ghetomen met
 meerder glorie sonder beletsel? Waer op de
 heere: mijn rechtveerdicheyt is daer in altydt
 onberanderlyck/ dat een yghelyck synen ey-
 ghen loon sal hebben in syn wercken / ende het
 en can gheensins gheschieden dat die minst
 verdient heeft / meer sal ontfanghen als die
 meer verdient heeft: ten zy dat eenige omstan-
 dicheyt/ als zyn beter meyninghe / swaerder
 stryft/ vierigher liefde / en diergelycke de wer-
 ken edelder ghemaeckt hebben. Maer de be-
 hoorlycke vergheldinghe wordt somwylen
 door mijn eygen goet-willighe goedertierent-
 heyt vermeerbert / om de ghebeden der gheloo-
 nigher ende andere verdienstelycke omstan-
 digheden / ende naer dit hebbe ick soo wel aen
 dese ghedaen als aen die andere/want ick heb-
 be aen elck een van haer lieden by gedaen nae
 haer lieden verdiensten / ende om datmen seer
 moet schoutwen het beletsel/dat is te hanghen
 inde aertfche behaeghlyckheyt soo is dese salt-
 ghe siele wedetom ghesien getworden / als noch
 niet heel verlost zynde van haer beletsel/ want
 sy wert beropenbaert al staede vooz den troon
 des heeren/ ende met de selfste begheerte (ghe-
 lyckse eerst begheert hadde te comen soose inde
 poozte weder-houtwen werdt) heeftse nu oock
 verlanght te vallen inde omhelsinghe ende ver-
 saemt te worden met het kusken des Wynde-
 goms/ wiens gedaente gaet bouen de schoon-
 heyt der kinderen der menschen/ den welcken
 de Engelen hen verbzeugen te aenschoutwen/
 maer sy wert door ghelyck beletsel wederhou-
 den/al oft sy haer niet en hadde connen gebuy-
 ghen.

De rechte-
 vcerdichz
 Gods int
 vergelde.

ME moet
 de aert-
 fche be-
 hacchlijc
 heyt seer
 schouwe.

ghen. Alse dan van dit beletsel naer een wey-
 nigh tijds berlost was / ten lesten soo isse ver-
 openbaert noch niet te vollen als haer glorie
 bereghen hebbende: maer de Heere scheen in
 sijn handen te houden een croone die wonder-
 lijck verciert was / de welke soo saen als hy
 die op haer hooft soude setten / sy daer mede de
 bolle blytschap soude ontfangen / het welck als
 dese sacht heeftse den Heere ghebraeght seggen-
 de: can dat gheschieden Heere in v ryck dat de
 siele door sulcken verlangen gepynicht wort?
 De Heere antwoorde: sy en wort niet ghepyn-
 icht / maer sy verwacht met blytschappe de
 verbullinghe / gelyck een dochterken dat inde
 hande van haer moeder siende haer cierlijck /
 daerse den naesten feestdach mede sal fraey ge-
 maecht worden met blytschap dien dach ver-
 wacht. Daer na de siele / daer wy nu dickwils
 af verhaelt hebben / siende de persoone die voor
 haer het ghebedt ghestort hadde / heeft haer
 vriendelijck bedanckt / waer op sy: Hoe wel
 dat ghy altydt ghemeynsaem waert / soo doch-
 tet my nochtans / dat ghyt my niet wel af-
 naemt in v cranckheyt als ick v bermaende /
 ende de siele antwoorde: en daerom is v ghe-
 bedt my nu meest hoorderlyc geweest / om dat
 het des te superder upt liefde om Godts wil-
 le ghestort wert.

Vande vierighe begheerte van suster G. van haer
 deuote bereydinghe ter doot ende glorie.

DAT XIII. CAPITTEL.

NAer dese dinghen isser een ander dochter
 ghestoruen / de welke van kints af ende
 vervolghens haer seucht gheduerlijck tot de
 ure

ure van haer doot toe / betuyghet heeft met
 bligkelyckheyt van grootdadige wercken dat
 se de schoone bloeyende werelt in haren gheest
 versmaeydt hadde. Wiens sterfdach des be-
 roepings nu nakende / soose begoft haren doot
 stont / opt vziendelyckste adieu segghende aen
 alle die daer tegenwoordich waren / heeftse be-
 looft datse booz henliede soude bidde / so haest
 alse soude gecomen zyn tot den ouer-uytbloey-
 digen afgront van alle goet / te wetē: tot Godt.
 Ende soose seer beswaert was door de aensta-
 de doot: soo heeftse door de innighste affectie
 haerder herten tot den Heere gesept: Heere ghy
 die mijn secreten weet. Ghy weet met wat een
 begheerte ick altydt ghewenst hebbe / alle
 mijn crachten tot den ouderdom toe / in uwen
 dienst ghetrouwelijck te besteden. Maer nu
 nademael dat ic sien dat dit uwen wille is dat
 ick by v soude comen / soo is alle die begheerte
 my verandert in eenen dorst om v te sien / soo
 oock dat de bitterheyt des doots seker my is
 verandert in een soeticheyt. Nochtans waert
 v gheliefte dat ick in dese beswaernisse soude
 bliuen ligghen / ick ben te vreden al waert tot
 den dach des oordeels toe / al waert oock soo
 dat het heden den eersten dach ware vande
 schepplinghe des werelts / maer na de-mael
 dat ick weet dat ghy my heden wilt brenghen
 inde ruste / soo bidde ick v dooz v goeder tierent-
 heyt / dat ghy dat soo langhen tijdt upt stelt
 tot uwen lof / tot dat mijn pijn mach betalen
 de pynen van alle de sielen int bagheuet die
 ick sonderlinge soude willen datse berlost wa-
 ren. Ende in alle dese dingen / weet ghy o my-
 nen Heere / dat ick gheheelick mijn verdien-
 sten als cleyu achte ende alleenlijck uwe glo-
 rie

Notcere
 hier dat
 vvoort
 Paratum
 cor meum
 Deus, Pa-
 ratum cor
 meum.
 Fraey ge-
 lantenz.

re soecke. Maer dese ende diergelijcke/ die lan-
 ghe souden zijn om te verhalen/ als de sieck-
 meerster sse haer badt datse nu heel doot zijn-
 de de beenen soude laten upt strecken so heeftse
 gheseyt: Ick sal selue die offerhande aen mijn
 nen ghecrupsten Heere offeren. Ende so heeftse
 als met ghelwelt haer beenen uptghefstecken te-
 ghen het Crucifix. Met dese woorden inde
 biericheydt van die liefde/ waer door ghy met
 een crachtighe vops uwen gheest den Vader
 bevolen hebt/ soo bevele ick v alle de betweegh-
 selen van mijn boeten / samentlijcken oock
 mijn ooghen / handen / ooren / mondt / herte/
 ende soo beualse alle haer lichaem met dierge-
 lijcke woorden/ daer nae begheerde sy datmen
 haer soude de Passie des Heeren lesen / ende sy
 seluer met haer handen wees datmen daer be-
 ghinnen soude (Subleuatis oculis Iesus in ca-
 lum) segghende datter niet tijds ghenoegh en
 soude zijn om te voleynden/ waer datmen be-
 goste/ Ante diem festum , het welck oock blij-
 kelijck is onder- vonden getwonden: want soose
 opt denoostste gehoozt hadde de Passie des Hee-
 ren tot die plaetse toe: Et inclinato capite tradi-
 dit Spiritum) soo heeftse begheert datmen haer
 het Cruys soude gheuen / ende op elck vande
 vijf wonden rustende/ heeftse die met sulcke
 ouersoete woorden die vol waren vande wijf-
 heyt Godts ghegroet/ bedanckt ende haer siele
 bevolen/ dat het wonderlijck en al te ghenoe-
 ghlyck was om te hoorzen/ ende daer nae als ver-
 moeyt zijnde isse gheballen op het kuffen/ ende
 naer weynigh tijds daer nae isse inden Heere
 seer gheluckelijck gherust. Het welck ghedaen
 zijnde / soo isse ghesien gheworden als ontfan-
 ghen gheweest te zijn inde soetste omhelstinghe
 des

des Heeren/ ende datse van hem ontfienck een
sonderlingh circaet/ booz datse soo mannelijck
ende soo ghetrouwelijck de werelddt betreden
hadde om Christus wille. Daer zyn oock ghe-
hoort gheweest de Choozen der Enghelen/ die
met een glorieuse dansinghe haer leydende son-
ghen: **V**ie is dese die daer climt uyt de woestijne
ouervloeyende door wellustigheden, die daer is
steunende op haren beminden. Maer alse booz
den Thoon der glorien gecomen was Jesus
den Bruydegom der maeghden haer booz hem
stellende seide: **S**hy zyt mijn glorie / daer nae
opstaende heeft hy op haer hooft ghestelt een
croone des rijcks ende soo heeft hy haer ghe-
set op den Thoon der glorien. Maer t'sander-
daechs soomense soude begrauē dese wederom
booz haer biddende heeft haer ghesien in sulck-
ken blyschap ende glorie/ dat het onghelooffe-
lijck is booz de menschelijcke cranckheyt. **E**n
soose haer vragghen wat loon datse hadde nooz
eiche deught dese in haer / op aertryck bekent
hadde: so heeftse booz haer verdiensten dit bet-
reghen by Godt / dat dese die dit van haer be-
gheerde soude gheboelen inden Gheest / yet
vande salicheyt van haer vergheldinge. **E**nde
naer dese dinghen heeft de siele vande ouerle-
dene daer by gheboeght/ wat wilde meer wes-
ten van mijn vergheldinghe? **D**ie heele hemel-
sche Arcke/ inde welke woont alle de vollic-
heyt des Godchepts lichamelijck/ te weten: dat
soetste herte van mijnē beminder Jesus Chri-
stus/ is booz my open / uytghesondert een be-
sluytsel: dat booz my niet open en staet/ wat ic
dat in mijn leuen niet verdient en hebbe/ want
dat daer in verborgen is/ dat wort alleenlijck
van sulcken open gedaē / die met sulcken liefde

De gauen Godt heminnen op aertrijck / datse alle hee
 Godts goet datse weten gheerne sonden kennehijc ma-
 moeten ken aen alle de werelt / om dat Godt daer dooz
 kennelijc meer glozie soude ghewinnen. Welcke liefde
 makē ter ick niet gehadt en hebbe / maer ick was alleen
 eeren mijn genoechte daer in hebben / dat ickt te we-
 Godts. ten alleen wiste wat ick dooz sijn gaue ontfan-
 ghen hadde. Waerom dat ic oock tot dat ouer-
 ghenoeghlijck gasthups niet ontfanghen en
 worde dat booz soo danighe geteedt gemaecht
 is / doen seyde dese tot die siele. Als uwe ghespe-
 len ende oock de mijne my sulken blyghen wat
 dat ick van u verdiensten verstaen hebbe wat
 sal ick antwoorde / nademael dat ick niet geen
 woorden uytzucken kan dat ick gevoelt heb-
 be. Waer op de siele: waert dat ghy vermaecht
 ghemeest waert met den wonderlijcken reuck
 van veel verscheyden blommen / wat sout ghy
 van alle die connen segghen anders dan dat
 den reuck van elck besonder behaeghlijck ghe-
 weest ware. Dierghelijck oock na-de-mael dat
 ghy nu meer als opt inden gheest ghekent hebt
 mijn hergheldinghe en sult ghy anders niet
 connen segghen / dan dat mijnen soetsten ende
 ghetrousten minnaer Iesus my geloont heeft
 booz elck een van mijn ghepeysen / woorde /
 ende wercken sekerlijck wel ende opt alder-
 beste berre bouen mijn verdiensten.

Vanden loon van broeder S. voor sijn ghetrou-
 wicheyt ende goetwillicheyt.

DAT XIV. CAPITTEL.

ALs broer Seg. in sijn upterste lach / ende
 dese ouermidts sy met andere dinghen be-
 sich was / versuynt hadde booz hem te hidden
 soo

ſoo iſſe ghedachtich geworden dat hy wel ber-
 dient hadde het ghebedt vande Ghemeente/
 onermidts dat hy bouen andere Conuerſen
 hem altydt bewezen hadde naer ſyn beſte ſeer
 ghewillich ende ghetrouwe booz de vergade-
 ringhe: waer ouer ſy begoft heeft ſeer ernſte-
 lyck den Heere te bidden/dat hy uyt ſyn eygen
 goedertierentheyt nae de menighbuldicheyt de
 van ſyn vernherticheden hem soude vergelden
 die ghetrouwicheyt die hy dickwils aent Con-
 uent bewezen hadde. Waer ouer ſy dusdanige
 antwoort vande goedertierentheyt Gods ont-
 fanghen heeft: Ick hebbe die ghetrouwicheyt Neerſtie-
 ter opſicht der ghebeden vande vergaderinghe heyt om
 in dyp dingen beloont/ want dooz een natuer een ander
 lycke goetwillichz ſoo was ſyn herte dickwils goet te
 hzolyck als hy pemanden yet goets bewezen doen.
 hadde / en elck een van die blyſchappe die ſoo
 nu / ſoo dan ſyn herte nae den weldaet ſoet
 maecten / nu te ſamen vergadert zynde die
 verheughen hem: want hy boelt die nu alle-
 gader t'ſamen in ſyn ſiele / daer by oock heeft
 hy de blyſchappe van elck een van die herten
 die hy oyt dooz eenig weldaet verheught heeft /
 als eenen armen met ghelt / een kind met wat
 fraeys / eenen ſiecken met eenen appel / oft met
 eenige andere eet-ware. Bouen al dit ſo hebbe
 ick hem daer by ghegheuen een blyſchappe
 vande verſekerhz / dooz de welcke hy weet dat
 de boorz. dinghen my aenghenaein zyn ghe-
 weest / daer-en-bouen al dat hem ſal moghen
 helpen tot een volcomen hulpe / dat ſal in coz-
 ten tydt verbult worden.

Vande straffe vande herneckicheyde in broeder
H. ende hoe dat hy door de verdiensten der
Heylighen ende leuende gheholpen vvert.

DAT XV. CAPITTEL.

Sose op eenen tijdt badt vooz de siele van
Hoer Herman Conuers / ghelyckmen die
noemt die onlanes ghestozuen was / ende loose
vzaeghde aenden Heere waer dat hy was. De
Heere antwoorde: hy is hier / want wy hebbe
hem doen roepen om de gebeden die vooz hem
nu deuotelijck ghestort zijn geweest / op dat hy
eenighsins met ons mochte goet chier maken.
Doen is de Heere veropenbaert gheworden
als eenen Vader des huys-gesins die aen een
tafel sadt / op de welcke schein ghestelt te wor-
den al wat vooz die siele gheschiedde in offer-
hande / ghebeden / begheerten ende dierghelyc-
ke / daer veropenbaerde poek de siele vooz.
sittende aent eynde vande tafel met een droef
gheinoet ende neder-gheslaghen aensicht / als
die noch niet gesupuert en was / noch weerdig
om vertroost te worden dooz de ghenoechlycke
beschouwinghe des aensichts Godts. Maer sy
scheen daer dooz eenighsins clarder te worden
om datter uyt de vooz. offerhanden yet uyt-
comende ghelyck uyt werinc spysse eenen va-
din count / t'haerwaerts ghinck / waer dooz
sy wonderlijck mede vermaecht werdt. Sy
heeft poek verstaen dat daer noch veel aen ge-
brack tot volcomentheydt / want die siele ont-
sinc den daer van die offerhande alleenlyck /
als comende vande spysse die op de tafel was /
ende niet als gelyck de Heere in hem heel ont-
fanghende die spysse / die wederom uyt syn sel-
uet

De cracht
vande ge-
beden
voor de
ouerledē.

uen uptrept met een groote blijſchappe aen
 ſijne ſaligh ghemaecte ſielen. De Heere noch
 tans aenghelockt zynde dooz ſyn eyghen goe-
 dertierenheyt en dooz de affectie/die hy hadde
 tot de offer-handen heeft altydts vande ſijne
 daer wat by geboeght / dooz welke cracht die
 ſiele meest verheught wert. Dies ghelijcs doock
 de heylighe Maeght ſittende by haren Soue
 inde Keyſerlycke glozie het ſcheen oock van
 haere wat te ſtellen op die tafel / op dat die ſiele
 daer dooz meer soude vertroost worden / om
 datſe noch op aertrijc zynde haer met een ſon-
 derlinghe deuotie gedient hadde / ſoo oock elck
 een vande heylighen (die ſy eenighen beſonde-
 ren dienſt bewezen hadde op aertrijck) die vzoegt
 daer oock by van het ſijne / ghelijck dat de ſiele
 ter wijlen ſy noch leefden verdient hadde dooz
 eenigē arbeyt oft deuotie t'zy groot oft cleyn-
 waerom dooz alle deſe dingen en principelijck
 dooz de affectie van die dooz haer badē ſy haer
 van ure tot ure / meer verclaert bindende /
 heeftſe begost meer ende meer haer ooghen op
 te heffen tot dat genoechlyckſte licht vande ſa-
 lichmakende Godtheyt / het welc ſonder pine-
 ooghe te beſchouwen is alle ghedachteniſſe
 der beſwaringhe waerachtelijck af-gheteyt te
 hebben / ende aen-ghedaen te hebben de ouer-
 bloedicheyt vant goet der ewigher ſalicheydt
 ſonder verſtenſt te mogen worden. Maer deſe
 die dooz haer badt alſſe ſach datſe in duſdant-
 ghen ſtaet beruſte / heeft haer ghevraeghe / ſeg-
 ghende / om wat ſonde woxt ghy nu meest be-
 ſwaert: ende de ſiele: om mynen eyghen wille
 ende eyghen raet / want als tek wel dede ſoo
 hadde tek meer ghenoechte in mynen eyghen
 wille te volbrēngghen als eens anders raet.

Vat dat
 den dieſt
 vande
 maegde-
 lijcke
 moeder
 verdient.
 Eerbie-
 dinghe
 der Hey-
 lighen.

Eyghen
 villa.

Waer booz ick nu sulckē swaricheyt van con-
 scientie geboele/dat waert dat alle de besware-
 nisse der herten van alle de menschen in een
 vergadert werden/ soo en souden sy my niet
 duncken / datse vergeleken soude mogen wor-
 den by het gheue dat ick nu gheboele. Waer op
 dese/ ende waer mede soudemen v mogen hel-
 pen? Ende de siele: Waert dat yemant dochte
 dat ick daerom bestwaert ben/ ende daer dooz
 hem wachte booz sulcs / die soude myn be-
 swaringhe seer verlichten. Waer op dese: waer
 dooz wort ghy daer-en-tusschē meest vtroost:
 de siele antwoorde: dooz myn getrouwicheyt
 daer ick groote neersticheyt booz gedaen heb-
 be op aerttrick. Het ghebedt dat myn ghertou-
 wie booz my storten van ure tot ure verhoorde-
 rende dat verlicht myn swaricheden/ ghelyck
 yemāt dooz een goede tydinge vtrroost wort/
 ende elcke note die booz my inde sijnse oft inde
 Vigilien ghesonghen wordt die is my als een
 het soetste banquet. Daer by herft de Godde-
 lijcke ghenadicheyt dat ghevoeght by de ver-
 diensten der gheente/die booz my bidden / dat
 al watse doen / dat dooz goede meyninghe tot
 Godt ghestiert wordt/ als arbeiden/ eten/sla-
 pen ende dierghelijcke/ oock gestiert wordt tot
 mijn verlichtinghe ende ghedurighe verhoor-
 deringhe/om dat ick met volle getrouwicheyt
 hebbe gehadt een torgedaen wille tot alle hun-
 profijt. Waer op dese: wat helpt v / dat wy
 ghewenst hebben dat Godt v soude genien alle
 het goet dat hy in ons volbroght heeft? de siele:
 dat helpt seer veel / want daer ick gheen eygen
 verdiensten en hebbe / daer worde ick met v
 lieden verdienstē verciert. Ende dese wederom
 daer op: Nademael dat ghy ghebeden hebt
 dat

Het ghe-
 bedt voor
 de ouer-
 ledene.

datmen b haest soude helpen dooz behoorzlycke
 ghebeden / sont b niet beletten / waert dat pe-
 mandt qualyck te passe zynde uytstelde tot
 dat hy beter te passe soude worden: de siele:
 Al dat niet beschedentheyt uytghefelt wort/
 daer uyt wort ghespreyt de weltrieckentheyt
 van sulcken wonderlycke soeticheyt / dat wy
 seer blyg zyn van dat uytsteisel alser nochtans
 gheen luyerdige oft onnachtsaemheyt onder
 en valt. Doen seyde dese: En heeft het b niet
 gheschaeyt dat als ghy tot der doot toe sieck
 waert / dat wy doens meer ghewent hebben
 ende ghebeden dat ghy soudt ghesont worden
 om te leuen / dan dat ghy nae der sielen soudt
 bereydt ghemaeckt worden tot de doot: waer
 op die siele: ten heeft my niet geschaept / maer
 het heeft my hier in boozderlyck geweest / dat
 de onmatighe goetwillichheyt Gods (wiens
 barmhertigheden alle syn wercken te bouen
 gaen) hoe dat hy meer sach dat ghy dooz men-
 schelycke cranckheyt nochtans inde liefde tot
 my gheneyght waert / hoe hy dooz barmher-
 ticheyt beweeght zynde meer goet dede. En sy-
 letten b oock de tranen die dooz menscheliche
 affectie booz b ghestort zyn gheweest: De siele
 heeft geantwoort: Sy en letten niet meer dan
 letten soude eenen vriend die dooz een vriende-
 lyck medelyden soude beweegt worden tot syn
 vrienden die hy doez liet om synen wille.
 Maer als ick ten volle salicheyt sal bereygen
 hebben / dan sal ick daer dooz verheught wor-
 den / gelyck eenen teeren Jongelinc verheught
 wort als hy liet datter veel zyn / die hem dooz
 vriendelicheyt pryzen; ende dat verdien ick
 al daer dooz / want de meyninghe van die ges-
 trouwelicheyt / waer dooz ick uwe affectien
 ver-

berregeren ende gewonnen hebbe die wert noch holder tot Godt gestiert. Dese daer nae weder om hoor haer biddende soose den Pat. noster: las en dese woorden sepde: Vergheeft ons onse schult ghelijck wy vergheuen oock onse schuldenaren, so bemerkte sy dat de siele een beanght ghelaet toonde: het welck sy seer hertwonderde ende soose vzaeghde hoe dat sulcs by quam/ soo heeftse dusdanighe antwoort becomen. **W**oen ick noch was op de werelt soo hebbe ick daer seer in ghesondicht/ dat ick aen die pet tēghens my deden niet lichtelijck vergheuen hebbe/ maer ick heb my langhen tijdt t'haerwaerts stuer ghelaten ende daerom tot verbeteringe van sulcs lyde ic dat/ als ic dat woort hoorde/ dat ick beweegt ende beroert worde als door eenen angst van onuerdraghelijcke beschaemtheit/ ende als dese vzaeghde hoe lange datse dat lyden soude: sy heeft gheantwoort. **A**ls mijn sonde sal ghesupuert zyn door v asferte / waer door ghy soo deuotelijck hoor my bidt/ dan sal de Goddelijcke goedertierentheit maken dat ick hoor taen dat woort aenghenaemer sal hebben / om dat de berinberticheit de Godts my die schulte quijt gheschouden heeft. **M**aer soomen het h. Sacramēt vant lichaem Christi offerde inde Misse hoor die siele / soo heeft haer die siele beropenbaert als wonderlijck claer ghemaeckt ende verheught. **W**oen sepde dese tot den Heere / heeft dese siele nu al verwonnen datse moeste lyden: de Heere antwoorde: sy heeft meer verwonnen als ghy oft eenigh mensche soude moghen weerdereu/ al wertse ghesien vande helsche blammen tot den hemel te bliegghen. **M**aer nochtans en isse soo te volgen niet ghesupuert datse weerdich is om

Hoe schadelijc dat het is als men sijnen naasten niet en vril gheringe vergeuen.

De cracht vant Sacramēt der Misse voor de ouerledene.

om vertroost te worden met mijn ghenoegh-
 lijcke teghentwoozdicheydt / nochtans van ure
 tot ure soo wortse dooz elcke gebeden / die booz
 haer gestort worden meer ende meer vertroost
 ende verlicht. Ende de Heere die heeft daer by
 ghedaen. D' ghebeden en connen haer so haest
 niet helpen alst wel anders souden doen / had-
 de sy die schult niet / dat sy / doot sy op de werelt
 was / soo hert ghebonden wert / ende so onuer-
 biddelijck / om haren wille te buyghen naer
 den wille van eenen ander als men haer per
 hadt / daerse gheenen sinne toe en hadde.

Hartbor-
 sticheydt
 is seer
 schadelijc

Vande straffe des bedroghs, ende loon des
 arbeys in broer lan.

DAT XVI. CAPITTEL.

Hoe wel dat het recht is dat de sielen die
 huyt den lichame scheidt eerst gesupuert
 worden vande smetten / diese hadden diese hier
 persuynt hebben te beteren / ende datse naer-
 maels ghelooft worden booz hun goede wer-
 ken / soo ist nochtans dat de barmhertige ghe-
 nadicheyt des Heeren ghelijckse dickwils / soo
 heeftse oock nu beropenbaert de onwederhou-
 welijckheyt van haer goedertiertheyt : want
 soo vnder Jan ouerleden was die Procurator /
 dat is / den besozgher was vande hof ende met
 swaren en ghedurighen arbeyt de ghemeente
 gheregeert hadde / so zijn alle sijn wercken ber-
 openbaert inde ghedaente van eenen trap op-
 den welcken sijn siele nu vanden lichame ghe-
 scheidt zijnde / ende noch staende te supueren
 booz sommighe onachtsaemheden elimmende
 vanden eenen trap tot den anderen meer ende
 meer

meer berheue wert / so dat syn pijn hem daer
 door ljdamer dochte ende verdzagelijker.
 Maer naedemael dat het swaer is onder veel
 sozghen de onachtsaemheydt te schouwen / die
 welke hoe cleyn sy oock is / de rechtveerdichz
 Godts niet ongestraft en laet / soo ghebeur-
 dent ter wijlen hy op sommige van die trappē
 tradt / dat hy als verbaest wordende ghebeest
 heeft al oft den trap onder hem waggheleude
 soude willen vallen hebben. waer door dese
 herstaen heeft / dat die de wercken waren inde
 welke hy een bedroggh gedaen hadde / ende die
 schult wert gesuyuert door de verschrictheit.
 Maer als yemant bande vergaderinghe met
 eenigh woort oft gedachte badt booz die siele /
 terstont dochtet haer / dat aen haer de handt
 van bouen ghegheuen wert tot hulpe. Waer
 van die siele veel onderstants creegh. Sy heeft
 hier nae verstaen dat de Heere die sonderlinge
 Priuilegie door syn barmherticheydt aen die
 vergaderinghe gegeuen heeft / dat soo wie aen
 een van hen kieden eenigh weldaet met synen
 arbeet besteedt hadde / dat die oock / soo gerim-
 ghe als hy bande werelt soude schepden / soude
 als dan verdienen inde suyueringhe van syn
 misdaet vertroost te worden booz de weldaeten
 die hy aende vergaderinghe ghedaen sal heb-
 ben / ende die gawe sal de vergaderinge behou-
 den soo langhs als sy in haren staet niet en sal
 verargheren.

De straffe
 des be-
 droghs.

Den loon
 des ar-
 beyds
 voor de
 Godt-
 vruchtige

Het

Hoe dat de siele van broeder The. verlost werde
door her ghebedt dat aende vijf vonden;
ende anderlins ghestort vvert.

DAT XVII. CAPITTEL.

ALs het ouerlijden van broeder The. een bare
onse Conuersen (die ooc het Conuent dooz
sijnen ghetrouwen arbejt veel iaren geregeert
hadde) aen dese gebootschapt wert / sod heeftse
haer terstont tot den Heere bekeerende booz
hem deuotelijck ghebeden / ende sy heeft in den
Gheest ghesien sijn siele die seer buyl en swart
was / die scheen in haer seluen dooz een kna-
ghinghe des gheinoets dooz een onuytspreke-
lijcke pijnne ellendelijck ghepynicht te worden.
Waer ouer dese tot het binnenste toe medelij-
den hebbende met sijn siele / heeft met de min-
nelijckste affectie gelesen bij Pater noster te
eeren bande bij wondē des Heeren / de welke
sy kusten tot ontlastinghe van sijn siele. Ende
Joose naer den vijftden Pater noster met deuot-
te meyninghe kuste de wonde bande heplijck-
ste zijde Christi / so scheen dat daer terstont met
eenen badom uyt quam bloet en water. Ende
sy heeft verstaen / dat de siele daerse booz badt
aengheraecht zijnde dooz dien leuent-maken-
de badom / seer salichlijck van binnen ghesont
is gheworden / maer datse noch dooz een seer
groote pijnne der wonden uytelijck gepijnicht
werde. Maer dooz de cracht van het bloet en
water so isse verboert geworden in eenen wer-
moes hof / waer dooz alle de wercken bediedt
werden / diese in dese werelt ghedaen hadde aen
welcke crupden des warmoes-hofs / de Heere
scheen

De cracht
vant ghe-
bedt voor
de ouer-
ledene.

scheen ghegheuen te hebben door de cracht
 bande ghebeden van dese ende oock van alle
 die bande vergaderinghe sulcken cracht / dat
 met wat crupdt dat bediede eenigh goet werc /
 sy bestreeck eenige woude als met een meester-
 crupt dat sulcke woude ghenesen wert / ende
 soo heeftse verstaen dat alle de wonden van die
 siele metter tijdt souden ghenesen worden / ende
 hoe dat de hulpe van het ghebede der vergade-
 ringhe haer crachtiger bystant dede / datse soo
 te haester van alle pijn soude verlost worden.
 Ende sy heeft daer noch by verstaen / dat als
 yemant het crupdt van een sijn werck daer
 hy bedriegelijc in gehandelt hadde op de wou-
 de leyde / dat de siele daer gheen verlichtnisse
 met allen af en ontfinck / is dat de pijn des-
 te grooter was. Hier naer soomen naer de be-
 graeffnisse / naer gewoonte sanc (Media via)
 ende tot die woorden / te weten: Sancte Deus;
 sancte fortis, sancte & immortalis, die vant
 Content het aertrijc kusten / so is de siele oock
 ghesien gheweest datse met de meeste danck-
 baerheyt met opgeheuen handen ende ooghen
 ten hemel waerts / haer knien buygende met
 de ghemeynte den Heere loofde / om dat hyse
 tot sulcke plaetse gebracht hadde / inde welcke
 sy met haten arbeet door de verdiensten / der
 gheente die sy gheregeert hadde oft besozght/
 soude becomen sulcken den salichsten daer es-
 nen belijdende datse verstant / dat waer datse
 oock ter werelt getweest soude hebbe; van noo-
 de haer soude gheweest hebben naer haer ghe-
 steltenisse ende ghelegentheyt / met den arbeet
 haerder handen den kost te schraelen / bande
 welcke sy noyt sulcken vruchten des Salic-
 hepts en soude comen gecreghen hebben / ghe-
 lyckse

Hoe goet
 dat het is
 een goede
 gemeyn-
 te te dic-
 ken,

lijckſe nu door de verdienſten des Conuents
met haren arbeypt vercreghen hadde.

Vande ſtraffe van broer F. voor ſijn dorricheyt,
eyghendom, ende vvederſpannicheyd ende
vande deught van een vicrighe affectie.

DAT XVIII. CAPITTEL:

Soſe badt booz de ſiele van broer F. onſen
Conuers die onlancs gheſtoruen was / ſoo
heeftſe gheſien ſijn ſiele inde gedaente van een
leelycke padde die in haer ſeluen vzeſſelycke
brande / en booz haer ſonden ghepynight wert:
want het ſcheen datſe onder haren arm wat
verbozghen hadde / waer van datſe onuytſpre-
kelyck ghepynight wert: daer en bouen ſcheen
haer pynne vermeerdert te worden / door datſe
ſoo ſwaerlyck als met een groot ghewichte
neder ter aerden waerts ghedruckt wert / ſoo
datſe haer niet en coſte op gherechten. Waer
door ſy verſtaen heeft / dat de ſiele daerom inde
ghedaente van een leelycke padde ſcheen: om
dat hy ſint habijt vande Religie verſuymt had.
de ſyn verſtant te ſtieren tot Goddelijcke din-
ghen / hy branden ende hy wert met verſchep-
den pynen ghepynight om verſchepden ſon-
den die hy ghedaen hadde. Maer die pynne die
hy leedt onder eenen arm / als verbozghen /
heeftſe verſtaen dat hy verdient hadde / om dat
hy ſonder oorlof van ſynen Prelaet te ſeer ar-
beyden om tytelycke hane te ghewinnen / ende
als hy yet ghecreghen hadde dat hy dat ver-
bozghde. Maer die verdrukkinghe ter aerden
nederwaerts die hem meest beſwaerden die
leedt hy / om dat hy ſynen Prelaet wederſpan-
nigh

De ſtraf-
fe van ey-
ghendom
inde Re-
ligie.

nigh gheweest was. Hier nae soose de behoorz-
lycke Psalmen en Digilien las / soo braeghde
dese wat prafyt de siele van desen daer dooz
ghendodt. De Heere antwoorde: hoe wel dat
het veel helpt aende sielen al datmen tot haer-
lieden onderstant inde Digilien en andere ge-
beden doet / nochtans soo helpt het haerlieden
veel meer als men met affectie ende weynich /
al waert met vijf woorden dooz haer-lieden
bidt: by geluckenisse oft nemanant hebbende be-
stijckte handen / waert dat hy dickwils daer
op water goot / sy ten lesten schoon soude wo-
den alst sticck soude smelten ende r'samen met
het water af-loopen / maer soo het ghebeurde /
dat hy die gheweldelijck byguende quam te
wassche weynich water soude van doen heb-
ben om die te rasser schoon te maken: so ist ooc
te herstaen dat bouen veel gelesen Digilien en
andere gebeden berder gaet en meerder cracht
heeft een woort dat dooz een vierige affectie ge-
beden wordt / ende daerom oock veel meerder
berlossinghe veroorzaect aende sielen / dan oft
men veel dooz haerlieden las met een lau herte.

Dat de sondaere die verhart zijn ende veroudt in
hun sonden berooft vvorden vanden onder-
stant der Kercken, ende datse svvaerlijck ghe-
holpen vvorden.

DAT XIX. CAPITTEL.

AL S aen een sekere persoone vercondicht
wert de doot vā een van haer maeschap /
soo is sy daer dooz soo beroert geworden / datse
dese oock beweeght heeft tot medelijden: soo
datse dooz de siele haer ernstelijck ghegheuen
heeft

Vande
cracht vā
ei vierich
ghebedt.

heeft tot het ghebedt ende soo isse onder wesen
 gheworden / dat het dooz de bestieringe Godts
 by ghecoimen was / dat de doot vande voorsz.
 persoon in haer teghenwoordicheydt vercon-
 dicht was gheworden / waer op als dese seyde:
 Heere ghy soudt my doock wel connen de gratie
 gheuen hebben om vooz die siele te bidden / al
 hadde ick dat medeliden niet ghehad: De
 Heere antwoorde: Ick hebbe een sonderlinge
 behaghen ende gendeeghte in dat werck / als de
 mensche sijn natuerlick betweegsel met eenen
 goeden wille tot my stiert en so dat goet werck
 volbringt. Daer nae soose langer vooz die siele
 hadt / soo heeft die haer beropenbaert inde ges-
 daente van een padde / die swart was als een
 kole / en die dooz de grootheyt ende bitterheyt
 der pijnen als in haer seluen ghecropen was /
 noch daer en wert ontrent haer gheenen veul
 oft pijnighet ghesien / maer sy wert in haer sel-
 uen in elck van haer lidmaten ghepynight
 vande schilt diese gemact hadde met elck een
 van haer lidmaten. Maer dese lieffelijck spe-
 lende met haren soetsten beminder heeft on-
 der andere dinghen tot hem gesept: Nu o mi-
 nen Heere soude ooc wel om minen wille die
 siele willen ghenadich zijn: tot welke de Hee-
 re wederom als haer feest bewysende gheseyde
 heeft: Ick en wil niet alleenlick aen dese siele
 alleen / maer aen duysent duysenden der sielen
 ghenadicheyt bewysen om minen wille. Ende
 de Heere heeft daer by geboeght: Hoe wildy dat
 ick hem verinherich soude zijn / wildy dat ick
 hem alle sijn sonden verghettende hem bezije
 van alle pijn: Waer op sy: dat en soude mo-
 ghelijck v rechtbeerdicheyt niet betamen. En
 de Heere: Het soude wel betamē waert dat ghy

De daet
 des be-
 trouwes.

G

het

98 Het V. boeck vanden invloed des
 het met betrouwen alleenlyck van my begeer-
 de / want ick den Godt die boozsien die toeco-
 mende dinghen hebbe hem in syn uytterste met
 sommighe meyninghe daer toe bequaem ghe-
 maect. Waer op sy: Nu dan o salicheyt mijn-
 der sielen volbzenght dat ghelyck v betmher-
 ticheyt dat can vercryghen / want door v gifte
 soo betrouwe ick waerachtelyck in v goeder-
 tierentheydt. Het welck soo sy seyde. Ter stont
 de siele van de ouerledenen opzysende heeft ge-
 staen inde ghedaente van een menschelyck lic-
 haem achterghelaten hebbende alle swartic-
 heyt met een witticheydt van een bel dat noch
 buyl was / nochtans met een groote blytschap
 ende dancksegghinghe als die van alle pynen
 verlost was. Dese heeft daer verstaen dat die
 buyle huyt noch soude ghesupuert worden tot
 op de witticheydt des sneus eer dat se weerdich
 soude ghebonden worden om te ghenieten de
 teghentwoordicheyt des Godtheys / ende dese
 supueringhe gheschiedde door dese gelijckenisse
 in dese siele / al oft sy met psere slaghen ghesup-
 uert hadde gheworden van het roest / daer en-
 bouen / om de ghewoonte der sonden (om dat
 hy soo langhen tijt inde sonden gebleuen was)
 heeft de siele soo qualijck de witticheydt be-
 comen / ghelyck eens menschen herte qualijck
 soude lyden / dat het lichaem een heel saer opt
 belt uytgerect soude moeten leggen ter bleys-
 ken om witticheyt te becomen. Maer soo dese
 haer verwonderde / hoe dat die siele onder soo-
 danighe quellighe soo blyde coste wesen : soo
 isse dus onder-wesen gheworden / dat een siele
 die met so groote ende versceyden sonden ber-
 scheidt niet en can met de ghemeyne ghebeden
 bande H. Kercke gheholpen worden / tot dat se
 een

De verou-
 de son-
 daers
 worden
 scer syva-
 zelijc ge-
 holpen
 met de ge-
 beden va-
 de H.
 Kercke

een weynigh ghesuyuert zynde dooz de hermherticheyt Godts te neder legghē dat gewichte des schults / dat haer belette datse niet mede en deplde de ghebeden der H. Kercken die tot elcken ooghen-blick neder daelde ouer die te supueren zyn / als eenen salichsten dardwe / en saluinghe des soetichets oft een de soetste spijginge. Alsdoen dese bedanckede heeft den Heere ghebraght segghende: gheeft my te kennen alderlieffte Heere met wat arbeyt oft gebeden elck mensche van v bermherticheyt soude moghen vercrighen dat de siele van wat ouerleden het doock zyn / mochte verlost worden van dat ghewicht dat soo bzeeselijck beledt den inbloet bande ghebeden bande Kercke. Nadeinael ick gesien hebbe dese siele / soo verblijt om datse alleen dat ghewichte afgelept hadde al oft sy wpt het diepste der hellē tot den Thron der glorien met de meeste blyfchap verboett gheweest ware. Ende ick doock nu waerachtelijck sien datse wel te passe is dooz de ghebeden der H. Kercke / met de welke sy sonder ophouden bly ghemaecht wordt. Waer op de Heere: Ghy en cont geenē arbeyt doen noch gebedt storten / waer dooz aen eenighe siele sulcken en soo grooten hulpe mach comen. Want sulcken en can niet gheenderley macht terstont te weghe ghebraght worden dan alleenlijck dooz sulcken affectie der liefden gelijk ghy op dese ure gheboelt hebt. En gelijcker wijs dat gheen mensche dooz sijn seluē en can hebbe ten waer dat icht gaue: so en can doock sulcke hulpe aen gheen siele gheghenen worden / naer de doot / ten zy die dooz een sonderlinghe gratie dat verdient heeft in dit leuen. Weet nochtans dat sulcke onberdrazelijcke beswaernisse niet ver-

volgh des tijds verlicht can worden met al-
derhande ghebeden ende arbeijt der vrienden/
die met een ghelouighe meyninghe arbeijden:
ende soo wordense oft vroegher oft later ghe-
holpe hoe den arbeijt der gelouige met bzan-
dender deuotie/voor haer bepuert wort en ooc
naer datse in dit leuen verdient hebben. Soo
dan de voorz. siele alffe gheboelde de hulpe
bant ghebede/ uytspreydende haer handen tot
Godt heeft ghebeden dat hy dat soude ontfan-
ghen inde daet van die liefde / waer door hy
door sijn seluen uyt den hemel nederwaerts
dalende de doot heeft ghestoruen/ende dat hy
uyt die selfste daet der liefden dat aen hen die
voor haer baden soude wederom geuen als sy
dat meest van doen sonde hebbe. Doen scheen
de Heere in tecken dat hyt hoorde / te nemen
bande handen bande siele een dragina/en dat
hy die ter syden wech leyde om daer mede te be-
loonen de biddaers tot bergheldinghe.

Vande offerande der H. Hostie ende der
Vigilien voor de ouders.

DAT XX. CAPITTEL.

Op dien Sondach als men ghemeyne ghe-
dachtenisse hout voor de sielen bande Ou-
ders van die bant Conuent/ soose naer de H.
Communie de H. Hostie den Heere offerde tot
een hulpe bande voorz. sielen/en terstont sach
een groote menichte comen als van de ondet-
ste duysterheyt ghelick de gensteren versprept
worden van het vier / waer van de sommighe
waren inde ghedaente van sterren andere van
ander ghedaenten: sy vragende oft die groote
me

De cracht
van offer-
ande van
de salighe
Hostie.

menighe was vande ouders des Conuens/
 heeft sulcken antwoort vanden Heere ontfan-
 ghen: Ick ben uwen naesten / vader / broeder
 ende broedegom / soo zijn dan mijn besondere
 vrienden / v naeste vrienden / die ick niet en be-
 gheere datse upt ghestooten souden worden upt
 de ghemeyne ghedachtenisse van v vrienden/
 waerom dat sy onder die ghemenght zijn. En
 daerom heeft dese voorgenomen altydt te bid-
 den meer vooz de sonderlinghe vrienden des
 Heeren. Maer daeghs daer nae / soo heeftse on-
 der de Masse nae de verheffinghe vande Hostie
 den Heere hoozen segghen. Wy hebben geban-
 queteert met die ghereedtwaren ende hier ghe-
 comen zijn: Maer nu laet ons noch een deel
 seynen tot de ghene die noch niet en hebben
 conuen comen.

Item op een ander iaer als men de Vigilien
 hilde / soo heeftse een lamireken ghesien dat
 sneeu wit was (ghelijckmen het Paes-lam
 plochte te schilderen) het welc als upt de won-
 de van syn herte upt liet gaen roode aderkens
 des bloets in eenen gulde kelck ende het seyde:
 Ick sal seluer ghenadich zijn aen alle de sielen
 vooz de welke heden op dese plaetse de mael-
 tijdt ghereedt ghemaect wort.

Vanden daet des grooten Psalters, ende hoe
 gheringhe dat God een beminende
 siele verhoort.

DAT XXI. CAPITTEL.

AL S het Conuent den grooten Psalter las
 vooz de sielen (den welchen men sept dat
 hy aende sielen seer profijtelijck is) en dese op
 eenen

enen tijdt/soose soude communiceren deuote-
 lycker badt vooz de sielen/ so heeftse den Heere
 gebzaegt hoe dat het by quam/dat dien Psau-
 ter hem soo aenghenaem was dat hy soo veel
 sielen hilp/daer nochtans (gelijck haer dochte)
 dooz de menichbuldicheyt so der psalmen als
 der ghebeden/die tot elcken vers der Psalmen
 toegeboeght worden/meer berdzietelijckhepts
 als deuotie veroorzaeckt wordt / de Heere ant-
 woordde: **De ouer-groote liejde die ic drage tot**
haerlieden verlossinghe die stout my voozts.
Waerom tot ghelgkenisse:waert dat een Co-
ninck gheuaghen hadde sominiche van syn
lieffte vriende / die hy gheerne vyz soude laten/
ten ware dat het oordeel des rechtveerdichepts
hem wederhielt:ten lesten ghedwonghen wor-
dende dooz den grooten puer / die hy heeft tot
hun verlossinghe/soo sy niet en hadden/waer-
inede sy hem soude verlossē soude dien Coninc
van weerden nemen/waert dat yemant slechts
van syn crgsknechten yet vooz hem betaelde
om te verbullen het gewicht vant gout oft sil-
uer dat sy schuldich zyn / om dat hy ommers
soo eentighe oorzake soude hebben om hem te
uten gaen : soo aenberde ick opck al dat my
opgheoffert wordt vooz de sielen/die ick met
myn dierbaer bloet ende doot verlost hebbe/
op dat ick soude oorzake hebben om haerlieden
van straffe te ontsaen/en te bzengē tot de blij-
schappe/die haerlieden bander rewichz bereyt
is. Waer op sy : hoe is v aenghenaem den ar-
bept der geente/die v desen Psaulter lesen:De
Heere antwoordde : Soo aenghenaem seker al
oft sy my seluer met hunnen prgs bande ghe-
banghenisse hilpen/ende dat soo menichmael
alsser eenighe siele dooz hun ghebeden verlost
 wort/

wozt / en dat ſal ick hem ſonder twiſelen ten
ghelegghender tijdt wederom verghelden / naer
de almoghentheyt van mijn milſte goedertie-
rentheyt. Waer op sy : En hoe veel ſielen ghe-
weerdicht uwe ghenade tot elckens ghebeden
by te laten? De Heere antwoorde : naer dat
elcks affectie dat verdient. Ende de Heere
heeft daer noch by gheboeght: De liefde van
mijn inghebozen goetdadicheyt die ſtout my
daer toe / dat ick tot elckens ghebedt een alte-
groote menichte der ſielen by late. Waer ouer
bese ghenoyt zynde door de bouen-ouer-uyt-
bloeyen thz vande Goddelijcke goedertierēthz
alſſe den Pfaulter die haer boozgheſtelt was
noch niet begoft en hadde / ouermidts datſe be-
let was door haer cranckheyt / ſoo heeftſe dien
inde viericheyt des gheests begoft / ende ſooſe
eenen vers voleynt hadde / ſoo heeftſe den Hee-
re ghebræeght / hoe veel ſielen dat ſijn ouerbloe-
dige vermherticheyt geweerdichde te verloſſen
door haer ghebedt: waer op de Heere : Ic woz-
de ouerwonnen door de gebeden van een min-
nende ſiele dat ick ſoo veel menichte der ſielen
ſtelte / om verlost te worden door u gebeden als
ghy reysen u tonge ſult roerē om eenigh woor-
van deſen Pfaulter te lezen. Waer voren goe-
dertierenſte Jezu u zy lof van eulwen tot eul-
wen.

De goe-
dertierē-
heyt Gods
in te ver-
hooren
een min-
nende
ſiele.

Vande vreeſſelijcke pijnē van eenen ſoldaet ende
vande cracht vanden grooten Pfaulter.

DAT XXII. CAPITTEL.

Op eenen anderen tijdt ſooſe wederom booz-
de ſielen badt / ſo heeftſe gheſien de ſiele van
eenen kryſman (die ſoo ick meyne ouer vier-
thien

thien iaren ouerleden was) inde ghedaente
 han een groote beeste / die soo veel groote hoozen
 schein te hebben als andere beesten
 hayzen plochten te hebben / ende dese beeste
 schein alleenlyck met eenen stock wederhou-
 wen te worden ouer den mondt bande helle /
 welcken stock haer onderhiel onder haer sin-
 ker zyde / ende hy steunden daer heel op / teghen
 de welke alle de pyne en ellendicheyt bande
 helle upt dompende die met een onberdzaghe-
 lycke en uytsprekelycke pyne pynighde / noch
 hy en creech gheen hulpe van eenighe ghebden
 bande kercke. Dese haer verwonderende mit
 ouer-mercken van die beeste / heeft verstaen
 doort Goddelijck ingheuen / dat dien man ter
 wylen hy noch leefde meest ghesondicht had-
 de in hooberdicheyt ende opgeblasentheyte /
 ende dat daerom syn sondē in de maniere van
 hozens op hem gewassen waren / ende so hart
 geworden waren / om dat hy so langen tyt als
 hy in dat beesten bel soude woenen geen hulpe
 altoos en soude ontfange. Dooz den stock daer
 hy op steunende alleenlyck in de ondersteunt
 wert dat hy inde helle niet en soude vallen
 heeftse verstaen / dat hy somwijlen (hoe wel
 selden) te wyle hy leefde eenen goeden wille
 ghehadt hadde dooz den welken hy met de
 mede-werkende barmherticheyt Godts we-
 der-houwen wert dat de helle hem niet heel en
 berlindē. Dus dese dooz de gracie Godts met
 barmherticheyt ouer hem beweicht wordende
 heeft ghelesen den grooten Psalter ende heeft
 dien opghesert aen het Goddelijck herte om
 die siele te helpen. Ende siet soo schein terstont
 dat bel bande beeste ontbonden te worden / en
 de siele quam daer upt inde ghedaente van een
 sest

De straffe
 van hoo-
 veerdichz
 ende op-
 ghebla-
 sentheyte

ſeer cleyu kindeken. En ſo deſe wederom booz
 haer badt ſoo ſcheenſe verwoert te worden tot
 een huys daer veel ſielen vergadert waren.
 Alwaer ſy gecomen zynde/ ſcheenſe ſo terſtont
 verheught te worden al oft ſy upt het diepſte
 der hellen nu ghevloegen ware tot de luſticheyt
 des Paradys. Ende dat daerom om datſe wi-
 ſte dat de ghebeden bande kercke haer koſten
 helpen dieſe bande ure van haer doot af tot die
 ure toe (inde welcke ſy dooz de gebeden bande
 uptbercozen Godts verlost is gheworden van
 dat beſtelyck hel ende verwoert was tot die
 plaetſe) ghederft hadde/ ende de ſielen die daer
 woonden ſeer vriendelyck die ſiele ontfangen
 de die ſchonen haer een plaetſe onder haer
 lieder te bereyden. Het welck deſe bemercken-
 hede/ badt ſy den Heere upt het inrichſte haer-
 der herten met grooter affectie/ dat hy hem
 ſoude gheweerdigen te vergelden aen die ſielen
 ſulcke vriendelyckheyt/ als ſy aen die ſiele be-
 wesen hadden/ dooz wiens ghebede de Heere
 hem buyghende heeft hy die onergheboert tot
 laeffeniffen van verſcheyden welluſticheide der
 genoechte. Doen heeft deſe wederom den Heere
 gebraecht ſeggende/ wat vruchte ghelint onſe
 vergaderinghe vanden grooten Pfaulter dieſe
 leeft. De Heere die antwoorde: die vruchte te
 weten. W ghebede ſal ti in mynen ſchoot bekeert
 worden/ daer-en-botte ſal te hen dooz de ouer-
 bloedicheyt van myn goetwillichſte goedertie-
 rentheyt noch deſe vruchte gheuen booz de lief-
 de waer dooz ſy tot mynen lof/ myn ghelou-
 ghe onderſtant doen/ dat ſoo op wat plaetſe
 hier naemaels inde heele werelt den Pfaulter
 ſoo gheleſen wozt/ daer ſal elck een van haer
 lieden ſoo gracelyck af mededeplen/ al oft hy

om haren wille alleen ghelesen soude worden.
 Hier na heeftse op een andermael tot de Heere
 gheseyt: O Vader der hermherticheden/so wie
 dooz v liefde ghedreuen zijnde/ begheerde dien
 Psalter tot uwen lof te lesen tot hulpe van v
 gheloouighe sielen/ende dat hy soo veel sijn
 ende aelmissen niet en coste becomen/als daer
 wel tot dien Psalter souden behoeuen / wat
 booz dienst soude hy v moghen doen / die ghy
 hande selfste weerde soudt houtwen? De Heere
 heeft gheantwoozdt / dat hy naert ghetal der
 sijnen soo dickwils soude ontfanghen het H.
 Sacrament van mijn lichaem tot hulpe van
 die sielen/ende booz de aelmissen soo dickwils
 lesen Pater nost. met de Collecte: (Deus cuius
 proprium est, &c.) booz de bekeeringhe van
 alle sondaren en dat hy een werck der liefden
 doe oock booz elke aelmoesse. Ende sy: Ick
 sal noch eens spreken tot mijnē Heere/ beghee-
 rende te weten / oft ghy oock wel soudt toela-
 ten een rozter ghebedeken/dat ghy v soudt ge-
 weerdighen te ontfangen al enen aengenaem
 gelijck ghy desen Psalter ontfanght tot hul-
 pe ende quijtscheldinghe van die gheloouighe
 sielen. De Heere antwoozdde: soo wie tot elc-
 ken Derf. vanden Psalter seyde dit ghebede-
 ken/Aue Iesu Christe Splendor.) Ende eerst be-
 ghinnende de aerde kuste met dat beersken
 In vnione illius supercaelestis laudis,&c. En dat
 hy in die liefde/ waer dooz ick de menschelijcke
 natuere aengenomen hebbe booz de verlossin-
 ge van menschelijcke geslachte seyde de wooz-
 de van boozf. ghebedeken/die dienen tot mijn
 handelinghe / ende daer nae sijn knien bugen-
 de inde bereeninghe van die liefde / waer dooz
 ick den schepper van alles my gheueerdicht
 hebbe

hebbe booz de verlossinghe der menschen han-
 de menschen gheoordeelt te worden/ ende te ly-
 den: seyde die woorden die myn lyden belan-
 ghen/ ende ten lesten seggende die woorden die
 myn berrissenisse ende hemel-baert louen/
 staende loofden my inde vereeninghe van dat
 betrouwen / waer door ick vernielt hebben
 de het ryck des doots als verwinner berrissen-
 de ende ten hemelwaerts climmende/ de men-
 schelycke nature verheuen hebbe aen de rech-
 ter hant des Vaders/ ende daer nae wederom
 de aerde kussende las de Antip. Saluator mun-
 di, inde vereeninghe van die danckbaerheyt/
 waer door alle de Heylighen hem gheluckich
 achten / datse dooz myn mensch-woordinghe/
 Passie/ ende berrissenisse salich gemaect zyn.
 Ende daer by gelijck ick bouen gheseyt hebbe
 naer het ghetal der missen die tot dien Psal-
 ter dienen/ ontsticht het Sacrament van myn
 lichaem/ ende booz de aelmisse las eenen Vater
 noster met de Collecte (Deus cui proprium) en
 daer by tot elck/ een werck van Charitaten-
 dede / dat soude ick soo aenghenaem ontfan-
 ghen/ als den grooten Psalter.

Verclaringhe vanden grooten Psalter.

DEn leser sal moghelijc twyfelden wat van
 desen grooten Psalter is / en hoe dat men
 hem lesen moet. Want het niet claer genoegh
 uytghedruckt en wort so dat het elck een sou-
 de moghen begrypen / soo schijnt dese de ma-
 niere te zyn/ booz soo veel als men uyt de boec-
 ken ende oefeninghe van dese Maeght met de
 beste neersticheyt heeft comen trecken gelijck
 herbolght/ te weten. Ten eersten vergiffenisse
 biddende met gebooghen knien de aerde kus-
 sende

sende salmē seggen/ inde vereenige vā dien vō-
 uen hemelschē lof/ waer dooz de ouergloziense
 Dypuldicheyt alleen hare eyghen volcomen
 lof is/ die daer nae vloeyt in uwe gebenedyde
 menscheyt/ aldersoetste Heere Jesu Chyriste/ en
 inde gloziense Moeder/ en in alle uwe Engelen/
 ende Heyligen. Ende van daer wederom her-
 vloeyt van hen inden afgront ws Godtheys
 daerse uytghebloeydt is: soo offere ick v desen
 Psalter tot uwen lof en glorie. En ick aen-
 bidde v/ en groete v/ ick ghebenedyde v met de
 affectie van al datter is: v bedankende vooz
 die liefde/ waer dooz ghy om onsen wil v ghe-
 weerdicht hebt mensch te worden/ gebozen te
 worden/ dyp-en-derrich iaren lanck hongher/
 doost/ arbeyt/ en smerten te lyden/ en v seluen
 ons te laten int h. Sacramēt: v biddende dat
 ghy desen Psalter (dien ic vooz die siele/ vooz
 die en vooz so vese/ vooz leuende oft doode/ vooz
 de welke ghy wilt gebeden hebben/ offere) ge-
 weerdicht te bereenigē en te vermengelen/ met
 de verdiensten van v heylichste leuen en hande-
 kinghe. En dooz die ouerbloedicheyt te verbul-
 len en volcomenlyc te vernieuwen/ op te rech-
 ten alle datse versuynt hebben/ oft achter ge-
 laten hebben in uwe lof/ danesegginge/ liefde/
 gebeden/ deughden/ en andere goede wercken/
 en dienst-bewysingen/ diese v schuldich warē/
 diese dooz v gratie souden hebben doen conne/
 en nochtans niet ghedaen en hebben/ oft niet
 puerlyc/ maer onvolmaectelyc gedaē hebben.
 Ten tweeden bergiffenisse biddende midts
 geknielt de aerde kussende/ seght: Ick aenbid-
 de v/ ick groete v/ ick ghebenedyde v/ soetste Hee-
 re Jesu Chyriste/ v dankende vooz die liefde/
 waer dooz ghy den Schepper van alles om
 ons

ons te berloffen v gewerdicht hebt vande meſchen gebangen/gebonden/geſteurt/vertredē/ geſlagen/bespogen/gegeeffelt/met dooznen gecroont/berweſen/met den laſt des crups gheperſt/onrkeedt/ ghecrupſt/en̄ dooz de bitterſte doot ghedoot / en̄ met de ſpere dooz-ſteken te worden. En̄ ic offere v inde vereeninge van die ſelfſte liefde mijn onweerdige gebedē/ v biddēde: dat ghy v gewerdicht dooz de verdienſten van v heylighſte Paſſie en̄ doot upt te doen / en̄ volcomenlyck af te vagen alle het gene de ſielen vooz de welcke ic bidde/oyt tegē ulwen wille geſondicht hebben/met gepepſen/woozden/en̄ quade wercken. En̄ dat ghy op-offert aet Godt den Dader alle de pynne en̄ ſmerte van v gequetſt lichaem/en̄ bedroefde ſiele/ v verdienſten en̄ oeffeninghen: vooz alle de ſtraffe daerſe vooz v rechtveerdicheyt mede verbonden zyn.

Ten derde/ſegt deuotelijc al ſtaende/ ic aenbidde/groete/ende ghebenedijde v ſoetſte Heere Jeſu Chriſte/ v danckēde vooz die liefde en̄ getrouwichheit/waer dooz ghy ons bleeſch ouerwonnē hebbende/ de doot vooz v verrijſenijſſe glorieus geinaecht hebt / en̄ ten hemelwaerts climmēde aende rechter hant Godts ws Daders geſtelt hebt: v biddende dat ghy die ſielen daer ic vooz bidde / wilt mede deelachtich maekē/dooz v metweerdichz/vā v glorie en̄ victorie.

Ten vierde vergiffenijſſe nemende/midts de aerde kuſſende ſegt. Salichmaker des werelts maect ons allen ſalich/Heylige Moeder Gods en̄ alrijt maeght Maria / bidt vooz ons / wy bidden oock ootmoedelijck dooz de ghebeden der Heyliger Apoſtele/Martelaren/Confelſoren/ende der h. Maeghden: dat wy van alle quaet mogen bezigt worden/ en̄ dat wy mogē
ber.

berdienen (nu ende altyt te genieten alle goet)
 Ick aenbidde/ ick groete/ ende ghebenedyde u
 soetste Heere Jesu Christe : u danckende voor
 alle de weldaden / die ghy opt aen u glorieuse
 Moeder/ ende aen alle uwe uybercozen ghe-
 daen heb. Ende bereeninghe van die danek-
 baerheyt / waer door alle de heylighen hen
 verheughen/ datse door u mensch-woordinghe/
 Passie/ en verruyssnisse salich ghemaeckt syn.
 U biddende ende smeekende dat ghy door de
 berdiensden ende ghebeden van die glorieuse
 Maeght/ ende alle heylighen/ u wilt ghetweer-
 dighen/ te verbullen aen die sielen al wat hen
 ghebreect int hunne.

Ten vifden suldy lesen deuotelijck **CL.**
 Psalmen ghelijckse verbolghens inden Psal-
 ter staen / aen-hechtende naer elck veersken
 banden Psalter dit ghebedeken (Weest ghe-
 groet Jesu Christe / de claerheyt des vaders/
 de Prince des peys/ poorte des hemeis/ leuen-
 dich vroot/ de vrucht des Maeghs/ het vat des
 Godtheys) Ende int epude van elcke Psalm
 met ghebooghen knien: Requiem aeternam do-
 na eis Domine. Et lux perpetua luceat eis. Daer
 by sult ghy doen deuotelijc/ oft ghy sulter doen
 doen **CL.** Missen/ oft ommers **L.** ten minsten
 xxx. oft in plaetse van die sult ghy so dicwils
 communicere. Item ghy sult **CL.** aelmissen
 doen/ oft inde plaetse van elcke suldy segghen
 Pater noster en Deus cui proprium &c. suscipe
 deprecationen nostram, ende quos delict, &c.
 voor de bekeeringhe van alle sondaren / ende
 ghy sult daer by doen **CL.** wercken der liefde.
 Een werck der liefden is/ al datmen door de
 liefde Godts aen synen euen naesten doet/ als
 hem goet doen/ een goet woort gheuen/ oft ar-
 beyden/

Hier en
 voort ge-
 crachtge-
 set int ge-
 tal vvaer-
 om men
 meer oft
 minmach
 lesen en
 doen nac
 deuotie.
 Vvat dat
 een vverc
 der lief-
 den is.

heyden / oft booz andere bidden / etc. Ende dit is booz ſoo veel belanght den grooten Psalter wiens cracht int booz-gaende verhaelt is ghe worden.

VWat dat hy verdient die ſijn verdienſten aen een ander mede deylt.

DAT XXIII. CAPITTEL:

Soſe den Heere offerde alle het goet werck / Soat hy den goedertieren Godt opt hem ghe-
werdicht hadde in haer / en booz haer te wercken / ende dat booz de ſiele van eenen ouerledenen: ſo heeftſe geſien dat het gheſtelt wert booz den Chzoon vande Goddelijcke Maieſteyt / inde ghelijckenijſſe van veel verſcheyden ſtraep lieffelijchheydt: waer booz niet alleenlyck de Heere / maer oock alle de Heplighen / ſchener wonderlijck hen te verheughen. Ende de Heere heeft dat ſeer minnelijck tot hem ghetrocken / al oft hy verblijt ghe worden hadde: om dat hy wat hadde / waer mede hy de behoefte ghe ſoude moghen goet doen / die booz hun eyghen wercken ſijn welbaden niet verdient en hadden. Daer nae heeftſe gheſien / dat de goedertierenſte Heere tot elck werck / dat hem booz haer gheſſert was / wat ooc hy voeghde booz ſijn miſte goedertierenheyt / ende dat hy dat ſoo wederom tot haer ſterde / om datſe booz haren goeden wille nu dubbel ſoude ontfange ende behouden / tot de eeuwighe belooninge. waer booz ſy verſtaen heeft dat een menſche niet en verliest / maer dat hy veel ghewint die een ander booz lieſde helpt.

Hoe

Hoe aengenaem dat het Godt is datmē de Godt-
vruchtighe bemindt. ende voor de ouerleden
bidt. Item vande straffe des onghehoorsaem-
heys ende achterclaps.

D A T. XXIV. C A P I T T E L.

Somen op eenen dach de Misse soude sin-
gheen booz die siele van een oudt vrouken/
diemen op dien dach begrauen soude / dese be-
weeght zijnde met medeliden t'haerwaerts
heeft booz haer siele gelesen bijf Pater nosters/
ter eeren vande bijf wonden des Heeren. Ende
doort ingeuen Godts soo heeftse dock dooz liefs
de opghesoffert aenden Heere alle dat de Godt-
heyt in haer / ende dooz haer opt haer heeft ge-
weerdicht te wercken / tot een vermeerderinge
der glorie deser vrouwe. Het welck als sy ghe-
daen hadde / soo heeftse terstont ghesien haer
siele berheuen seer eerlijck tot de plaetse / die
handen Heere haer inden hemel ghereedt ghe-
maecht was / ende dat haeren stoel daer dooz
soo hooghe berheuen wert / als de Choor der
Seraphinne berheuen wort / bomen de Choor-
ten vande onderste Enghelen. Doen braegh-
de dese den Heere / waer dooz dat die siele dat
berdient hadde / datse dooz haer gebeden / ende
offerande diese booz haer ghedaen hadde / sulc-
ken grooten welbaet becomen hadde. De Hee-
re antwoorde: Met dyz dinghen heeftse dat
berdient / ten eersten: om datse altit eenen goe-
den wille gehadt heeft ende begheerte / om my
inde Religie te dienen hadde sy daer de macht
toe ghehadt. Ten tweeden: om datse de Reli-
gieusen ende alle goede menschen lief ghehadt
heeft.

Goeden
wille tot
de Religie
Liefde tot
Religieu-
se persoo-
nen.

heeft. Ten derden; om datse die gheerne om
 minent wille ghedient heeft ende wel-gedaen
 heeft. Ende de Heere heeft daer by gheboeght
 hoe aenghenem dat dese dzy dinghen my in
 alle menschen zyn / dat moeght ghy bespozen
 inde verheffinghe van die siele.

Dienſt-
 vvillichs
 tot de Ko-
 lieuse
 gersloone

Als daer oock een ouerleden was die haer
 leuen lanck gheduerende booz de hulpe der sie-
 len veel ghebeden ghestort hadde / maer booz
 menschelycke hzoosheyt wat onachtsaem ghe-
 weest was inde volmaecktheyt des ghehoor-
 saemhepts: als die somwylen de strengitheyde
 des vastens ende wakens ende dierghelycken
 ghestelt hadde booz de dencht des gehoozsaem-
 hepts / so isse ghesien gheworden als met ver-
 schepden karkanten verciert / maer datse on-
 der dat berciersel beledt zynde dooz het swaer
 ghewichte der steenen nochtans dooz veel per-
 soonen ghebraght wert tot den Heere. En als
 dese dat siende verwondert was / so isse onder-
 recht gheworden / dat de personen die haer
 leyden / waren de sielen die dooz haer ghebedt
 verlost waren. Ende het berciersel / waren de
 woorden vant ghebedt / maer de steenen de son-
 de van ongehoorzsaemheyt. Doen seyde de Hee-
 re: siet hoe dat die sielen dooz haerlieden danc-
 baerheyt my niet toe en laten / dat ick naer de
 ghewoonlücke orden eerst haer sonden soude
 supueren en dan haer tieraet hertoonē / haerse
 nochtans noch gesupuert moet worden om de
 sonden van onghehoorzsaemheyt ende eyghen
 sinnelgckheyt. Waer op dese: Heere en heeftse
 int leste daer van vermaent zynde gheen ken-
 nisse af ghehadt ende leet-wesen ommers so sy
 best mochte? Waer van de Schrifruere seyt.
 Als de mensche bekent dan vergheeft God. De

Ongho-
 hoorlae-
 heyt ende
 eygensin-
 neligckh.
 verdracke
 de siele.

H

Heere

Heere antwoorde / en hadde die bekentnisse
 niet ghecomen / soo soude het ghewichte haer
 soo diep verdrückt hebben / datse qualijck tot
 eenigen tijdt tot my soude ghecomen hebben.
 Sy scheen onder dat ciraet te hebben eenen
 pot die vreeselijck soobe / waer dooz de herdie-
 heyt vande steenen moeste tot sweet ghebröcht
 worden / tot datse heel te niet souden ghedaen
 zyn. Ende sy wett dooz de booz. persoonen en
 dooz de ghebeden der ghelooinghe verboozer
 als dooz haer dienaers. Daer nae vertoonde
 de Heere den wech der sielen naer den hemel/
 inde ghedaente van een smal bert / dat was
 stepl was : soo datmen daer qualijck op cost
 klimmen / ende het was van noode dat die op-
 waerts / clommen datse hen souden behelpen
 met beyde hun handen / het bert aen alle beyde
 zyden behendelijck houdende. Waer dooz be-
 diet wett / dat de sielen dooz de goede werken
 moesten geholpen worden / sulcke oock die ver-
 dienden de Engelen te hebben tot hulpers die
 verboozerden veel. Want aen beyde de zyden
 sachmen vreeselijck gryp-boghelen / te we-
 ten / de duybelen omb lieghen / om de sielen te
 beletten / maer daer wett verthoont den on-
 derstant / die hadde de persoonen die onder de
 ghehoorzaemheyt der Religien leefden / al oft
 die berders aen elcke zyden stocken ghehadt
 hadden / daerse hen aen houtwen costen om niet
 te vallen. Ende syde daer de Prelaten hun on-
 dersaten versmaeyden dooz ghehoorzaemheyt
 te regeren / schenen die stocken te onbreken /
 en men was daer beangst booz den val. Maer
 die sielen die haerlieden vrywillijck tot de
 ghehoorzaemheyt begauen / die ghinghen met
 haer eyghen handen aende stocken vast hou-
 dende

De vvech
 der sielen
 tot den
 hemel.

dende brymoedelijck door/ met hulpe der En-
 gelen die alle haerliede beletselen wech weerde.
 Noeh een andere soose ouerleden was/so isse
 betopenbaert ghe worden al ofter aen haer oes-
 ten gewassen gheweest waere een hardicheyt/
 al oft knoesselinghen gheweest waren/diemer
 met groote swaricheyt met de nagelen af moe-
 ste krabben tot datse vergaen was. Ende dat
 daerom/om datse murmuratien ende achter-
 clap gehoord hadde/ en in haren mont schen-
 se dat beletsel te hebben / al oft haren mondt
 van binnen niet leet bedeckt gheweest hadde:
 dat die Goddelijcke soeticheyt haer niet en
 soude smaken. Ende dat daer bozen om datse
 somtijden achterclap ghehoort hadde. Waer
 ouer sy vanden Heere gheleert heeft: Is dat/
 die sulcs simpelijck alleen gedaen hadde ende
 dickwils daer bozen berou ende penitentie ge-
 daen hadde/sulcs verdient heeft/ dat de ghenē
 die sulcs met versmaepdicheyt dickwils doen
 tsamen met het leet hebben lancikens die co-
 men vande tonghe tot het ghehemelt / en wes-
 derom vant ghehemelt tot de tonghe steken-
 de. De welcke oock pijnelijck quetsende doen
 daer uyt eenen verfoepelijcken etter loopen.
 Waerom datse seer onbetamelijck souden in-
 de tegetwoordicheyde Godts staen/nademael
 datse verfoepelijck zijn booz de heinelsche boz-
 gherije: doen heeft dese al versuchende tot den
 Heere gheseyt. Wee my o Heere daer ghy eerst
 plocht te betoonen de verdiensten der heyl-
 ghen/daer ist nu dat ghy betrhoont de supue-
 ringe der sonden! Waer op de Heere: De men-
 schen werden doens meer genort door de goe-
 den der gratien/maer nu worden se nauwelijcs
 bant quaet ghetrocken door de straffe.

De straffe
 van mur-
 muratie
 ende ach-
 terclap.

Hier dunckt my goet sommighe dinghen te verhalen/waer door de goetdadhigste goeder-
 rierentheyt Godts/dese h. Maeght Geerttuyt
 haer gheweerdicht heeft haeren upgancck te
 bereyden.

Vande begheerte des doots die de Heere
 in haer ontficken heeft.

DAT XXV. CAPITTEL:

Op den feestdach van S. Martte onder het
 Resp. Beatus Martinus obitum suum; dese
 ontficken zijnde seyde tot den Heere: O Heere
 wanneer suldy met my doek soo doen: de Heere
 antwoorde: Ick wil v al te haest vande
 werelt nemen. Door welke woorden dese met
 een al te grooten verlangen ontficken worden
 de/ wensse ontfonden te worden/ ende te zyn
 met Christo: daer se nochtans te bozen daerom
 nket en hadde gesozght. Hier na op den woons-
 dach naer Paessche soose de Communie noch
 inden mondt hadde/ soo isse door de aensprake
 Godts aldus ghegroet gelowden. Comt myn
 upbercozen/ ende ick sal mynen Thoon in v
 stellen. Onder welke woorden sy ghewaer is
 gheworden/ dat die die gecomen was/ vande
 welke sy ghehoort hadde op den voorsz. feest-
 dach van S. Marten / dat woort / te wetens
 Ick wil v alte haest vande werelddt nemen.
 Doen seyde de Heere daer by: soo veel tijts als
 ghy oet desen dach van heden leuen sult/en
 maecte gheen rekeninghe dien vooz v te leuen/
 maer ghy sult mynen lof naer v begerren in
 alle dinghen soecken te ghewinnen. Dat van
 den haren sterf-dach daer na tot eenen tyt toe
 upt.

uytghestelt is gheweest/dat is daerom gebaen:
om dat de Heere niet en begheerde datse soude
reysen sonder de verdiensten des verlangens/
ende des bereytsels: waer toe hy haer dooz de
hoof. woorden verwecht hadde. Want als
(sulcks de Schyftuere betuyghende) de uyt-
ghestelde begheerten wasschen/ soo wast oock
met goet verholgh den hoop der verdiensten.

Op eenen anderen tijdt soose wederom op
enen sondach ouer vachte de begheerte van
ontbonden te zijn handen lichame / so heeft de
Heere gheseyt: Waer dat ick al volbraghte in v
uyterste/dat ghy van v ionghe jaren af tot nu
toe sout hebben connen ouerdencken/dat sou-
de weynigh zijn vergheliken by die gratie/ die
teek alleenlyck dooz myn lautere goederre-
rentheyt sonder v begheerte v gheiont hebbe/
ende de Heere heeft daer noch by ghevoeght.
Verkieft wat ghy wilt/ ofr nu uyt den lichame
te gaen/ oft niet cranckheyt langher bereiert
te worden/hoe wel ick weet dat ghy inde lange
cranckhz het stof der onachtsaemheden vzeest.
Waer ouer sy haer onder-worpede onder sulc-
ken groote meewerdicheydt Godts dus seyde:
Laet mynen Heere ulwen wille gheschieden/
ende de Heere: te rechte/ seyde hy/soude ick be-
hooren te verkiefen. Daerom is dat ghy ont-
minder liefden wil te vreden zijt noch te wan-
delen int lichaemken. Ick in v bliuende ghe-
lyck een duyue in haren nest/ soo sal ick v in
mijnen schoot broepen tot dat ick v ten lesten
nae v doot sal brengen tot de lustigheden van
de ewighe groenigheden. Dus is haer verlan-
ghen vpoz eenen tijde ghetruypt ghelworden.
En hier nae alsse maels tot haer selue quam/
soo hoorde se dat dit verstellen haer van bin-

De crane-
heyt ver-
ciert de
siele.

Cant. 2.
Vers. 14.Fraey ge-
lijcke-
nisse.

nen verhaelt wort. Mijn duyue inde gaters der
steenrotse. Naer desen als wederom haer ver-
langhen wies/ ende begheerde haest ontbon-
den te worden/ soo heeft de Heere gheantwoort:
wat Bzupt wasser opt die met sulcken verlan-
ghen haer haeste om te comen tot die plaetse/
inde welcke sy wiste dat den Bzupdegom sou-
de moeten ophouwen bande vermeerderinge
ban syn ciraet/ inde welcke plaetse sy booztaen
oock gheen fraeyicheyt meer en soude moghen
maken booz haren Bzupdegom? Want naer
de doot en wast de berdiensse bande siele niet
meer / noch sy en sal niet meer booz den Heere
inoghen lyden.

Met vyat deughden dat de siele Godt te ghemoet
gheuoert vwort inde doot.

DAT XXVI. CAPITTEL.

Fraey ge-
lijcke-
nisse.

Sose op eenen tijdt soude Communiceeren/
Sende te seer machteloos was/ so heeftse den
Heere ghevraeght: oftse dooz de aenstaende
swachtheyt de schult des leuens soude betalen/
waer ouer sy oock dusdanighen antwoort be-
comen heeft. Als een maeghdeken siet dat de
boden banden Bzupdegom dickwils ouer co-
men / ende datse handelen bande saken die tot
de bzuplost dienen/ so ist eock recht dat sy haer
ghereet maecht tot de dinghen die de bzupt be-
langhen: die roghelyck oock betamet/ dat ghy/
als ghy de cranckheyt voelt gheen dinghen en
bersuynt van die/ met de welke ghy sout wil-
len verreeet zyn. Waer op sy: En hoe sal ick con-
nen weten die geluuste ure van u toecomste/
wanneer ghy my sult uptlepen upt den kerck-
ke v

ker van dit bleesch? En de Heere: Ick sal twee Engelen vande Princen vant hemels hof dooz gulde trompetten aen beyde v oozen soetelyck doen singhen: Siet den Bruydegom comt: gaet hem te ghemoet. Ende sy: wat sal den wagen zijn als ick dooz dat ryck sal reysen / om vooz v mynen eenighen beminden ghestelt te worden? De Heere antwoorde: De ouerweldigende treck mynder Goddelijcker verlangen / upt myn lanchste liefde tot v ghestiert / die sal v in myn ryck brenghen. Doen seyde daer wederom op: Wat sal ick dan mynen Heere vooz eenen setel hebben? Ende de Heere antwoorde: Het volke betrouwen / waer dooz ghy van myn milste goedertierentheidt alle goet verhoopt / dat sal v in dit ghelept vooz eenen Setel dienen. En sy: mer wat toom sal ick dan gheregeert worden? de Heere antwoorde: De bierichste liefde / waer dooz ghy met alle v innighste suacckt naer myn omhelsinge / die sal v vooz eenen toom zijn / waer op sy: ouermidts dat ick niet en weet watmen meer tot het ryden van doen heeft / en weet ick nu niet meer te bragen / waer mede ick op dien ghewensten wech sal reysen. Waer op de Heere: Hoe veel dat ghy nu ondersocht / so suldy nochtans onepndelyck meer bindende v verblyden. Ende daer in zijn myn wellusten ghelegen: dat noyt sinenschen verstant soo veel en can ondersoeken / als ick plochte vooz myn upvercozen ghereet te maken.

Den vva-
gen vvaer
mede sy
ouerghe-
voert is
ter glorie

Den Se-
tel des
Bruyts.

De toom

Vande goude schichte der liefden.

DAT XXVII. CAPITTEL.

So eenen sekeren broeder inde Capelle vze-
 De liefde. **S**keide onder andere gheseyt hadde: de lief-
 de is reken gouden schicht oft pyl/ al en wat/
 penant daer mede schiet sulcs booz hem ghe-
 wint hy / soo is hy dan soe die sijn liefde met
 aersche dingen besomint de hemelsche din-
 ghen versuyvende / dooz dese woorden dese
 ontsteken wordende / heeft gheseyt tot den Hee-
 re: Och oft ick desen pyle hadde. Want ic sou-
 de sonder verdoelen v mynen centigen bevin-
 den mynder herten willen dooz-schieten / om
 dat ick v althit soude besitten. Het welck soose-
 seyde / soo sachse den Heere die teghen haer ee-
 nen gouden pyl verheue hiel ende haer aldus
 beantwoorde: Ghy heert booz v / dat waert
 dat ghy eenen gouden pyl hebt / dat ghy my
 quetsen soude / soo dan nae dat ick dien hebbe /
 so wil ick v soo doozsteken / dat ghy noyt meer
 tot v eerste gesontheyt en sult comen / den booz-
 schreuen pyl scheen dy kerren te hebbem te we-
 ten: booz / int midgen / en achter. Waer dooz te
 kerren wert ghegheuen dy voudighe cracht
 der liefden / diese werckt inde siele als sy die
 querst. Den eersten keer soo wannier / als die
 de siele dooz-schiet / die querst die siele / soo datse
 aen haer (naer der crancken boer) alle ver-
 ganckelijcke dingen heel onsmahelije maect:
 soo oock datse boozt-aen in die gelycken geer-
 der vdoostinghe / oft ghenoechte en can hebben.
 Den tweeden keer die inacht die siele als een
 die de cozise heeft (die dooz de bitterheydt der
 pynen

Dryvou-
 dighe
 cracht der
 liefden.

pynen met de meeſte onberduldicheyt / mede-
ryne begheert) met een bouen-matigh onuer-
duldich verlangen ontſteken / om Godt aen te
hanghen / nademael het haer ganſch onmoge-
lyck dunckt ſonder hem eenighſins haren ſel-
ſem te moghen ſcheppen. De derde daet nae
ſoo die dooz de ſiele gaet die brenghet die tot de
onweerdeerlycke dinghen diemen met gheet
andere ghelyckeniffe en can uytzuucken / van
datſe de ſiele als van het lichaam treckende /
doet berducken oyt ghenoechlyckſte iude he-
melſche waterbekken des Godtheits. Naer de
booz. beropenbaringe deſe dooz inenſchelycke
gheboelen beweeght zynde / wenſte oock mee
alſt herademde vterlyck datſe ſoude hebben
moghen ſteruen inde booz. plaetſe / te weten
inde Capelle al oft de lichamelijke plaetſe het
gheestelyck verboozderde: en ſooke dat ooc ſom-
wylen onder haer ander ghebeden boeghde /
ſoo heeſte op eenen tyt ſulcken antwoort van
de Heere ontfangen: Ick ſal maken dat b ſiele
inden uytganck ſal onder mijn vaderlycke
ſchaduwe ruſte / gelyck een moeder den bemi-
den haerder lichaem doet ruſten in haren ſchoot
hem met haer cleedt bedeckede / ſo wanneer ſy
met hem haert ouer de woeste zee / ende naer de
doot ſoo ſal ick b met my doen verheuge / inde
ghenoechlycke velden vande hemelſche groe-
nicheyt / gelyck een moeder die haer kindcken
niet en wilt laten ſonder gheſontheyt inde ha-
nen / het welck ſy wel wilde dat ſonder moepe-
lyckheit der perijckelen oock ſoude zyn op de
zee. Hier ouer deſe Godt danckende / en van die
kintſche begheerte aſſtant doende heeſt haer
ſeluen heel de Goddelijke boozſinnicheyt on-
derwozen.

Hoe ghettouvvelijck dat Godt ons bevvaere
de bereydinghe tot de doot, die vvy te
voren ghedaen hebben.

DAT XXVIII. CAPITTEL.

S heeft op enen tijdt in haer ghebedt de
vermherticheyt Godts herfocht booz de ure
van haer doot. Waer ouer sy sulckē antwoorde
beco men heeft: hoe sout my betamen dat ick
rghene ick in v wel begoft hebbe / met v oock
niet wel en soude volepnden? Ende sy: hadde
ghy Heere op dien tijdt mijn leuen hier doen
epnden als ick meynde booz v antwoorde dat
ick soude steruen / ick meyne dat v gratie my
doens veel bereyber soude ghebonden hebben:
maer doort vertoenen breefe ick / dat ick booz
de lauwicheyt des luyheys onachtsamer sal
gebonden worden. Waer op de Heere: Alle din-
ghen hebben haren tijdt / inde boozsinnicheyt
van mijn wijsheydt: waerom al wat ghy r'zy
wannet het is eenighs doet / dat bewaert
mijn goedertiere nheyt booz v / en al dat ghy
daer noch by sult doen / dat en sult ghy niet
berlissen. Booz welke woorden des Heeren sy
berstaen heeft: dat ghelijck het plochte te ghe-
schieden onder de wereltche menschen / als ee-
nen edelen man wilt byploft houtwen / dan so
blieghe de mare bande byploft booz den oost
(als hy tot de byploft syn terwe vergaert) in
den mondt van een yder. Het selfste ghebeurt
oock ten tijden als mē den wijn teelt ende men
den wijn bergadert. Maer als dese dingen in
de schure oft inden kelder gedaen zijn / hoe wel
dat men onder de ghemeynte daer niet meer af
en

en ſpreekt/daerom en wordenſe niet bermu-
dert/maer ten tyde bande byploft dan wo-
denſe ouerbloedelyck uytgherepckt: dierghe-
lyck gheſchiedt het/als aen myn uytbercozen
inghegeuen wort/dat sy hen ſouden beroyden
tot de doot/daer ſe nochtans daer nae langen
tydt uytgheſtelt wort.

Een oefſeninghe tot de doot diemen iaerlijcks
moet houden, ende deuote bereydinghe tot
die ielue, ende vande goedertierenheydt van
Maria.

D A T XXIX. C A P I T T E L.

S hadde een ſeer profytelyck onder-wyſſin-
ghe gheſchreuen hoe dat te weten elck een/
ominers eens int iaer / deuotelyck ghedachte-
niſſe ſoude moghen houwen van ſyn doot/ op
dat hy die onſekere ut e met ſulcke deuotie alſt
hem ſoude mogelyck zyn mochte voor-comen
(ſoo dat hy den eerſten dach ſoude ſchicken tot
ſyn upterſte cranckheyt/den tweeden dach tot
de bjechte/den derden dach tot het h. Ghyſſel/
den vierden dach tot de Communie / den vyf-
den dach tot de doot. Ende ſooſe dit gheluckſe
aen andere gheleert hadde / oock ſeluer voor
haer nam te oefſenen en op den voozgaenden
ſondach die voor deſe daghen quam / door de
h. Communie de hulpe Godts tot onderſtant
verſochte / ende ſeer deuotelyck las den Pſalm Pſal. 41.
(Quemadmodum) met den Hymnus/ Ieſu no-
ſtra redemptio, inde bereyninge / waer door de
veminuende ſiele eenen gheest met Godt wort/
ſoo heeft de Heere tot haer geſeyt: licht op my
ghelyck den Propheet Helifeus ghelegen heeft
op

op het kindeken / dat hy vande doot verwoecht
 heeft. Waer op sy seyde: hoe sal ick dat te wege
 brengen? De Heere antwoorde: boeght v hande
 niet in yu handen / dat is: beveelt my alle de
 wercken uwer handen. Item boeght v oogen
 niet in yu oogen / ende elck een van v lidmaten
 niet de myne / dat is: beveelt my inde vereenig-
 ghe van mijn onnooselste lidmaten / elck een
 van v lidmaten niet alle hun beweginge / op
 datse voorts aen anders nieters om / als tot
 mijns lof / ende glorie / ende t' mynder liefde /
 beweeght mogen worden. Het welck soo sy be-
 de / soo scheender eenen gouden riem te comen
 van het herte Gods die haer siele omcingelen-
 de / de selue hechten aenden Heere / met eenē on-
 blindelijken bant der liefden. Daer nae soose
 op den tyt alffe tot de Communie soude gaen /
 ouerdachte datse daechs te bozen wet hadde
 willen te biechten gaen / haddese daer toe ghe-
 legghentheyt ghehadt / ende begheerde vanden
 Heere quytshellinghe van alle haer sonden en
 onachtfaemheden: soo scheen de Heere als upt
 elck van sijn lidmaten sommige goude haer-
 kens upt te laten ende daer inede de siele als in
 hem te beslypen door de cracht van sijn onbe-
 greypelijcke Godtheyt: ghelyck een ghesteente
 int gout begrepen ende besloten wordt. Maer
 v sander daechs daer na soose tot beduydenisse
 vande ouerminnende cranckhepde tweemael
 las den voorsz. Psalm. (Quemadmodum) met
 den Sprinck Iesu nostra redemptio, ter gedach-
 tenisse vā die vreeninge / waer door de Godt-
 heyt als oorspronck vande menscheijcke salic-
 heyt / verfaemt is in de menscheyt / soo sche-
 nen die haerckens voorsz. die quamen upt de
 lidmaten des Heeren / om die siele te bebau-
 ghen /

Een god-
 vruchtige
 bevelinge

ghen/verdubbelt te worden. Ten derden dage
 soek / soose den selfsten Psalm wederom dyp
 maal las tot eerbiedinghe van die bereeninge
 waer dooz Christus als dozsake van onse glo
 rious makinghe beteenight is met die altyde
 eerweerdighe Dybuldicheyt: soo worden oock
 de haecrkens dyboudich. Maer ten vierden
 daghe soose ghedachtenisse hiel van haer uyt
 terste cranckheyt met gheboden ende deuotie
 daer toe dienende: soo veropenbaerde haer sie
 le als ghehecht aent Crucificy ghelyck een
 ghesteente dat in syn gout is begrepen / en het
 scheen / dat van dat gout quame als blommen
 inde gedaente als wygaerts bladeren / die om
 gebuyght zynde ouer dat ghesteente / dat won
 derlijck vercierten / waer dooz te kennen wert
 ghegeuen / dat de Passie Jesu Christi (in welc
 ker bereeninghe sy haer cranckheyt opgeoffert
 hadde den Heere) haer siele seer betamelijck
 aengenaem maekte / ende h. Dybuldichz.
 Maer ten vijfden daghe / soose haer sonden ou
 der forme vande biechte inde bitterheyt haer
 der herten dooz den Heere verhaelde. Elck een
 van diese verhaelde dooz de goeder tierentheyt
 des Heeren verghenen zynde / heeft haer ver
 toont als een costelijcke blinckende gesteente /
 waer mede die gouwe blommen daer vooz af
 gheseyt is / wonderlijck verciert werden. Ten
 seften daghe daer nae soose ghedachtenisse hiel
 vant h. Oliffel / scheen de Heere opt meewer
 dichste daer teghenwoordich te zyn / en als uyt
 het binnenste van syn herte een bochticheyde
 boozts te brengen / waer mede hy haer oogen
 oozen / ende mont / met haer andere lidt maten
 supuerende bestrecek / daer by voeghende als
 tot een circaet de verdiensten vande heylighe
 lidt.

lidtmaten van sijn Goddelijcke menscheyt/het
welck als de Heere in haer volbzoght hadde/so
heeft hy tot haer geseyt: Bueelt my dit cieraet
op dat ick v dat als een getrouwe moeder be-
ware tot bequamer tijdt dat ghy dat met geen
sonden en onachtsaemheden treet en sult mo-
ghen besnijpsteren ende verdonckeren / ende
soose dat deuotelijck dede / soo scheen de Heere
dat cieraet vande siele te nemen en dat te leggen
in sijn herte / als in een voorszekerde kiste om te
bewaren. Maer des saterdaechs / soose haer
naer haer cleyn vermogen ghereedit gemaecht
hadde tot de Communie / soo ist dat onder de
Misse als nu de H. Hostie verheuen wett/ ver-
openbaert sijn gheworden vooz den Thron-
bande Goddelijcke Maesteyt vier glorieuse
Princen der Engelen: waer van twee den Hee-
re Jesum aen sijn rechter sijde ende sincker
sijde ombattede leyden: maer die andere twee
leydende de siele hebbē die te gemoet gebzoght
inde teghenwoordigheyt des Heeren/ de welcke
ke de Heere soetelijckens ontfangende op sijn
borste gestelt heeft/ende met het leuentmaken
de Sactament des aitaers/ (het welck hy in
de ghedaente van een bedecksel in sijn handen
hiel) hem ende haer bedeckende heeft hy haer
met hem geluckelijck versaemt en bereenicht.
t Sondaechs daer nae soose opt deuootste
gedachrenisse hiel van den dach vā haer ouer-
lyden met de ghebeden die daer toe dienen/soo
is hy de Heere wederom tot haer gecome vooz
sijn melweerdichste soerichēydt/ ende alle haer
lidtmaten (diese aen hem nu bevolen hadde
als die de werelt steruende / vooz hem alleen
hoortāen tot sijnen eentwighen lof ende bewijs
singhe der liefden begheerde te leuen) met sijn
ert

VVen-
derlijcke
meveer-
dichz des
Heeren.

eertweerdighe handt ghebenedygende/ heeft die
 soo crachtelyck gheseghent/ ende heeft in elck
 lidtmaet van haer siele soo crachtelyck ghe-
 drucht het teecken van een gouden Crups/
 dat aen alle beyde de syden vant lidtmaet het
 Crups claerlyck blonck. Waerom dooz dat
 het Crups scheen van gont te zyn/ werdt upt-
 gebeelt dat alle haer wercken ende betwinge
 van haer lidtmaten voozts aen souden dooz de
 tracht vande Goddelycke vereeninge edel ge-
 maect worden: maer dooz het Crups wert
 bereckent dat alle de smetten diese vooztaen
 soude dooz menschelycke cranchheyt crighen/
 souden dooz de cracht vande Passie Christi ter-
 stontd ghesuyert worden. Soose tot de ver-
 heffinge vande h. Hostie de Heere offerde haer
 herte dat de werelt soude besternen/ ende badt
 dat de Heere hem soude getweerdigen haer siele
 suyuert te makē / ende ombesmet van alle son-
 den/ dooz syn onnosseste menscheyt: ende dat
 hy dooz syn uptnemenste Godtheyt/ ende oock
 dooz die liefde (dooz de welke hy de opperste
 Godtheyt versaemt heeft met de ombesmette
 menscheyt) hem soude gheweerdigen haer opt
 betamelijckste bequaem te maken/ tot alle syn
 gauen / so scheen de Heere syn herte dat hy met
 beyde syn handen gheopent hadde te boeghen
 met haer herte datse ooc op die selfste maniere
 vooz hem gheopent hadde/ ende soo t'samen te
 vereenighen. Ende soo heeft de vlamme vande
 Goddelycke liefde die upt bozstē/ unt den vran-
 densten houen vant Goddelyck herte de siele
 van dese gheluckighe / gheweldichlyck ontste-
 kende heel ghesmolten/ ende ghesmolten zynde
 heeft hy die wederom doen bloepen in Godt.
 Doen quam daer als upt het midden van die

Een vran-
 derlijcke
 mevveer-
 dichz vā-
 de God-
 delijcke
 liefde.

twee

twee herten die soo gheluckelyck r samen ghe-
 hecht waren / bloeyen eenen boom van won-
 derlycke schoonheyt die scheen met eenen gou-
 wen ende den anderen silueren struyck omge-
 draeyt zijnde seer wonderlyck inde ghedaente
 van eenen wyingaert om hooghe te wassen/
 hebbende clare blinckende bladerē die verlicht
 worden door de stralē bande Sonne der blinc-
 kende ende altydt gheruste Opbuldicheyt / die
 aen alle de Heylighen veroorzaecten een on-
 uytsprekelycke salicheyt. Ende de Heere seyde
 tot haer: desen boom is ghegroeyt door de ver-
 eeninghe van mijnen Goddelicken wille / met
 den uwen. Door den gouden struyck werdt
 bediet de Godtheydt / ende door den silueren de
 siele van dese / die daer mede r samen omghe-
 draeyt was. Ende soose badt voor die haer be-
 wolven waren / so scheen den boos. boom boozte
 te brengen vruchten bande schoonste appelen
 die vol waren bande blamine der Goddelicke
 liefde / welke appelen neder ghebooght zijnde
 werden gheschickt voor sck een daerse booz.
 badt: om dat die door goede begheerten ende
 deuotie souden af plucken tot hun waerachtig-
 ge salicheyt / hier nae alse seer gekrencht zyn-
 de haer begaf te bedde om te rusten / segghen-

de: Heere alle het ohemack dat ick booztaen sal
 ghenieten dat offere ick v tot eenen eeuwighen
 lof / begheerende dat ghy dat ontfanght / al oft
 aende lidmaten van v heylighste menscheyt
 toegedient ware. De Heere antwoorde / oock
 waer in dat ghy booztaen sult door mensche-
 liche cranchheyt sondighen / dat moet door de
 cracht van mijn Godtheydt herbetert zyn.
 Hier nae heeftse den Heere gebraght oft hem
 gheliefde / haer door die cranchheyt diese leede /

Een god-
 vruchtige
 offerbade
 Beleefde
 antwoort
 ende ver-
 geldinge
 vanden
 Heere.

te trecken upt dit ballinckschap. Waer op de
 Heere: Ick sal v dooz dese cranckhepdt bren-
 ghen tot een plaetse die naerder by my is/ in-
 de ghelyckenisse / ghelyck eenen bypdegom
 die sijn beminde byyt heeft woonede in verre
 ghelegghen plaetsen / blakende dooz haer lief-
 de / sod roept hyse wel oft ombietse / ende dooz
 sijn eyghen gheleydt / berghefelschapt met een
 groote menichte van sijn Princen / ende kirg-
 knechten (die haer comen beschencken met
 verscheyden presenten / ende bereeren / en ver-
 maken mit trompetten / ende eythers ende
 andere musyck instrumenten / ende boozts
 dienen dooz een onuytsprekelycke ghewillic-
 heyt ende ontallijcke kosten) soo leyt hyse seer
 eerlijck tot een kasteel dat by sijn hof ende Pa-
 leys ghelegghen is. Alwaer gecomen zijnde soo
 vertoont hy hem aen haer inde tegenwoozdic-
 heyt van alle sijn Princen en Dorsten / op het
 vriendelijcke / haer gebende den trouwinck tot
 een tecken van houwelyck verbondt / ende soo
 laet hy haer daer / tot den dach beide byploft
 op dat hyse dan met volle glorie ende erre sou-
 de brengen in sijn keyserryck. Nademael dan
 dat ick de Heere uitwen Godt ende beminder en
 stercker yberaer met v ben / ende inder waer-
 heyt in v lijde alle den teghenspoet ende de be-
 swaringhe van v herte ende lichaem / so ist dat
 alle mijn heylighen v dienen te wyle dat ghy
 desen Conincklycken wech wandelt verblydt
 zijnde met v gheluckichert. De trouwines en
 dzgelen ende andere soetlydende instrumen-
 ten en presenten / waer inede ghy op desen wech
 hereert wort / sijn verscheyden onghemack en
 beswaringen van v siekten die sonder ophou-
 wen soetlyck booz my lipden / ende mijn ooren

des goedertierenthepts bermaken/om met v medelyden te hebben: ende beweghen de affectie van mijn Goddelijck herte om v wel te doen/ende meet en meer tot my te trecken en met my te vereenigen. Maer als ghy sult ghecomen zyn tot die plaetse die v vander eeuwigheyt bereydt is/dat is/tot sulcken machteloosicheyt dat ghy sult schynen tot de doot te ghenaken/dan sal ick v inde teghentwoordicheyde van alle de Heylighen gheuen een het soetste kussen en den trouwinck des houwelijcs dat is het Sacrament van uysterse Elisfel. Ende dat dooz het kussen / want ick sal v sckerlycs instorten uyt de innichste soeticheyt van mijn Goddelijcken Gheest / soo crachtelijck de saluinghe/dooz wiens betticheyt ghy soo dooz dzonghen ende ouergoten sult zyn / dat booz daen gheen stof/der sonden oft onachtsaemheden (dat oock mijn lieffelijckste ghesichte alwaert maer tot eenen ooghen-blick tijts van v soude keere) op v sal laten rusten. Ende hoe dat ghy eer het H. Elisfel v besozght / hoe ghy oock meer v salicheyt sult vermeerderen/ende so dooz sulcken staet sult ghy my soo nae woenen dat soo wanneer ick my sal willen ghereet maken om v te brengen in mijn eeuwich rijck/ soo sult ghy dat terstont verstaen / om dat ghy my soo nae sult woenen / waer ouer dat alle v binnenste sal verheticht worden / dat hem ghereedt sal maken om my te ontmoeten. En so vol zynde van wellusten sal ic v onder mijn vaste omhelcinge leyden dooz de waterbeke der tijdtlijcker doot / ende ick sal v intrecken ende heel verdzinken ende ouergoluen inde zee van mijn uytmenste Godtheyt: op dat ghy eenen gheest met my wordende / met my moeght re-
geren

Verstaet
dat ghee-
stelijck
vanden
daer des
H. Sacra-
ments.

geren van eenwe tot eenwen. Want dan soe
 sullen b in plaetse bande trommelen ende oz-
 ganen van b onghemacken ende beswaringen
 (waer dooz ghy my ouer wech vermaect hebt)
 soetelyck luyden de cluckende ozghels en an-
 der verschepde vermakelijchhedē / die nu mijn
 Godt-gemaecte menscheit verbrugen / booz
 die onghemacken die ick op aertryck geleert
 hebbe / om de salicheyt wille vant menschelijc
 ghesachte. Hier nae heeft de Heere hier op ver-
 bolght / so wie begheert in sijn uysterste verblijt
 te worden met dierghegelycke vertroostingē van
 mijn toecornste / laet dien sijn beste doen om
 daghelijcs met de uytgelesenste cleeren / dat is:
 met het naer-volgē vande wercken van mijn
 volmaeckste leuen / ghecleedt te worden. Ende
 laet hem climmen op den waghen van sijn
 lichaem / dat is: laet hem in als den gheest vol-
 ghen ende hem beneerstighen / om sijn lichaem
 ronder brenghen ende laet hem den room van
 sijn peert / dat is / sijnen eyghen wille in mijn
 handen stellen : te vollen betrouwede op mijn
 goedertierentheyt / dat ic hem in alles getrou-
 welijck by sal staen / om sijnen gheest in alles
 vaderlijck te verboorden / ende laet hem alle
 onghemack ende teghenspoet my offeren tot
 eenen ewighen lof. Dan sal ick hem dooz elck
 dat hy lijdt vercierē als met costelijcke ghe-
 steenten ende verschepden ciereersel. Maer alst
 gebeuren sal dooz menschelijcke cranckheyt /
 dat hy my sal ontrecken den room die hy my
 eerst ghegheuen hadde / om ruers in sijnen ey-
 ghen wille te doen / laet hem dat terstont dooz
 penitentie uyt-baghen / ende laet hem van we-
 derom sijnen wille my ouergeuen / soo sal mijn
 rechter-handt hem wederom op-heffen dooz
 verma-

Hoe daē
 v v de
 verroo-
 stinghe
 des Hce-
 ren in ons
 uysterste
 moghen
 crijghen

berinberticheyt / ende sal hem leyden met een
ontweerdeerlijcke glozie / ende eere tot het rijk
bande ewighe claerheyt. Maer soose op den
verbolghenden sondach hiel den feestdach die
so genoeghlijc soude zijn / wanneer sy comende
op dese ballinschap soude ghebraght worden
inde teghenwoordicheyt vande salichste Wy-
vuldicheyt / ende dooz opghetrockentheyt des
Gheests met de ooghe vande binneste beschou-
winghe oersach alle de verstiensten ende blij-
schappe van elcke orden der Enghelen / ende
Heplighen / ende daer-en-bouen wonderlijck
verheught was in het ouerbloedigh goet / met
het welck sy soo gheluckelijck begaest zijn : soo
heeftse upt het innichste van haer herte begost
den Heere te dancken vooz hen lieden. Diesge-
lijcs oock soo loofdesy den Heere vooz alle de
weerdicheydt / gratie / ende glozie die hy aende
maeghdelijcke Moeder Maria gedaen hadde /
en sy badt die maeghdelijcke Moeder datse ou-
de liefde wil van haeren Sone haer soude ghe-
weerdighen op te offeren / tot verbullinge van
haer armosde aenden Heere die deughden /
die sy wiste dat alder aenghenaemste waren
aen hem den Heere der deughden. Waer ouer
de Coninginne ter hemelen beweeght zijnde
dooz de gebeden van haer deuote dochter heeft
ben Heere gheschoncken als vooz een het alder-
witste hemde haer maeghdelijcke supuerheyt /
ende vooz eenen groenen rock haer behaghe-
lijckste sotmoedicheyt / en tot eenen ouerrock
van purpure haer onbederffelijcke liefde .
† Welck cieraet der deughden als de Heere
de siele aengedaen hadde / alle de Heiligen haer
ghenoechte scheppende inde uptnemende cle-
deren van die deughden oprijfende hebben ge-
beden

† Hoe dat
vy con-
nen ver-
crijgen de
bequaem-
heydt tot
de deug-
den die
by andere
versuynt
zijn.

beden / dat hy hem doock soude ghetweerdighen
 in te stozten in die siele alle de gauen der gratit/
 die elck een van hen soude moghen ontfangen
 hebben/hadde hy hem ghereet gemaect naer
 betamen. Doen heeft de Heere naert ghebedt
 van sijn uytbercozen gestelt op haer bozste een
 de heerlijckste clenodie/die met ontallijcke ge-
 steenten wonderlijck verciert was. Waer van
 elck ghestreente scheen in te trecken al dat pe-
 mant versupmt hadde in hem niet te voeghen
 om te ontfanghen alle de gauen der gratien.
 Dat en is nochtans soo niet te verstaen / dat
 yemant can ontfangen al dat vande heele ge-
 meynthe versupmt is / maer dat de siele dooz de
 danckbaerheyt bequaem gemaect wort / om
 eenighsins te ontfanghen de dinghen die by
 andere versupmt zyn ghe worden.

Vande vertroostinghe des Heeren ende der Hey-
 lighen, ende vande H. Communie.

DAT XXX. CAPITTEL,

Sose op eenen tijdt haer tot den binnensten
 mensch begaf / ouerdenckende de ure des
 doots/soo heeftse gheseyt tot den Heere: O wat
 een eere ende vertroostinghe hebben die geluc-
 kighen die in dit leuen verdient hebben opt eyn-
 de van hun leuen dooz v heylighen vertroost te
 worden ende ghelwapent? welke vertroostin-
 ghe iek ontweerdighe moet deruen ouermidts
 dat iek aen gheen van v heylighen behoorzlyc-
 ken dienst ghenoech gedaen hebbe/ noch doock
 (om de waerheyt te bekenen) ic van eenigen
 Sant eenigen troost kan begeeren/als alleen-
 lijck van v die zyt het heyligh der heylighen.

134 Het V. boeck vanden invloed des
De Heere die antwoorde: Ghy en sult gheen
sins deruen de bereeringhe / ende vertroosting
ghe van myn hepligen (om dat ghy my alleen
geluck dat betaemt booz hen allen stelt) maer
heel eer soo worden sy daerom tulwaerts meer
beweeght / ende daerom hebben sy meer ghe
noechte om v te dienen. Waerom oock ten tij
de van v upterste als de andere mensche meest
beangst zijn / dan sullen sy v met hun vertroos
tinghe bystaen. Maer als die genoechlyckste
ure sal ghecomen zijn als aen andere die gebeden
der heplighen plochten te helpen / dan sal
ick my seluen heel bloominich ende byzolyck vol
wellustigheden met alle het bermaken van
mijn Godtheyt ende menscheit aen v vertoon
nen. Waer op sy: Och wanneer suldy ghy v
gheweerdighen / o alder ghetrouste Jesu / my
zyt den kercker van dese ballinichschap te bren
ghen tot die salige ruste? De Heere antwoorde
de: Aen wat bzyt heestinen oyt bereedt ghe
maeckt sulcken gheluydt van het volck / waer
door men haer gheluck biedt / dat sy om dat
gheluydt te hoozen haer beclaeghe ouer ha
ren bzydegom / dat hy het haer te langhe
maecte als hysse omhelsde / seest bewees / ende
briendelyck kuste? ende sy hier op: Wat sult
ghy dan in my connē binden die het berwoy
sel ven van alle schepsel / dat ghy in my soo v
sout willen bermaken / dat ghy sulcs geweer
dicht te berghelycken by die kussinge ende om
hellinge bande briendelyckheyt / die onder de
bzypts ende bzydegoms ghepleeght wordt.
De Heere antwoorde: dat segge ick / dat
ick my v soo dickwils mede deyle int h. Sa
crament des antaers het welck naer dit leuen
niet en kan gheschieden / ende daer door hebbe
ick

ick onepndelyck meer ghenoechte/ alsse alte-
mael te samen hebben connen onder-binden
die opt onder de menschen ghenoechte hebben
ghehadt in kussen ende omhelsinghe/ want de
ghenoechte van omhelsinghe ende kussen die
is berwozpelgck/ en sy gaet met der tydt onder
de menschen daer henen : maer die soeticheyt
van die vereeninghe / waer door ick my v ghe-
meyn make en mededeple door het h. Sacra-
ment des Altaers die is de alder-edelste/ noch
sy en vergaet nimmermeer / noch sy en ver-
stant niet/ maer hoe datse meer verniet wort
soo te crachtigher datse inder eeuwieghet blyft.

Vande priuilegien, ende groote gratien die van
Godt door dese aen de vverelt gestort zijn.

DAT XXXI. CAPITTEL.

Soofe dan ghelyck bouen gheseyt is vande
heere wert booz-comen op soo verscheden
manieren/datse wenschē soude de ontbindin-
ghe des bleesch / ende soofe naer dien tydt be-
gost ghebreck te crighen inde leuere/ende ver-
staen hadde vande medecynen/die haer onder-
socht hadden dat het onmogelyck scheen datse
wederom soude tot haer eerste gesontheit ghe-
taken/met een wonderlycke verheuginge des
gheests Godt daer booz danckēde quamse tot
dese woorden: Hoe wel heere dat het my ghe-
noechlyck ende ghewenst is bouen alle wellu-
sticheyt / dat ick upt den kercker des bleesch
ontbonden zynde met v soude verfaemt wor-
den: nochtans waert v gheleste soo / ick soude
verkiefen hier te blyuen oock tot den dach des
voordeels toe / ende tot uwen lof inde uysterste

armoede leuen. Waer op de Heere: sulcken
 uwen wille / heeft soo grooten daet by myn
 goddelycke goedertierentheydt vercreghen / al
 oft ghy al wat ghy booz v genomen hebt / opt
 volcomenste met de werken volbraght hadt.
 Ende als de Heere dit seyde / scheen hy so ouer-
 bloedich te zyn vande wellusten der onweder-
 houwelycke soeticheden / dat vut alle de sinnen
 van syn goddelycke menschevdt / te weten: vut
 syn ooghen / oozen / neuse / mont / ende handen
 af leechte een hemelsche vochtichz / waer dooz
 alle de heylighen int gheineyn schepten een
 nieuwe glorie des blyschaps ende vermaken-
 lyckhepts / en de Heere die seyde: Op dien dach /
 te weten: als ick v heel tot myngetrocken sal
 hebben / dan sullen de vergheuen leken dese soe-
 tichept / wel herstaende / de heylighen: om dat
 alsdan de hemelen sullen honichvloeyende
 worden ouer de heele werelt / ende de heubelen /
 dat is: die op aertryck zyn / die sullen vloeyen
 dooz melck ende honich / dat is: sy sullen be-
 schoncken worden met de vertroostinghe van
 eenighe gheestelycke gratie dooz v verdiensten.
 Dese dan ontfangen hebbende dese antwoort
 soo goedertieren vande melweerdicheyt Godts
 met de meeste danckbaerheyt / heeft begost tot
 noch meerder danckbaerheyt te ouerlegghen
 ende versamen te vergaderen / vghens de Heers
 soo dooz syn seluen als oock dooz andere per-
 soonen beloofst hadde / ende vooz elck van dese
 loofde ende danckte sy den Heere opt deuoot-
 ste. Want sy hadde een beloftenisse ontfangen
 vande honen ouerbloedichevdt vande onwe-
 derhouweluckste goedertierentheydt Godts /
 dat de Goddelucke liefde inder waerheyt alle
 haer crachten moeste verteren.

Item

Item dat gheen doot ouer haer de ouerhanc soude moghen cryghen als alleen die edelste deught der liefden / die de ouerhant oock heeft ghehadt ouer de Sone Godts / ende die syn costelycke siele verscheyden heeft van syn teer lichaem.

Item dat aenden H. Gheest bevolen was dooz den raet bande H. Ouybuldicheyt. Dat hy inde selfste liefde / waer dooz hy die ouerweghende menschworpinge banden liefsten sone Godts dooz een onuytsprekelycke maniere gezocht heeft / int maeghdelyck lichaem / oock soude alle dingē / die in haer / so in haer cranckheyt / als oock in haer doot souden geschieden / in sghelycks gheluckelijck volmaken dooz syn Goddelycke cracht ende werkinghe.

Item dat de liefde haer soude dienen / en dat alle die haer met de affectie ende daer eenighen dienst souden bewijſen in haer sieckte / dit oock souden ontfanghen tot hun vergeldinge dooz de miltheyt Godts / dat de liefde Godts oock hen soude dienen in hun cranckheyt.

Item datse de Heere met soo veel gratien soude beschencken als yemant op dien tijt onder de menschen soude connen oft mogen ontfanghen.

Item dat inde ure van haer salige doot-ruſte / een groote menichte der sondaeren soude dooz een waerachtige penitentie bekeert worden / dooz de milde goedertierentheyt Godts. En daer en bouen dat al die tot eenighen tyde tot de gratie Godts sullen comen / eenighsins op die ure daer toe sullen bereydt worden.

Item dat een groote menichte der siele ooc op die ure soude onthoude worden / van haer pynen / tot een vermeerderinge van haer verdien.

diensten/ende blyſſchappe/ ende dat die als een
huyſgeſin met de bruyt r'ſamen int ryck van
de hemelsche glozie soude gaen.

Item noch waffe voorzeker dooz de onuyt-
ſprekelycke beloftenisse van de Goddelijcke
waerheyt: Dat so wie yet booz haer van Godt
begheerde / dat hy / die booz haer bidt / soude
daer van in hem seluen/den salighen daet ghe-
luckelijck gheuoelen.

Item dat soo dickwills pemandt Godt met
deuotie loofde oft danckte / booz de weldaden
die haer ghegunt zyn/dat Godt hem sal willen
ryck maken met soo veel deughden oft gheeste-
lycke gratie/ist niet in dien stont / ommers tot
ghelegghender tijt.

Item dat so pemandt deuotelijck Godt booz
haer louende en danckende booz eenigh dinct
badt / eerst dooz die liefde / waer dooz de Heere
haer vander ewicheyt tot sonderlinghe gratie
berkosen heeft: ten tweeden dooz de liefde waer
dooz hyse soetelijck tot hem ghetrocken heeft:
ten derden dooz de liefde/waer dooz hyse ghe-
mepnsamelijc met hem bereenicht heeft: Ten
vierden dooz de liefde / waer dooz hy heeft be-
gheert haer ghendechlijck te ghenieren: Ten
vijfden dooz de liefde / waer dooz hy hem ghe-
weerdicht heeft haer gheluckelijck te volma-
ken/dat hy sulckens eens ghebeden ontmyffe-
lijck soude verhooren / waert datse hem salich
waren.

Hoe dat
men door
haer van
Godt vat
sal ver-
erijcken.

Maniere
om doort
belorgen
eens an-
ders ster-
uen sijn
eygē ooc
te besorgē

Item dat de Heere haer geswozen heeft dooz
de waerheyt van sijn Passie onder den seghel
van sijn dierbaer doot / waert dat pemandt
dooz de liefde / met eenen goedē wille inde ure
van haer doot oft booz haer doot oft ooc naer
de selue wilde bewapenen oft verbolghen
met

met alſulckē oeffeninge als hy in ſyn doot ſoude wenschen verſien; te zyn / en dat met ſulcken meyninghe dat hy by haer voeghde alle de ghene booz de welcke hy gheerne ghebeden hadde/ende eer dat hy dat ghebedt begoste dat hy aenden Heere offerde ſyn beneerſtinge inde vereeninghe van die liefde/waer door de Heere de doot gheleden heeft/ende die ſelfſte ten dage van ſyn hemelvaert met alle de byzucht van ſyn heylichſte menſcheydt gheoffert heeft aen Godt ſynen hemelſchen vader. Dat ſulcken een in ſyn eyghen doot soude vinden alle dat yemant inde werelt booz haer soude doen/ende dat ſoo al oft hy alleen met groote deuotis alle dat en ſules booz ſyn ſeluen ghedaen hadde.

Vande ſoete ruſte, ende vvonderlijcke vervullinghe der onachtſaemheden, ende vande vierighe ghebedekens.

DAT XXXII. CAPITTEL.

NAer deſe dinghen heeft de Heere Jeſus/ die bouen alle weerderinge ſchoonder is van ghedaente bouen alle kinderen der menſchen/ hem verroont/ die door een wonderlycke byzelyckheyt haer ontfanghende in ſyn omhelſinghe in alle ſoeticheyt haer ghereedt maecte een de ſoetſte ruſt-plaetſe in ſynen ſincken arm / by ſyn ſoetſte herte / dat vol is van alle ſalicheyt. Hy ſcheen haer booz een kuſſeken op te ſchudden alle de pijn van ſyn heylichſte lichaem die hy aent crups geleden hadde booz de ſalicheyt des werelts / op dat die ſiele tot haer ſoude in-treken tot haer ewige ſalicheyt alle de ſalichſte byzucht der ſeluer. Hy heeft oock on-
der

der haer hooft/ als booz een kuffeken ghelept/
 alle de pijn van sijn soetste herte / die hy aene
 Crups soo seer gheboelt hadde/ ouer midts dat
 hy wel wiste dat sijn bitterste schandelyckste
 ende onnooselste Passie ende doot so weynighe
 vruchten soude doen in vele menschen / ende
 onder dese kuffekens stelde hy als slaeppla-
 kens der uytneenster Witticheyt/ die deerlyc-
 ke verlatentheyt/ waer dooz hy den getrouwen
 vriendt verlaten zynde van alle sijn vrienden/
 als eenen dief / ende moordenaar / vreedelyck
 ghevanghen is gheweest / ende onbermherte-
 lyck ghebonden / ende tot de doot ghestout/
 ende daer-en-bouen van sijn vyanden schan-
 delyck is belacht/ begheekt/ ende dooz verwyft
 der toe-namen ghequelt is gheweest. Daer na
 heeft de heere haer ghedeckt met alle de vrucht
 van sijn costelycke doot / om datse daer dooz
 soude heyligh ghemaeckt worden naer het wel-
 behaghen vande Goddelycke goedertierenh3.
 Alse van so ter herten Godts waerts lach/ op
 synen slincken arm op het soetste rustende/ be-
 schouwende heeft sy ghesien het selfste Godde-
 lyck herte/ waer in dat alle het goet herbozen
 leyt/ het welck haer inde ghedaente van eenen
 hof oft Paradys vol van alle gheestelycke vro-
 lyckheyt ende ghenoechte open ghedaen zyn-
 de/ was als toelachende / waer in dat oock
 groeyden alle de aessen ende uyttaessen
 vande menscheyt Christi als een al-te-groenen
 gras/ en daer roken alle de ghepeysen van sijn
 heylighste herte af oft roofen / lelien/ ende vio-
 liren gheweest hadden oft andere vande ghe-
 noeghelyckste bloemen. Ende daer vertoon-
 den haer alle de deughden des heeren Iesu/
 dooz een genoeghelycke lenghde inde gedaente
 vane

hande wÿngaert van Engaddi/wiens tozffen
 zÿn de alderſoetſte:welcke boomen der godde-
 lijcker deughden / ende wÿngaerden der ſoet-
 ſter woozden hun tacken ende rancken ront
 om uytſpreyende ontrent deſe ſiele haer dooz
 een wonderlijcke ende onuytſprekelycke ma-
 uiere vermaeckten. **De Heere** die ſcheen oock
 haer ſiele met elcke een van de bzuchten van de-
 ſe boomen ſÿnder deughden wel verſtaende/
 vriendelijck te ſpÿſen / ende dooz de ſoeticheydt
 der tozffen lieffelijc te lauen / daer quamen ooc
 als dooz het midden vant **Goddelijc herte** als
 dÿp ſupiere beekens die in malkanderen
 inbloeypende mirakelueſelijck incrinckelden .
En de Heere ſeyde tot haer : uyt deſe beekens
 ſuldy ten tijde van v doot ſoo crachtelijcke
 ghelaeft worden / ende v ſiele ſal daer dooz
 ſoo falſchlijck ghesont worden tot de opperſte
 volmaecktheypdt / dat ghy niet langher indere
 bleefche en ſult connen bliuen : maer daer-
 en-tuſſchen neemt v ghenoechte in deſe be-
 ſchouwvinghe / tot een eewighe voorderinghe
 van v berdienſten . **Ende** ſooſe deuotelijck
Godt den Vader badt dat hy hem ſoude ghe-
 weerdighen haer aen te ſien dooz de onnooſel-
 ſte menſchepdt **Chriſti** : die puer / ſupier / ende
 onbebleekt is van alle ſonden / ende dooz ſÿn
 uytneemenſte **Godtheypdt** : die rijck is / ende
 verciert met alle deughden / welke gloriuſte
Godtheypdt ghebloept heeft dooz de heyligh-
 ſte menſchepdt / ſoo heeftſe verdient te vercrij-
 ghen eenen ſeer minnelijcken daet van haer
 ghebeden / daer nae ſooſe biddende ſeyde :
Gheeft my alderlieffſten Vader de minnelijc-
 ke benedictie van v **Goddelijcke goedertÿrent-**
 heypdt / etc. **Soo** heeft de **Heere** uytrepkende
 ſijn

sijn alinogende handt haer van bouen met het
 tecken des heyligh Crups gheseghent. Welcke
 ghebenedijdinghe oft segheninghe der gratien
 scheen inde ghedaente van een gulden pauls
 liou haer beddeken te bedecken in het welcke
 schenen te hangen/ bominen/ orghelen/ Cym-
 balen / en andere goutwe musijck instruimen-
 ten / door welcke alle bediet wert de ontret-
 deerlycke vruchte vande salichste passie Jesu
 Christi die haer op verschepe manieren bet-
 vzeughde. Rustende dan onder soodanighe
 ende soo groote ghenoechten ende wellustiche-
 den/niet ghelyck een crancke die te bedde leyt/
 maer ghelyck een teere vrucht op haer vruchts-
 bedde/iae ghelyck een siele die Godt doost/naer
 de vruchtbaerheyt van Lia/ ontfanct de kus-
 kens van Rachel met een groote vrieticheydt
 onder de langhe verwachte omhelsinghen/ende
 so haer toe waeyende het soetste windke van
 de Goddelijcke versoeninghe ouerdachte sy/
 nu niet inde bitterheyt haers ghemoets/maer
 haer herblijdende inde goeden van haren Hee-
 re/de onvruchtbaerheden van haer boozgaens-
 de wercken / ende sy dede haer beste om die te
 faussen met de smakelijcke vetticheydt die se
 haelde ript de ouerbloedicheyt vande ghesont-
 ste wepen deser plaetse/soo oock dat se daer niet
 alleensick en ontlasten haer versymelijck-
 heden / maer daer-en-bouen noch bequamer
 herciersel hercregh aen haer volmaecte wer-
 ken. Waerom sy verghheet heeft de denootste
 gebedeken /ende oock andere heeft sy op deen
 tijdt ghemaeckt/de welcke sy lesende in plaetse
 van alle de lidmaten sochte haer best te doe om
 daer mede te betalen ende te lossen eerst haren
 schuld daerse eenighe onachtsaemheyt gedaen
 hadde/

hadde/te weten: in haer Ghetijden te lesen/ en
 inde ghetijden bande H. Maeght Maria/ende
 inden dienst booz de Ouerleden / en in dierge-
 lykhe. Hier mede dedese oock haer beste om te
 lossen alle de deughden/inde welcke sy dochte
 datse haer niet gheoeffent en hadde naert be-
 hoozen/ te weten: inde liefde Godts/ ende van
 haeren euen-naesten/in ootmoedicheydt/ghe-
 hoozsaemheyt/supuerheyt/ghebuerfaemheyt/
 danckbaerheyt/ verheughen in eens anders
 goet/medeliden/ ende dierghelycken. Hier by
 heeftse noch haer beneersticht om te verlossen
 haer gheestelycke oeffeninge/daer haer dochte
 datse al wat te onachtsaem in getweest hadde/
 te weten: In Godt te louen/te dancken/haer
 te beteren in haer gebeden/ende die niet alleen
 booz haer maer booz de geheele Kercke. In al-
 le dese dingē dede sy haer beste / om datse soude
 dooz die debootste gebedekens versoent worden
 Noch sy en heeft haer niet ghenoecht midts
 booz elck wat te betalen/ maer gelijck gheseyt
 is/ sy heeft booz elck **CCXXV.** ghebedekens
 gelesen booz alle haer lidmate/ en daer onder
 voeghde sy noch tot elck eenen Pater noster/
 ende eenen Ave Maria tot meerder weerdic-
 heydt/ ende die Ghebedekens waren soo soet
 diese daer tusschen soo schickte / datse niet al-
 leenlyck het smenschen herte souden trecken
 tot deuotie/maer sy waren oock crachtich om
 te locken den Heere seluer den Coninck ende
 Broydegom bande eeuwige wellustigheden/ om
 hem daer in te betmaken. Ende daer by oock
 sochte sy datse die ghetrouwe belostenisse diese
 bande onbedriehelycke maetheyt ontfangen
 hadde (als booz. is) soude oock elck bysonder
 lossen/ende hoe wel datse heel boozsekert was
 booz

dooz de volstandicheyt des betrouwens noch
tans nopt vergeten haer selfs onbederlicheyt/
soo beneerstighde sy naer haer beste/ om haer
des bequamer te maken dooz de ghebedekens
tot de dinghen diese boozsekerlyck gheloofde
datse dooz de milste bouen-ouerbloedicheyde
bande Goddelijcke goedertierenheyt soude
vercrighen.

Daer-en-tusschen op het neerstichste oock
ouerziende haren regel/soo weeghdese alle die
woorden met soo deuote ghebeden/ ende ghe-
wichtighe ende sware sichten/datse daer dooz
niet alleenlyck (ghelyck nu gheseyt is) al dat
versuynt was verbeterde:maet wel oock datse
se volcomentlyck alle haer volmaecte wer-
kinghe eenen edelen luster gaf. Soose dan dit
dooz de gratie Godts opt ernstelijckste gedaen
hadde/so heeftse alle haer cracht/ ende sinnen
van haer lichaem / ende siele tot hoogher din-
ghen ghestiert. Ende onder andere opt deuot-
telijckste / meer als dupsent werf herknau-
wende stozte sy upt sulcken veerskens / die
uytdruckten het vierlich getwelt der begheertede
diese tot Godt hadde / ende die dooz goet ver-
bollich haer tot het merck toe opt minichste/
dooz een sterke treckinge met hē (dooz wten-
sij liefde sy quelde) ende hier in verbyde dese haer
menninghe opt breedtste/ende bereeninge van
die liefde bande ghemeyne affectie die gins en
weber is/ende oock de danckbaerheyt/ tot die
altijdt eerweerdighe Ouybuldicheyt / van we-
ghen aller schepselen. Op datse soo boozs-aen-
des te vryer / en waerachtigher betrouwende
soude moghen herknaghen dat veersken / dat
haer so bast inde gedachtenisse hluck/te weten:
Desiderate milles. Dit veersken met danderet/
te wten

te weten: Veni festinans properè. Sicut anima
 mea, Tuus prævalens amor, Onderfcheydde sy
 met het beersken. O Amantissime pater sanctis-
 simam conuersationem, &c. (het welck beers-
 ken sy met eenen wonderlycken ende onuyt-
 sprekelycken daet door de instortinghe Godts
 ontfanghen hadde/ende sy heeft oock verstaen
 dat het selfste oock wonderlyck aenghenacem
 is wanneer het van pentanden ghesen wort)
 ende dit seyde sy ende herhaelde sy sonder op-
 houtwen en altoos soo lange haer sieckte duer-
 de/inder voeghen datse niet toe en liet datmen
 haer soude belet hebben / hoe machteloos sy
 oock was / van alle daghen van weggen alle
 haer lidmaten soo te lesen. Wtghesondert al-
 leen alse dooz meerder affectie tot hooger din-
 ghen ghedreuen wert. Dickwils oock gebeur-
 dent datse dooz de ouerbloedicheyt des soetic-
 heyt s / waer dooz hareu gheest dickwils ber-
 maecte wert (so haer beel dooz-liefde quamen
 besoecken) uytstorte sulcken soetvloeyende ge-
 bedekens/ende onderwysinghe/waer mede de
 besoecker s betuyghden datse sulcken vertroos-
 tinghe des Gheests ontfinghen / datse geerne
 haer hadde willen dienen in haer cranckheyt/
 om sulcken vertroostinghe ende onderwysin-
 ghe/diese dooz haer woorden ontfingen/te mo-
 ghen verdienen. Waerom oock sommige per-
 soonen sonderlinge ghebeden met grooter be-
 gheerte/booz haer storten op dat de Heere haer
 soude laten ghenesen / oft ommers dat hy die
 crancke also in dit leuen tot hun vertroossta-
 ghe soude onderhoutwen. Soo dat niet te twy-
 felen en is/oft de Heere/ die noyt en versinget
 de begheerten vande ootmoedige/en heeft haer
 ont hyn ghebeden/langhet in dit leuen onder

Siet in den
 ryveden
 boeck in
 23. cap.

S. Geer-
 truyt was
 vol van
 deuote en
 vierighe
 ghebede-
 kens.

K hou

houwen: om haer verdiensten te vermeerderen
 en hem verblgdende in hun liefde. De booz-
 schreuen Werffen die moghen ooc aldus ghe-
 lesen worden.

Desiderate millies.!

Mi Iesu, quando venies,
 Me lætum quando facies,
 De te me quando facies?

Maer dupsent fout verlanghen/
 Jesu/wanneer comt ghy/
 Met blgshap ons vervanghen/
 Versaeydt met v/ doch my.

Veni, veni, Rex optime,
 Pater immensæ gloriæ,
 Effulge clare lætius,
 Iam expectatus sæpius.

Comt/ comt/ och Conlick goet/
 Vader groot upter maten/
 Verlicht claer met der spoet/
 En wilt ons niet verlaten.

Tua te cogat pietas,
 Vt mala nostra superes,
 Parcendo, & voti compotes,
 Nos tuo vultu facies.

D goetheyt moet v dwinghen/
 Om ons v ant quaet t'ontsaen/
 En naer ons herts bedinghen/
 D'eerwigh goet t'ontsaen.

Sicut amma mea. Psalmo 41.

Wese sult ghy onderscheyden met het beers-
 ken/ O amantissime Pater: Het welck staet in
 den tweeden boeck int xxiij. Capittel ontrent
 het beghintsel.

Een voldoeninghe die de Heylighe Maeght Maria
ſeer aenghenaem is.

Sooſe dan met ſonderlinghe ghebeden (ghe-
lijck bouen verhaelt is) verſaemt hadde de
onachtsaemheden / dieſe droef was datſe ghe-
daen hadde in verſcheyden dienſten dieſe aen-
de ſalichſte Maeght ſchuldich was / ende ſooſe
op dien dach ſommige dingen den ſone Gods
offerde hem biddende dat hy hem soude ghe-
weerdighen die aen ſyn ſalichſte Moeder van
harent wegghen te ſchencken / tot voldoeninghe
van alle haer onachtsaemheden dieſe ghedaen
hadde in den dienſt vande glozieuſe Maegt. De
Coninck der glozien opſtaende / heeft geoffert
aen ſyn ouerweerdichſte Moeder / ſyn godde-
lijck herte / ſegghende: Siet heminde Moeder:
Ick gheue v myn herte / ghelijck het ouerbloe-
dich is met alle ſalicheyt / ende daer inne ſou
ſchencke ick v alle de Goddelycke affectie:
waer dooz ick v bouen alle ſchepſelen bywil-
lichlyck vooz beſtiert / dat is / ghepredeſtineert /
gheschapen / gheheylight / ende v dooz een ſon-
derlinge affectie my tot een Moeder beqtaemt
ghemaect hebbe. Ende oock alle de ſoeticheyt
des vziendelyckheyt: waer dooz ick v oyt ſeeft
betweſen hebbe op aertruyck / als ghy my noch
cleyn kindeken zynde op uwen ſchoot hielt /
ende koesterde / ende noch alle de ghetrouwic-
heyt / die ick v daer nae alle den tyd geduren-
de dat ick met de menſchen om-ginck / dooz
een affectie als kint / tot ſyn moeder betweſen
hebbe / in als v onderdaen / als een kint ſyn
moeder: die nochtans den hemel regeerde: ende
ſonderlinghe inde ure des doots als ick by nae
myn eyghen ſinnetten vergétende / ende mede-
lyden

ighden hebbende met v berlentheyt / en droeft-
 heyt / ende dat tot myn merck toe / v nochtans
 versien hebbe ghetrouwelijck van eenen sone /
 in myn plaetse. Ende noch daer-en-bouen de
 affectie van ontwerdeerlycke metweerdicheyt /
 waer dooz ick v ten daghe van v ghenoechlyc-
 ste hemel-baert verheuen hebbe / bouen als
 Choozen der Enghelen / ende Heylighen: W-
 stellende / ende makende een vrouwe ende Co-
 ninghinne van hemelrjke en aerttyck. Welcke
 dinghen altemael ter liefden van dese myne
 beminste als heel berrient zijnde ende verdub-
 belt / ick v schencke / tot boldoeninghe van alle
 de onachtsaemheden / diese opt goedertieren
 Moeder in ulwen dienst ghedaen heeft : op dat
 ghy soo als met v verdubbelde gheluckicheyt
 moeght te gemoete gaen aen dese myne vrouwe /
 ter tijde ende inde vre haers doots / haer ont-
 fanghende met v moederlycke goedertieren-
 heyt. Het welck de begracide Moeder met een
 de vrendelijckste vrylyckheyt als aengenaem
 toestaende / ende haer tot alles bereydt vercla-
 rende / heeft gheseyt : Sint my oock nu alder-
 liefsten sone / in dese ontfanghinge (waer dooz
 ick naer v welbehaghen dese uwe Werbetrozen
 sal te ghemoete gaen) dat al t'ghene ghy my
 ghegunt hebt / ick tot haer mach instozen / een
 Goddelijcke soeticheyt / die edele sy bouen den
 Balsam olie / de welke sy geluckelijck ontfan-
 ghende mach ouervloeden inde vollicheyt der
 wellustigheden. Maer dese salighe betrecht
 zijnde dooz sulckē metweerdicheyt vande God-
 delijcke goedertierenheyt heeft gheseyt tot den
 Heere: Wee my goedertierenste Godt / dat ick
 versupint hebbe / dese versoeninghe hoe cleyn
 sy oock is / die ick ghedaen hebbe / vooz de on-
 acht

achtſaemheden in mijn ghetijden ende andere dienſten / daer ick v in ghehouwen was / met diergelycke deuotie v te beuelen: naerdemael dat v onwederhouwelijcke goedertierentheyt haer ſoo getweerdicht heeft de cleynicheyt van mijn cleyn dienſten ſoo edel te maken. Waer op de Heere: En weest niet v ſozght alderlieſte / want ick hebſe ſoo ontfanghen al inde vereeninghe van die liefde / waer dooz ick die inder ewicheyt ſoet ghemaect ende edel ghemaect zijnde in mijn Goddelijck herte v die ingeſtozt hebbe / ende ick hebbe daer mede vereenicht / alle de ſoeticheyt / ende de meyninghe / die opt eenigh menſchen herte dooz mynen inbloet heeft / ende dus opt volcomenſte gheheplicht zijnde / hebbe ick ſe aen mynen hemelſchen Vader gheoffert dooz alle uwe onachtſaemheden tot een de behaeghlijckſte verſoeninghe ende aenghenaemſte ſlach-offerhande. Waer ouer hy ooc dooz een ontwerdeerlijcke maniere verſoent zijnde / tutwaerts ghewent heeft ſijn heele vaderlijcke ia Goddelijcke affectie.

Hoe dat deſe bruyt voor haer ſeluen heeft ghebruyckt alle den dienſt diemen ghebruyckt by de ſiecken die in doots ſtrijt zijn, ende vande voorteeckenen van haer doot.

DAT XXXIII. CAPITTEL

Deſe Maeght die ploeghte des bydaeghs ontrent den uoen-tijt / dat is ten dzy uren nae noen / haer te bertrecke van alle upterlijcke dinghen: al oft ſy hadde willen gaen ruſten om datſe dooz niemant belet en ſoude worden / ende dan ghinckſe alleen haer becommere met

K 3 Godt

195 Het V. boeck vanden invloed des
Godt dooz een innighe deuotie/ ende sy ghinck
aen haer seluen doen alle t'ghene men plochte
te doen by de ghene / die in hun uysterste zyn/
tae noch meer als men soude connen peysen tot
sulcken werck/ soo in deuote ghebeden/ als sa-
lighe Meditatiej / en soose dat een wijle lanch
met de meeste deuotie ghedaen hadde / en we-
derom eens op eenen bygdach haer dus ver-
trocken hadde/ ende nu soetelyck was rusten-
de inde ghestilde ruste der sielen: heeft de goe-
dertieren Heere (die by groote weldaden noch
grooter by plochte te boeghen / haer te wijle
sy was in een opghetoghentheyt des gheests/
bertoont in dese ghelijckenisse / dooz wat een
gheluckighe repse hy hem gheweerdighde/ haer
te roepen van dese werelt. Het dochte haer dat
se ruste inden schoot vanden Heere / steunende
op synen slincken arm/ bekeert tot het godde-
lyck herte: ende datse daer was als een die ha-
ren gheest gheeft / inde ghedaente van een seer
teere ende wonderlycke vercierde Maeght.
Doen quam daer gheblaghen een ontallijcke
menighe der Enghelen ende Heylighen met
een groote blyschappe/ waer van elck een van
hen byghe een wier-roock-bat in syn handt/
waer mede hy offerde de Collecte/ gebeden/ en
deuotie vande heele Kercke: op dat sy die daer
souden doen brande booz eenen wierroock / tot
lof des Conincks/ ende des Bruydegoms der
glorien/ ende tot profijt van die Bruyt / te we-
ren: van dese salighe siele. Soose dan aen-riep
de salighe Maeght dooz de Antiph. (Salue Ma-
ria) soo heeft de Heere syn salichste Moeder ge-
roepen/ datse haer soude ghereedt maken/ om
dese sijne wybercozen te vertrooste. Waer ouer
de Coninginne der Maeghden haer bygen-
de/

De H.
Maria.

de/ blinckende dooz een nieu licht heeft het
 hooft vande krancke dooz een wonderlycke
 lieffelyckhepdt met haer teere handen onder-
 schoort. Hier by quam oock den H. Enghel/ Den be-
 den bewaerder vande krancke/ inde gedaente scherm
 van eenen doozluchtigen Prince/ die hem ver- Enghel
 heughde in het gheluck vande ghene die hem deses
 bevolen was. Daer nae so de krancke aenriep Maeghs.
 den H. Aerts-eughel S. Michiel / by hem sel- S. Michiel
 uen vertoonende als een grootdadigh Prince/
 met een groote menichte der Enghelen/ heeft
 synen dienst aen haer ghepresenteert. Ende hy
 heeft hem ghestelt tegen ouer haer: om te ouer-
 winnen de laghen der dupuelen/ die daer oock
 outrent waren als in een hoefsten vant hups
 inde ghedaente van padden ende serpente-
 die soo swack waren datse soo wanneer sy hun
 hoofden oft yet van hun dozsten reppen tegen
 dese siele / terst ondt ouerwonnen zynde vande
 glorie van sulcken Maesteyt/ als beschaemt
 ende sinneloos daer henen dielen. Waer dooz
 sy niet weynigh vertroost en wert. Daer naer
 scheen uyt den mondt van die krancke uyt te
 comen/ inde ghedaente van een vierige dupue-
 de deuotie die binnen in haer herte was ver-
 borghen / streckende tot den thoon der glo-
 rien toe vande Goddelijcke Maesteyt / met
 sulcken cracht / dat de siele nu niet van doen
 en hadde den onderstant der Engelen/ die haer
 souden bezyden vooz de bebechtige der dup-
 uelen ende hun laghen: want sy werden soo
 beschaemt dooz de verbeerthepdt diese kregghen
 vande cracht der deuotien die uyt haer lippen
 quam / datse t'samen de blucht namen/ ende
 schuyt-hoecken sochten. Ende soo de krancke
 elck besonder vande Orden der Heyligen (ghe-
 lyk

De Choo-
 ren der
 Heyligē.

ghelijckmen by de heele krancken doet) tot
 haer hulpe versochte / soo maecte elck Orden
 bande Heylighe ghereetschap om haer vrient-
 schap te doen. Want de Patriarchen boozts
 comende broghden in hun handen de ghelyc-
 kenisse van groene tacken : die bedieden / de
 vruchten van hun goede wercken ende die stel-
 den sy rontom de plaetse bande krancke. De
 Heylighe Propheeten oock brengende inde ghe-
 lyckenisse van goulven spieghelen de verdien-
 sten van hun wetenschap : hongen de selue aen
 de boozs. tacken teghen ouer oft int ghesicht
 bande krancke. Dooz welckens beschouwin-
 ghe haer siele onuytsprekelycke ghenoechten
 tot haer intrack. Daer nae boozts comende
 dien uytghelesen en teeren discipel Johannes
 den Euanghelist en Apostel (die den Heere als
 gheteekent heeft met een sonderlinghe Prunt-
 legte der liefden : aenden welcken hy oock tot
 een betuyghen des getrouwicheyts sijn Moes-
 der aent Cruys beholen hadde) ende hy heeft
 met een lieffelycke vriendelychheyt twee gou-
 we ringhen aen haren hert-bingher gesteken /
 daer op verbolghens de andere Apostelen heb-
 ben met eerweerdicheydt elck eenen goulven
 rinck (waer dooz de ghetrouwicheydt daerse
 dooz met den Heere op aertrijck waren ghebes-
 sticht beduydt wert) gesteken aen haer ander
 binghers tot een ctraet. Daer nae quamen de
 Martelaers / die haer met gulde plaetkens
 (waer in dat bloncken alle de dinghen die sy
 opt op aertrijck om sijnent wille geleden had-
 den) seer wonderlyck vercierden. De Con-
 fessoren oock die schoncken haer goulwe ende
 ghenoechlycke blommen / waer dooz haer al-
 derbesten wille die al tyt gereet was om Gode
 ghe-

De Patri-
archen.De Pro-
pheten.S. Ian
Euang.De Apo-
stelen.De Mar-
telaers.De Con-
fessoren.

dierl-
 betree-
 met e-
 waer-
 saligh-
 roose-
 haerf-
 soetf-
 de or-
 naest-
 vaste-
 waer-
 buy-
 die se-
 dierg-
 den d-
 verd-
 blon-
 meri-
 den.
 Heer-
 scha-
 van
 waer-
 haer-
 van
 dese-
 ber-
 tha-
 als
 ke
 tro-
 kel-
 gu-
 der-
 we-

dierlyck naer hun best vermoghen te dienen/
 betreckent werdt. Waer in dat oock schenen
 met een wonderlycke claerheyt alle de dingē/
 waer door sy opt Godt behaeght hadden. De
 salighe Maeghdekens oock die hebben haer
 roosen gheschoncken die goute omgekroude
 haeskens hadden. Waer door de sonderlinge
 soeticheyt te kennen wert ghegheuen/ door de
 de onbeblecktheyt haerlieden maecht alder-
 naest Godt te ghenaken/ ende haer bindt met
 baster bant tot de binnenste beschouwinghe.
 Want de Heere Jesus den Coninck ende den
 bruydegom vande onbebleckste maechdom/
 die scheen in syn cleeren verciert te zyn met
 diergelijcke bloinnen naert getal der Maegh-
 den die daer beropenbaert werden/ en die haer
 verdiensten aen dese mede deilden: welcke
 blomme haeskens elck besonder iust gehecht
 werden met de blommen van andere deugh-
 den. Soo wanneer sy haer boeghden met den
 Heere seluer/ haere beminder/ door de gemeen-
 schap met hem/ diese hadden / door Privilegie
 van haer-lieden sonderlinghe onnooselheyt
 waer ouer elck een van haerlieden scheen tot
 haer in te trecken een sonderlinghe soeticheyt
 vanden Goddelijcken smaek/ en hier om ooc
 dese soose met eens yders maeghts blommen
 verciert was: alst ghebeurde dat de Heere hem
 thaerwaerts boeghde/ met soo veel haeskens
 als sy aen hem cleefde/ soo veel onwerdeerlyc-
 ke soeticheden vande Goddelijcke soeticheyt
 trockse rhaerwaerts/ ende soo wertse gheluc-
 kelyck ende ghenoechlyck gewaer/ wat dat de
 gunst ende de goetdadicheyt van so veel bruy-
 den diese om haerlieden bruydegoms wille be-
 wesen / salicheyts koste voortz brenghen de

de Maech
dekens.

De ve- medutwen oock ende de andere heylighen/ die
duyven presenteerden de vrucht van alle hun goede
ende an- mercken inde gedaente van gulde ruerkerkes,
dere Heylighen. Maer inde ghelijckenisse van elck een bande
 presenten ende scheneken die elck een bande
 heylighen daer op offerde / soo speelde toe aen
 dese siele van dese salighe / alle het goet / waer
 mede elck een van henlieden Godt behaeght
 hadde/ ende dese gauen hadden luster in dese
 siele alsof sy alleen alle dese dinghen ghedaen
 hadde : waer door sy oock onwerdeerlijck ver-
De on- troost wert. **soofle.** De onnoofele heylighen oock hoe
 mel datse weynigh van hen seluen schenen te
 hebben eyghens / nochtans ter eerbiedinghe
 van hunnen heere door wiens dierbaer bloet
 sy hem verheughen datse verlost zijn/ende door
 lauter goedertierenheyt het ewich rijck ver-
 creghen hebben / die en hebben oock niet ver-
 sumt eerbiedinge te betoonen met haer gun-
 ste / maer edel ghemaect zijnde met het claer
 blincken van hunne supberste onnoofelheyt
 inde vereeninghe bande ouerweerdige onnoo-
 felheyt Jesu Christi hun stralen oock stieren-
 de tot dese siele / vercierden die door een won-
 derlijcke maniere. Hier na de Sone van den al-
 derhoochsten den Coninck der glorien hem
 neer buyghende als om aen dese sijne vrucht
 die in synen schoot rusten inde genoechten / te
 ghenen een kussen / heeft tot hem inget rocken
 die geheele salige siele in sijn goddelijcke eracht/
 niet anders dan als den sonneshijn des mid-
 daechs tot hem intreckt door sijn hitte ende
 te niete brenghet een cleyn druppelken dauws/
 met de daet van alle de deughden ende goede
 wercken/ die haer inde ghedaente bande door
 presenten door de heylighen geschoncken wa-
 ren.

ren. Ende ſoo haer heel omringelende en̄ dooz
 dzinghende heeft hyſe hem ghelyck gemaect/
 ghelyck het yfer dooz het vier gloepende wort.

Hoe dat deſen boeck ghepreſen vvort ende van
 de autoriteyt deſes boeck.

DAT XXXV. CAPITTEL.

Als deſen boeck nu gheſchreuen was / ſoo
 beropenbaerde hem aen haer de Heere
 Jefus / hebbende dien ghedruckt in ſyn bozſte /
 ſegghende: deſen boeck hebbe ick ghedruckt int
 binnenſte van myn bozſte: op dat ick elck let
 teken daer in beſchreuen beſonder doozdzin
 ghe tot het merck toe met de ſoetſhepdt van
 myn Godtheyt / (ghelyck eenen ſoeten wyne
 dooz dzinckt een krum van wittenbzoot) op
 dat elck een / die daer in ſal leſen / tot mynen
 lof / met een ootmoedighe deuotie / daer uyt ge
 niete vruchten des eeuwighs leuens. Doen
 heeftſe den Heere ghebeden / dat hy dien boeck
 ſoude hem getweerdighen te bewaren van alle
 dwalinghe tot ſyns eyghen lof ende glorie. En̄
 hy uytſtreckende ſyn eerweerdighe hant heeft
 dien gheteekent met het tecken des Cruys /
 ſegghende: Met dien ſelfſten daet / waer dooz
 ick in deſe miſſe het bzoot ende den wyne ouer
 gheſtelt hebbe in ſubſtantie tot een yders ſalic
 heydt / ſoo hebbe ick oock al dat in deſen boeck
 gheſchreuen is / met myn hemelſche benedic
 tie / nu terſtonc gheheplicht: vooz alle (gelijck
 vooz. is) die daer in willen leſen / met een oot
 moedighe deuotie tot waerachtighe ſalicheyt.
 Ende de Heere heeft daer noch by gheboeght:
 ſoo behaeghlyc is my den arbeyt des beſchryf
 ſter

sterffe/ al oft sy my so heel welriekende reuckens
 henz broghte/ als sy letteren geschreuen heeft:
 van welke edele besonder ick dyphuldelyck
 verheught worde / want inder waerheydt ick
 hebbe daer in de smakelyckheyt bande onuyt-
 sprekelycke soetscheydt / van myn goddelijcke
 liefde / waer upt dat alle de dinghen die daer
 beschreuen zijn/ ghebloeyt zijn/ ende daer-
 en-
 bouen soo vermaect my den soeten reuck van
 den goeden wille des schryffterffe. Ende ten
 derden soo lacht my toe de gedaente van myn
 loutere goedertierentheydt: die haer verthoont
 in elck een bande schriften des boecks. Want
 dooz die selfste liefde / waer dooz ick / al dat in
 desen boeck beschreuen is/ v dooz myn loutere
 goedertierentheydt inghestoet hebbe / dooz de
 selfste liefde hebbe ick dat oock gebesticht inde
 memorie van die v hoorzen/ alle dinghen schic-
 kende en stellende / en dooz haer handen naer
 myn beste behaghen beschryuende. Want ick
 sal desen nu diekwils verhaelden boeck met
 myn heylighste conuersatie bedecken / en met
 de roode bagghen van myn byf wonden ver-
 rieren/ ende beseghelen als met de seuen seghe-
 len bande seuen gauen des H. Gheestes / dooz
 myn Goddelijcke goedertierentheydt / soo dat
 niemandt dien upt myn handen sal conuen
 suchen.

Hoe

Hoe aenghenaem dat desen boeck is, ende vande vrucht voor den oormoedighen leser ende vande straffe der verkeeders.

DAT XXXVI. CAPITTEL.

Hier naer als de bergheerster deses boecks soose soude ter Communie gaē den selfsten in haer moutwe onder haren rock vzoegh/ om datse dien den Heere soude offeren tot eent ewighen lof/ soo nochtans dat daer niemant asen wiste / ende soose naer ghewoonte ontmoetende het lichaem Christi met ghebooghen knien / haer oormoedelyck nederbuyghde / soo is de Heere ghesien gheweest door een andere persone / al oft hy door de ontvederhouwelyckheyt van sijn upt ghestozte liefde / met een groote blyschappe te ghemoet ghegaen hadde / ende dat hy die haer knien buyghde soetelyck omhelsde seggende: Ic sal alle de woorden van desen boeck die my nu geoffert is / iae die waerachtelyck door ghelwelt van mynen gheest beschreuen is / doorzvinghen met de seerichede van myn Goddelijcke liefde / ende doorzvinghende vrichtbaer maken / en soo wie met een oormoedich herte tot my comende / ter liefden van myn liefde daer in wilt lesen / aen dien sal ick als op mynen schoot met mynen eyghen vinger besonderlyck toonen / wat hem profytelyck is ende nuttelijck. Ende daer-en-bouen sal ick my themwaerts soo meewerdelyck buyghen / dat gelijckerwijs niemant verscheyden specerijen ghegheren hebhende / eenen soeten reuck soude upt asemen door eenen die hem soude willen kussen / soo ick oock door de roegee stinge

geestinghe van mijn Godtheit sal aen sijn siele crachtelyck in-gheesten eenen salighen daet. Maer die ghedzeuen wordende door een neus-wysighe opgheblasenheyt achtet my comt al oft hy op mynen rugghe soude lenen om te sien ende te besauffelen / op dat hy den text van desen mynen boeck soude verkeeren / desen sekerlijcs als ick sijnen last niet langher en sal willen betdrazghen / en sal ick my niet ont-sien / naer dat hy door mijn Goddelijcke cracht sal beschaeint ghemaect zyn / daer henen te woypen.

Opofferinghe deses boecs tot den lof
van Godt.

DAT XXXVII. CAPITTEL:

Ick offere u Jesu Christe desen uytbloet bo-
uen honich soet van u lautere goedertierent-
heyt / den welckē de crachtighe soeticheyt uyt-
ghebroght heeft uyt het binnenste van u min-
nelijckste herte uwer onbespoorzlicher Godt-
hepts / om in te bloeyen / nat / vruchtbarich /
ende salich te maken : ende tot u in te trecken /
ende onbindelijck met u te hechten / het her-
te ende siele van dese uwe uytverzoen / o ooz-
spronghelijck licht van eeuwigh licht : ende
dit door de affectie van al datter is : inde ver-
eeninghe van die bouen ouerdraghende liefde /
waer door ghy den eenighen gebozen banden
alderhooghsten Vader / alle den invloet des
Godthepts die in uwe Goddelijcke menscheyt
neder ghecomen is / met volle danckbaerheyt
offerende die wederom inghestort hebt / in den
afgront van uwen oorspronck : biddende ende
lc.

begheerende met de affectie / ende begheerte
 van alle de fchepfelen / dat ghy dien in v wilt
 trecken / dooz de affectie van utwen foetbloey-
 enden gheest/ tot eenen eewigen lof/ die omme-
 telijck zy ende onveranderlijck / die aen v on-
 befpoorlijcke wijsheydt alder hooghste kenne-
 lijck is/ hoe datse best betaemt aen die nym-
 mende almoghentheydt van Godt den Va-
 der/ ende hoe datse onweerdeerlyc can verina-
 ken de foetbloeyende goetwillichheydt van den
 vertroostende Gheest/ tot een volcomen ghe-
 noechfaemheyt des dancksegghings alder ge-
 luckicheyts: die ghy dooz hem ghebrocht hebt/
 noch werckt/ ende noch inder eewicheyt v sult
 ghelweerdighen te wercken / in het herte/ ende
 de siele van die dien sal ontfanghen/ ende oock
 van alle die tot het eynde des werelts toe/ naer
 het woort van v waerheyt daer uyt verlicht
 sulken worden/ vertroost/ ende onderwefen; sft
 oock sulcs ontfanghen fouden / waert dat v
 goetheyt mijnen Godt in hen daer toe bereyt-
 fel vant. Ende oock boorts tot een weerdighe
 verfoeninghe van alle r'ghene / waer in mijn
 zelpnichheit des verstants/ mijn verfumelijck
 pooghen / ende bodt begriep / achterghelaten
 heeft utwe gauen die my ghegheuen waren om
 uyt te reypken/ met weerdige ende profyteljc-
 ke uytleggginghe te verclaren. Ende oock tot
 verfoeninghe van alle die dooz menschelijcke
 krankheyt/ oft dooz duyuels ingheuen v gra-
 tie bloeyende goedertierentheit/ die soo clae-
 rlyck daer in schijnt / soo lieflijck ende soo
 foetelijck smaecht / versmaeyende sullen ou-
 der de voeten worpen (het welck ick wensche
 met de hulpe van v barmherticheydt dat het
 niet gheschieden en moet) ende noch tot een
 crach.

krachtighe vercrifginghe van alle gratien die
 door de affectie ende gratie / gunsticheydt van
 v Goddelijck herte sullen door een peggelijck
 comen vercregen worden / by die met een oot-
 moedighe deuotie / ter liefden van v liefde / met
 een danckbarige affectie / dien hen sullen ghe-
 weerdighen te lesen / en daer by hen sullen be-
 neerstighen daer upt te trecken hun profyte-
 lijcke ende nuttelijcke leeringhe / ter liefden
 uwer eertweerdicheydt / waer upt ghebloeyt
 zyn / ten eynde by die naer-bolghe. Ten le-
 sten tot een dancksegginghe : om dat v onbe-
 griffelijcke goetheydt / o Godt mynder herte:
 haer gheweerdicht heeft / te verkiezen / my die
 de versmaeyste ben / ende om beter te segghen /
 het verwozpsel van alle uwe schepselen / tot
 den dienst van dese oueredele ytrekkinghe /
 ende bedeylinghe / daer mijn cleynheyt in
 gheen dinghen v ghenoech en can doen / soo
 offerē ick v / v soerste ende alleen het weerdich-
 ste herte / in die weerdicheydt / waer in het is
 verbult vande Goddelijcke gratie / ende upt-
 nemende inde volmaecktheyt van alle salich-
 heyt inder eeuwichheit.

Besluit des Boecs.

DAT XXXVII. CAPITTEL.

DEsen Boeck is beschreuen tot lof / ende
 glorie van Godt den beminder des men-
 schen salicheyts. Waer om de cortheyt wille
 soo zyn der veel / iae ontallijcke puncten ach-
 ter ghelaten. By is voleyndt gheworden met
 sulcken blijckelijcken ende om soo te segghen
 mi

intrakelenſelcken hulpe / vande barmherticheit
 herdt Godts / datmen alleenlyck daer uyt
 wel heeft kunnen bevroeden wat eenen ouer-
 bloedighe vzych der ſielen den dooz-commer
 ende verbolget der uytneimenſter gauen daer
 uyt verwacht / ſoo nochtans dat de beekens
 der Goddelijcker inbloedinghe die tot deſe v
 ſijne uytbercozen gheſtiert werden hier niet
 heel uytgheput en werden / want ons mede ge-
 depld hebbende de gauen die ons wate bequa-
 melijck / ſoo heeft hy ſyn uytbercozen als dooz
 opclimmende trappen der inbeeldinghen ghe-
 leydt tot verborghender / ſuyberder / ende uyt-
 nemender purringhen des wiſſhepts die dooz
 onlommeringhe van lichamelijcke inbeeldin-
 ghen gheens ſins en connen verheyt worden /
 tot het begryp / en verſtant van die ſulcs niet
 verſocht ende onder-bouden hebben. Welcke
 alle deſe dinghen wensche dat de onweder-
 houwelijcke goedertierentheydt Godts / t ſa-
 men met alle dat hier beſchreuen is / make
 dat ſoo mochte ouerbloeyen tot profijt vander
 leſer / dat hy vertruyghende de hondert voubi-
 ghe vzych / mach ghebonden worden weer-
 dich om gheſchreuen te worden inden boeck
 des leuens / ende dat daer-en-tuſſchen de ſim-
 pele ende eenbuldighe leſers deſes boecs (die
 dooz hun ſeluen niet en connen ſwemmen in-
 de riviere vande Goddelijcke goedertierent-
 heydt / moghen ten minſten met dit ſchip
 hun reyse aen-nemen : Ende als ghenoechte
 ſcheppende inde beſijdinghe der weldaden /
 die hun euen-naeſten ghegint zijn gheueest /
 hen becommereende int leſen / ouerpevſende /
 ten leſten oock mochten verdiene te ſmaken /
 hoe ſoet dat de Heere is. Ende hoe dat hy in-
 ver

152 Het VI. boec vādē invl. des Godtsd. &c.
der waerhepdt gheluckich is / die in hem be-
trouwende sijn heel ghepeps in hem woꝛpt.
Het welck ons wilt dooz sijn goedertierent-
heyt hem gheweerdighen te gonnen die inde
bolmaeckte Oꝛpbuldichepdt leest ende regeert
Godt van onepndelycke eeuwen tot eeuwen/
Amen.

Eynde vanden vijfden Boeck.

Dat

Inhe-
tigh-
su-

D
yvon
siele
gevv
mach
met
de m
Bruy
vera
ren
lijck
daer
toe
een
den
Re
den
die